

TKP—ML
Merkezi Yayın Organı

İŞÇİ-KÖYLÜ KURTULUŞU

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birlesin!

EMEKÇİLER! FAŞİZME KARŞI SAFLARA...

BAŞ YAZI

emperyalizmin "yeni dünya"sını

ateşe verelim

Emperyalist dünyada siyasi trafik şu sıralar çok yoğun. Zirve üstüne zirve. İkili üçlü sürekli görüşme. Bitmez tükenmez pazarlık.Sağa sola müdahale. Uşaklara yeni rol dağıtımı. Yeni yeni stratejiler.Ve bir yığın senaryo...

Kolay değil elbet. "Yeni bir dünya kuruluyor"!.. Soğuk Savaş bitirilmiş. Sıra ganiret paylaşımında.Savaşın galipleri,yani Allah yarışını kazananlar, şimdi kendi aralarında para yarıştırıyor.

Varşova fiilen dağılmış, hatta ortadan kalkmış gibi..Üyeleri resmîyet dışında yok. Kapanın elinde kalıyor her biri. Paktın pakt olmaktan çıktığını, artık tehdit sa->

İçindekiler

- * *Başyazı*
- * *Gelişen Memur Hareketi Üzerine*
- * *Ortadoğu'da Son Durum (II)*
- * *Gerilla Bölgesindeki Bazı Sorunlar*
- * *"Tasfiyeciliğe Karşı"*
- * *Tasfiyecilik*
- * *İşçi Deneyimleri*
- * *Ezilen Ulus Milliyetçiliği..*

Değerli İKK okuyucuları: Bir önceki İKK'nın Yurtdışı basımında olduğu gibi bu sayımızı da, İKK'nın Türkiye'de basıldığı biçimiyle (yani, dizgi ve şeklini değiştirmeden) aynen yayınlıyoruz. Çok azda olsa okunaksız yerler elimizde olmayan nedenlerle düzeltilmedi, durumu anlayışla karşılayacağınız umarıyla.

yılamayacağını bizzat düşmanları söylüyor. Yani NATO komutanları. Öyleyse bu ittifak neyin "savunma"sını yapacak ki, rakibinin dağılmasına paralel olarak kendini de dağıtmak yerine, yeni transferler peşinde koşuyor?

Ona da bir cevapları var. İşi kitabına uydurdular. Son zirvelerden biri, kendi aralarında, NATO kararlarında yapıldı. İttifakın saldırgan-yayılmacı yüzüne iyi kötü makyaj çekildi. Lideri dize gelmiş, her isteğe boyun eğen, üyeleri yenilip yutulmakta olan karşı bloka "Barış ve Saldırmazlık" anlaşması önerildi. Askeri ve siyasi strateji salt görünüş açısından değiştirilmedi tabii ki. Rakibin durumuna bağlı olarak, onunla karşılıklı ilişkiler açısından gerçek boyutları da oldu yeni düzenlemelerin. Ama, bu bile NATO'yu tek büyük ittifak halinde uzun süre yaşatmanın yolu olarak görüldü. Aynı zamanda Birleşik Almanya'nın NATO'ya üyelik sorununu gecikmeden halletmenin formülü!..

Geride "ufak" bir soru işareti kaldı yalnız. Kendisi için çok karlı giden bu süreçte eski düşmanıya - öncelikle onun istekli olduğu - barış ve işbirliğini benimseyen Batı emperyalizmi, dünyanın çeşitli yörelerinde kendisi için pürüz olarak gördüğü küçük devletlere ve halk hareketleriyle sarsılan kendine bağımlı ülkelere nasıl bir "barış" öngörüyor, neler vadeliyordu?.. Kabuk değiştiren NATO bunlara cevap vermedi. Saldırmazlık anlaşması vb. düşünceleri şüphesiz bunları kapsamıyordu. Okyanus ötesi Amerikan üsleri, deniz filoları bu "büyük tehditlere" karşı "savunma" görevini elbet sürdürecekti.

Geçen ay Washington Zirvesi'ni yorumlarken değinmiştik; aşırı ödünler verip karşılığında elle tutulur bir şey alamayan Gorbaçov'un ülkesinde sarsılmaya başlayan durumu, ona daha nazik yaklaşmayı, prestijini daha ciddi gözetmeyi ve zirvede üstüne fazla varmayıp yeni ödünleri sonradan, usturuplu biçimlerde kopartmayı gerektirmişti. Sonrası görüldüğü gibi bir ay geçmeden geldi. NATO'ya kazandırılan yeni çehre Gorbaçov'u çok etkiledi. Hemen ardından Zenginler Zirvesinde Moskova'ya "acil mali yardım"ın en hararetli savunuculuğunu yapan Kohl, Gorbaçov'un gönlünü fethetti.

D.Berlin'den sonra Moskova'yı da satın alma başarısını gösteren Deutsche Mark, Avrupa'nın en büyük gücü olarak dünya ölçüsünde atağa kalkmaya hazırlanan Birleşik Almanya'nın yolunu bir güzel düzledi.

Ellerine avuçlarına düşen D.Avrupa ülkelerini paylaşma durumundaki Batılı devletler, halen liberal değişim sürecine girmemiş olan çeşitli ülkeleri de bu arada ihmal etmediler. Sürekli olarak hem dış baskı ve şantaj uyguladılar, hem de iç kargaşalıklar körüklemeye gayret ettiler. "Ha karıştı, ha karışıyor" diye diye sonunda Arnavutluk'u da karıştırdılar. Ve halen yer yüzünde "sosyalist" sıfatını taşıyan ülkelere bu sifata en yakın duran, bir çok bakımdan en temiz görüntüyü yansıtan bu ülkenin sistemi de sarsılmaya başladı.

Böylesi gelişmeler karşısında bizler, öncelikle emperyalizmin çirkef yüzünü, iğrenç oyunlarını teşhir etmekle yükümlüüz. Ancak, Hoca'cılıkta birbirleriyle yarışan ülkemizdeki bazı grupların "Sarsılmaz sosyalist kale" olarak gösterdikleri bu ülke ve onun "bükülmez bileği" diye övdükleri lider Alia, baskılar karşısında eğilip bükülüyorsa, bunlara da söylenecek bir çift sözümüzün olması gerekir. Tam da elçiliklere sığınmaların başlaması üzerine, 24 saat içinde 4 bakan ve 3 politbüro üyesini -üstelik de Enver Hoca'nın çizgisinde değişiklik yapmaya karşı durdukları için- yemek, nasıl bir şeydir? Dahası acil tarafından küçük özel mülkiyete (aile işletmelerine) izin verilmesi neyin ürünüdür? Bu ülkede olanları ve ayrıca Küba'daki, K.Kore'deki son gelişmeleri yorumlama işini gelecek sayıya bırakarak, ülkemizin gündemine gelelim.

Yukarıda özetlediğimiz gelişmeler, ülkemizdeki hakim sınıf politikalarını da doğrudan etkiliyor. Son zamanlar, dış politikaya ilişkin laf söylemek üzere ağızını açan her yönetici "Yeni bir dünya kurulmakta, biz de yerimizi almamız" diye başlıyor. Oysa yerlerini kendi istemleriyle belirleme durumunda değiller. Öncelikle efendilerin işaret parmağı var gözlerinin önünde. Özellikle büyük efendileri ABD, "Kuzey komşuya karşı kalkan olmanızın gereği kalmadı, artık güneye bakın. Orada ciddi tehlikeler var. Bölgede daha aktif

jandarmalık yapmanız lazım" diyor. Bu şekilde hem Türk Ordusu'nu ve ona aktaracağı indirim kapsamındaki modern silahları Ortadoğu'nun "pürüz"lerine karşı kullanmayı, hem de ülke üzerinde Avrupalılardan fazla olan etkinliğini daha kesin şekilde sürdürmeyi amaçlıyor.

AT'a girme umutlarının son durumda i-vice sönmeye üzerine, uşakların pek çoğu da "Biz asıl Ortadoğu ve İslam ülkelerinin liderliğine oynamalıyız" diyerek ABD'nin vermek istediği yeni role gönüllü talip oluyorlar. Değişen konjonktür sonucu NATO içinde azalan değerlerini, yeni stratejiler içinde önem taşıyacak yeni roller sayesinde Batı'nın tümü için olmasa da, ABD başta olmak üzere en azından bir bölümü için yüksek tutmak istiyorlar. Uşaklar bu kadar hevesli olunca efendilerin işaret parmağı ek görev alanları göstermekte de gecikmiyor. Son günler bir de "Türk kökenli Sovyet cumhuriyetlerine" doğru açılma ve etkinlik gösterme politikası konuşuluyor. Her ne kadar "Turancılık yapmaya niyetli değiliz" deseler de, gizli tarihi emellerinin, uygun şartlar olduğu takdirde, eskiden Alman emperyalizminin yaptığı gibi ABD'nin de iteklemesi halinde harekete geçmesi olasılık dışı değildir.

Ancak kendi iç durumlarını sarsan Kürt ulusal hareketi, ordularını sürekli teyakuz halinde bulunduran gerilla savaşı (gerek PKK'nın, gerekse partimiz TKP/ML'nin yükseltmekte kararlı olduğu savaş) gelişip büyüdükçe, bırakalım Turan ülkelerini, şurada Musul-Kerkük'e adım atmaları bile imkânsız olacaktır.

Silahlı mücadele ve radikal kitle hareketlerinin getirip dayattığı, tehlikeyi gören emperyalistlerin dışardan müdahale yaptığı Kürt ulusal sorunu, "dil-kültür" kapsamında ve alabildiğine göstermelik de olsa, artık farklı üsluplarla ele alınmak zorunda kalınıyor. Bu temelde SHP'nin "G. Doğu Raporu" egemen sınıflar içinde süregiden tartışmaları kararname sonrası sıkı sansüre rağmen ister istemez tekrar açığa vuruyor. Gene de çok dar bir çerçevenin dışına taşırmama çabasını hep birlikte gösteriyorlar. Belki o rapordaki bazı değişiklik önerileri üzerinde çok geçmeden hemfikir de olacaklar. Ama bir sıkıntılarını var

yine; bakalım halk bu avuntuyu yutacak mı?

Emperyalistler ve yerli işbirlikçileri, blok olarak dünyada rakipsiz kalmış olsalar bile, ulusların, halkların kaderini diledikleri gibi çizemezler. Çünkü asıl düşmanları olan ezilen insanlık hiç bir zaman ölmedi, ölmeyecek. Geçici boyun eğmeler bunca hayasızlığın hüküm sürdüğü bir dünyada er geç yeniden başkaldırıya dönüşür. Bunun günümüzdeki en canlı kanıtlarından biri de ülkemiz ve özellikle Kürdistan kesimidir.

Yalnız bizim için sorun şu: Komünist devrimciler olarak biz bu gelişmelerin neresindeyiz? Yeterince önünde olabiliyor muyuz? Gelişmelere yön verme, gündemi belirleme düzeyimiz hangi noktada? Ve bir yıl sonrasına, beş yıl, on yıl, yirmi yıl sonrasına nasıl bakıyor, bugünden ne yapıyor, ne yapamıyoruz? Ve daha başarılı olmak ve devrimin kilometre taşlarını daha hızlı dikerek halkımızın kurtuluş sürecini kısaltmak ve dünya devrimine ivme kazandırmak için neleri nasıl yapmamız lazım? İşte bütün mesele. Bazı şeyleri güzel söylemek yetmiyor. Yeteri ölçüde bilince çıkarılmamış çok şeyler de var. Ama ille de pratik! On kat enerjiyle bunu yükseltmek zorundayız.

Komünistler kitlelerin sesini iyi algılamak ve onlara siyasi iktidar için silahlı devrim propagandasını aksatmadan yapmak zorundadırlar. Nihayet memurların da ses vermeye başladığı 1990'nın ikinci yarısı içinde işçi grevleri dalga dalga gelecektir. Ancak, işçi sınıfı burjuvazi tarafından sarı sendikalarla ablukaya alınmış durumdadır. Bu ablukanın kısa zamanda kırılacağı hayaline kapılmadan, ısrarlı bir çalışma yürütmeliyiz. Kitlelerin ekonomik-demokratik istemlerini de işleyerek, harekete siyasi doğrultu vermeli, devamlı ileri mevzilere yöneltmeliyiz. Bugün yaygınlaşmakta olan direnişler içinde, giderek de bir genel grev ortamında 12 Eylül devamını sona erdirmeye yönelik siyasal istemlerin yükseltilmesi önemlidir. Anayasa, katı yasaklar, kararname rejimleri, Kürdistan'da olağanüstü hal, özel savaşın tüm uygulamaları ve öncü sloganlarda faşist devletin bütün varlığı radikal tarzda hedeflenmelidir. * * *

TKP-ML'nin SESİ...

-Baş tarafı arka kapakta-

halkı ezmek için yarış halindedir. Biri gidip öteki gelince faşist baskı ve zulüm kendiliğinden hafifleyecek değil. Hiç biri bu katı yasakları kaldırma yönünde samimi bir niyet taşıyor. Bugün hükümet olsa, DYP'si de, SHP'si de, ANAP gibi bu Anayasa'yı korumaya çalışır ve kararname yetkilerini kullanmaktan da çekinmezler. Kürdistan halkına daha bol ateş yağdıracaklarına ise zaten açıkça ilan etmiş durumdadırlar. Halkımızın sorunu yalnız ANAP'la değil, düzen partilerinin hepsiyle ve bir bütün olarak da devlettedir.

Sosyalist Parti, yeni yasallık kazanan TBKP, ardından kurulan HEP ve sırada olan başka reformist güçler de girmeye çalıştıkları o parlamento ahırından halkımıza bir şey veremez, özgür bir gelecek hiç vaat edemezler. Dolayısıyla emekçi halkımız genel grev ve direnişlere bunların salık verdiği gibi erken seçim türü demokrasicilik oyunlarının jokeri olarak değil, gerçekten demokratik kazanımlar için ve kendi iktidar mücadelesinin öznesi olarak girişmeli; 20 yıl önce yazdığı şanlı tarihe daha militan yeni sayfalar ekleyerek devrim yolunda yürümelidir.

On yılda yüzbinlerce insanın yaşamını öğütten faşizmin zindanları, hiç susmayan özgürlük mahkumlarının onurlu direnişleriyle yine gündemde. Kutlu-Sargın gibi iki icazet dilencisi açlık grevi yapınca büyük ilgi gösteren bazı çevreler, bunların salıverilmesinden sonra hiç bir şey duymaz oldular. Kimileri ayıp olmasın diye birazcık da basın davası tutuklularına yapılan haksızlığı eleştirdi. 12 Eylül mahkemelerinin devrimci örgüt davalarında kirdiği kalemler, kestiği cezalar, devam eden infazları ve halen DGM'lerin toplu tutuklamaları bunlara göre haklı ve meşru olmalı. Ama unutmamaları ki, sömürücü sınıflara karşı da halkın meşru silahları ve kendi adaleti var. Metris'ten bu yana sıkça görüldüğü gibi, ne duvarlar tutabiliyor özgürlük savaşçılarına, ne demir kafesler.

Bize göre yalnız 12 Eylül'ün de değil, bu devletin komünist, devrimci, yurtsever insanlara yaptığı her soruşturma, verdiği

her ceza hükümsüzdür. Gerçekten demokratik bir halk tepkisi de, halk için savaşırken tutsak edilen devrimcilere ve Kürt ulusal kurtuluş savaşçılarına toplu halde sahip çıkmak, ve yalnız 141-142'nci maddelerden değil, tüm faşist ceza yasası maddelerinden hüküm giymiş veya yargılanmakta olanların derhal serbest bırakılmalarını istemektir.

Faşist devletin Kürdistan'da estirdiği terör, kararname sonrası katı sansür ortamında tam bir kudurganlığa vardı. Rambo taslağı özel polis timleri, asker ve korucular tam güvence içinde sorgusuz yargısız adam öldürüp hayasızca işkence yapıyorlar. TRT ve basın bütünüyle tek taraflı yaptığı yayınlarda, devlet terörünü, bölge halkının direniş eylemlerini ve gerillanın devlet güçlerine verdirdiği kayıpları gizliyor. Bir çok olayı da çarpıtıyor. Bu ortamda tekrar yoğunluk kazanan "PKK'nın çocuk katlettiği" haberlerine ciddi kuşkuyla bakmak gerekiyor. Bu vahşeti devletin kendisi yapıp rahatlıkla ona mal edebilir. Geçen yıl İkiyaka köyünde yapılan katliamın böyle olduğuna dair önemli ipuçları ortaya çıkmıştır. Bu defa da Çevrimli'de aynı esrar perdesi var. Bu yüzden köye gazeteci sokulmuyor. Her kim yaparsa yapsın partimiz bu tür saldırıların şiddetle karşısındadır. Kendi eylemlerinde hedefi her zaman titizlikle seçip ayırmakta, düşmana vururken halkın zarar görmemesi için büyük özen göstermektedir.

Kürdistan'da silahlı mücadele örgütleyen partimiz TKP/ML, ve kızıl gerilla savaşını alevlendirmeye çalışan ordumuz TIKKO, Mayıs ayında bir dizi silahlı etkinlik gösterdi. Gerilla birliklerimiz Pülümür'de Cezaevi devriyesini, Hozat'ta da bir askeri konvoyu taradı. Düşman kayıplar verdi. 1 Mayıs ve 18 Mayıs'ta partimizin çağrısı üzerine Pülümür esnafı kepenk kapattı. Dersim'in başka ilçelerinde de çeşitli eylemler yapıldı. Faşizm varsın gizlesin, hiç bir gücün sansür edemeyeceği partimizin özgür sesi sizlere ulaşmaya ve devrimin gerçeklerini duyurmaya devam edecek.

-Kahrolsun Komprador Patron Ağa Devleti!

-Yaşasın Demokratik Halk Devrimi!

-Bimre Koleti, Biji Azadi!

TKP-ML'nin Sesi'ni dinlediniz.

GELİŞEN MEMUR HAREKETİ ÜZERİNE

Ülkemizdeki toplumsal katmanlar içinde eskiden beri en pasif gruplardan birini oluşturan, ekonomik-demokratik mücadelesi genel olarak gerilerde seyreden, 12 Eylül'le birlikte içindeki ileri unsurların geniş tasfiyesine ek olarak yoğun ideolojik baskı ve kışla disipliniyle büsbütün gerilettilip neredeyse tam bir robotlar ordusuna dönüştürülmüş olan, bu nedenle geçtiğimiz uzun zaman zarfında sükunetini hissedilir şekilde bozmuş yegâne kesim olarak kalan memurlar, son günlerde biraz olsun hareketlenip ses vermeye başladılar. Böylece 12 Eylül'ün on yılı dolarken tam anlamıyla sessiz hiç bir toplumsal katman veya mesleki grup kalmamış oldu. Öğrenci gençlik, işçi sınıfı, Kürt halkı, küçük üretici köylülük, küçük esnaf derken memur kesiminin de koroya katılmasıyla halk muhalefeti belli başlı bütün grupları kapsayan bir genişliğe ulaştı. Bir bakıma yelpaze tamamlandı.

Bu iyi bir durum, sevindirici bir gelişmedir. Ancak, gerek nitelik, gerekse nicelik olarak, halk hareketinin ulaştığı boyutları abartmamak gerekir. Yapılacak olan her abartma, geriliklerin bilince çıkarılması ve daha ileri adımların atılması noktasında olumsuz işlev görür. Kitleler arasında -iyi niyetle de olsa- statükocu eğilimleri besler, ekonomizm ve reformizme güç verir, dolayısıyla da devrimci gelişmeleri köstekler. Bugün yalnız en gerilerde seyreden memur hareketi değil, kendiliğinden en ileri düzeyi tutturana ve belli ölçülerde devrimci önderlikle yükselenler de dahil olmak üzere çok genel olarak bütün halk hareketleri, böyle bir ülkede daha etkin devrimci önderlik ve daha ileri örgütlülük altında gösterilmesi mümkün olan gelişmelerin oldukça altındadır. En yaygın katılımın olduğu işçi hareketini ele alalım; hem kazandığı siyasal boyut, hem de eylem aktivitesi 15-16 Haziran'dan 20 yıl sonra arzu edilen düzeye ulaşmaktan hayli uzaktır. Bunda şaşılacak bir şey de yok. Kendiliğindenlik aşılımadıkça hareket inişli çıkışlı ve kısmi ilerlemelerle de olsa düzenin boğucu kısıpıcı içinde kısır bir döngüye mahkum olup tekrar tekrar gaspedilen hakları kazanma sorunuyla yüz yüze ve ağırlıklı da ekonomik mücadeleyle sınırlı kalır.

Halen siyasal alanda kitlelerin zorlayıcılık ve dayatıcılığı genel olarak çok sınırlıdır. İsrarla korunmaya çalışılan 12 Eylül yasa ve kurumları bir çok

noktada fiilen iskortoya çıkarılmış olmasına rağmen hukukun değişim sürecine sokulamamış, açık faşizmin sallanan perçinleri sökülüp atılamamıştır. Bir genel grev olayı etrafımızdaki pek çok ülkede günlük olağan ve sıradan gelişmeler gibi yaygın şekilde cereyan ederken, ülkemizde gerçekleştirilmesi halen bir yığın güçlüğüne aşılmasına ve karşı-devrimin diktiği engellerden önce sınıfın kendi içindeki barikatların varılmasına bağlı büyük bir olay (yani öznel zayıflık ve yetmezliklerden dolayı hayata geçirilmesi ciddi sorun olmaya devam eden bir şey) olarak duruyorsa,, gene yoğun siyasi talepler etrafında radikal tarzda yükseltilmesinin çok haklı zemini ve de isyan ettirici nedenleri bulunan kitle eylemleri ekonomik düzlemdeki pasif direnişlerin çeyreği kadar yaygınlık arz etme durumunda değilse ve daha önemlisi görece siyasi aktivite içine giren ileri kesimler arasında bile iktidar perspektifine sahip olanlar azınlıkta ve sınıf bilinci genel olarak zayıfsa "işçi ve emekçiler kendileri için sınıf olarak tarih sahnesinde, siyaset yapıyor, düzeni değiştiriyorlar" gibi akıl almaz övgülerle sınıfın ve hareketin mevcut düzeyini göklere çıkarmanın alemi yoktur.

Geçen yıl bahar aylarında görülen yaygın işçi eylemleri üzerine böyle "nitel sıçrama" tespitine varan bir abartmayı Perinçek öncülüğünde SP çevresi yapmış ve biz kendiliğindenlik önünde secdeye varmanın çarpıcı bir örneğini oluşturan bu görüşleri kıyasıya eleştirip devrimci saflara olası etkilerini önlemeye çalışmıştık. Buna rağmen, bırakalım etkilenemeyi, düpedüz kendilerini kaptırıp bir papağan gibi Perinçek'in zırva sözlerini tekrarlayanlar oldu. En başta da M-L hareketten ideolojik-siyasi ve nihayet örgütsel planda kopmuş olarak o malum dergâha doğru hızla yol alan tasfiyeciler-revizyonist "Komün"çüler. Örnek mi? İşte: "Cumhuriyet tarihinde ilk kez '89 Baharı'yla birlikte kendi adına tarih sahnesine çıkan işçi sınıfı..." (Komün, Sayı 3, Sf.4). Burada bir kuyrukçuluk söz konusu değilse eğer, 89 Bahar Dalgası'nın nicel bakımdan bir gelişmeye tekbül eden yaygınlığı dışında 15-16 Haziran ve sonrası on yıllık dilimdeki pek çok işçi hareketinden "ileri"liği (yani siyasal düzey ve eylem aktivitesi bakımından onları aşmış ve "ilk kez kendi adına tarih sahnesine çıkma" gibi nitel bir sıçramayı sağlamış olduğu) sonucuna hangi devrimci ölçüler içinde

hangi öz değerlendirme ile varılmıştır? Kafası kendi omuzlarının üzerinde ve devrimci tarzda çalışan hiç kimsenin onaylamayacağı böyle bir saçmalık."ne yapalım, doğruları bazı eğri kişiler söylüyorsa biz söylemeyecek miyiz?" diye de savunulamaz.

Devrimcilerin görevi, kitle hareketlerinin sınırlı gelişme düzeyine olmadık nitelikler atfedip tatmin edici tablolar çizerek bu gelişmeleri kendiliğindenliğin kısır döngüsü ve düzenin yasal-siyasal örgüsü içine hapsedmek isteyenlere çanak tutmak olmadığı gibi, halk muhalefetindeki gerilik ve zaafı gözardı ederek kaydedilen her ilerlemeye kendinden geçercesine alkış çalmak da değildir. Şüphesiz her olumlu gelişme bizleri sevindirir. Halkın tepkilerinde düne göre ileri olan, küçük de olsa bir aşamayı gösteren, düzenin isyan ettirici uygulamaları karşısında birikmiş öfkeyi dışa vuran her şeye değer veririz. Ama gösterilen bu gelişmeleri taktir ederken örneğin bütün gericiliği karşısına almayan, düzenin temellerine vurmayan, yalnız bazı aşırılıklara karşı çıkmakla sınırlı kalan tepkileri fazlasıyla olumluyup yetersiz olan bilinç ışınları ile hareketin mevcut seyrini tatmin edici bir gelişme olarak yansıtamayız. Bize düşen asli görev kitleleri sürekli daha ileri noktalara çekerek devrime yöneltmektir. Bunun yolu da olumlu gelişmeleri değerlendirirken yetmezlikleri açığa çıkarıp kitlelere kavratmaktan geçer. Siyasal gerçekleri görme ve düzenin niteliğini bilince çıkartma eksikliği genel olarak dev boyutlarda yaşamaya devam eden bir şey olduğuna göre, bu alanda biz komünist-devrimcilere düşen görev ve sorumluluk da çok büyük olmalıdır. Bunun bilinci içinde olan partimiz kuru noktalardan bozkırı tutuşturma perspektifiyle gerilla savaşını esas alırken, bu merkezi görev etrafında yürüttüğü bütün faaliyetlerle ulaşabildiği her yerde kitleler için gerçek bir dinamoyu gözetmektedir. İşçi kesiminde olsun, memur kesiminde olsun, gençlik içinde veya köylülük arasında olsun kitle faaliyeti yürüten her yoldaş bu dinamoyu işlevini görme yönünde bütün enerjisini ortaya koymalıdır.

Kendini on yıldan sonra yeni yeni hissettirmeye başlayan memur hareketinin durumuna kısaca bir göz atarak bu alandaki devrimci görevlerin altını çizmeye çalışalım.

Memurlar ülkemizde 20 yıldır sendika örgütlülüğünden yoksundur. Bütün T.C. tarihi boyunca ancak çok kısa bir süre (1965-70 arası arası yürürlükte olan Devlet Personeli Sendikalar Kanunu çerçevesinde) yasal olarak sendika kurma hakkına sahip olabilmiş ve bu bir kaç yıl içinde dörtte üçe varan bir çoğunlukla sendikalaşmışlardır. Ancak bu sırada gelen 12

Mart faşizmi sözkonusu yasayı kaldırıp kurulu memur sendikalarını kapattığı gibi 61 Anayasası'nda yaptığı bir değişiklik de memurların sendika kurmasını açıkça yasaklamış ve o tarihten sonra memur kesimi yalnız dernekler düzeyinde örgütlenebilmiştir. Bundan sonra gelen 12 Eylül faşizmi ise tüm demokratik kitle örgütleri ve TÜRK-İŞ dışındaki tüm işçi sendikalarıyla birlikte memur derneklerini de kapatmış, geçen zaman içinde taraf olunan uluslararası sözleşmeler nedeniyle 82 Anayasası'na memurların sendikalaşmasını açıkça yasaklayan bir hüküm koyamazken sendika kurabileceklerini de yazmamış ve çeşitli yasalara koyduğu dolaylı hükümlerle bu işi en azından olabildiği kadar zorlaştırıp uzun bir süre için önlemeyi hedeflemiş, memurların grev yapmalarını ise açık bir hükümlerle yasaklamıştır. Halen memurların kurabildiği yegâne mesleki birlik çeşitli kollardaki dernekler olup bu düzeydeki örgütlülükleri de 12 Eylül öncesinden geridir.

Memur kesiminde örgütlenme ve mücadele eğiliminin nispeten güçlü olduğu alanlar sırasıyla eğitim, sağlık, ulaşım, haberleşme ve belediye gibi hizmet sektörleridir. Çünkü buralarda çalışan memurlar, güvenlik, adliye, maliye gibi alanlarla devlet dairelerinde çalışanlara göre bürokrasi aygıtının daha dışında ve devletle daha az bütünleşmiş oldukları gibi, ekonomik-sosyal açıdan memurların en alt kesimini oluşturmaları nedeniyle de düzenle daha çelişkili durumdadırlar. Memur statüsünde olmalarına rağmen bunların çoğu fiilen işçiden pek farklı konumda değildir. Hizmet Üretimi kapsamında emekçidirler. Ortalama maaşları ortalama işçi ücretlerinden daha geri düzeydedir. Çünkü toplu sözleşme ve grev hakları olmadığı için pazarlık yapma imkânından bütünüyle mahrum durumdadırlar. Sendikal haklardan bütünüyle yoksun tutuldukları son yirmi yıl içinde gerçek maaşları % 80 gerilemiş, yani pazardaki alım güçleri beşte bire düşmüştür.

Gelinen noktada çeşitli hizmet sektörlerinde çalışan memurların göstermeye başladıkları direnişin maddi zeminini de en başta bu isyan ettirici yoksullaşma oluşturuyor. İşçi kesimi son yıllarda biraz olsun enflasyonun üzerinde ücret zamları koparabilirken devletin kendilerine halen enflasyon altında ve istemlerine kıyasla komik derecede düşük maaş zamlarını uygun görmesi dar gelirli memurların derinden gelen homurtularını büyütürken açığa vuruyor, içler acısı kölelik koşullarının farkına varanları da grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı için harekete geçiriyor. Bu ayın başında hükümetin açıkladığı % 25'lik zam oranına karşı yer yer sokaklara dökülüp 4-5 bine varan kalabalıklarla protesto göste-

rileri yapan memurlar, eğitim, sağlık ve belediye iş kollarında sendikalaşma çabalarını da somut girişimlere dönüştürmüş bulunuyorlar. Yasalarda memurlara sendika kurma hakkı tanınmış olmamasına rağmen bunu açıkça yasaklayan hükümlerin de bulunmaması, sendika kurup resmi makamlara bildirimde bulunma ve yasallık istemeyi mümkün kılıyor. Bu yönde ilk adımı da reformist çevrelerden bir grup, Eğitim-İş Sendikası için atmış bulunuyor.

Komünist-devrimci memurlar gerek var olan dernek faaliyetleri içinde, gerek sendika örgütlenme çalışmalarında, gerekse işyerleri ve sokaklardaki direniş hareketlerinde öne çıkıp, azınlık da olsalar etkin rol oynayarak gelişmeleri yönlendirmeye çalışmaktadırlar. Kurulacak sendikaların yasallık kazanması yoruma açık bazı yasa hükümlerine dayanılarak engellenmeye çalışılacağından biraz zaman alacak ve büyük olasılıkla da bu yasalar zorlanıp bazı değişikliklere uğratılincaya kadar memur sendikalarına tam bir yasallık tanınmayacaktır. Bu nedenle dernekler memurlara halen gereklidir. Ancak bundan böyle dernek örgütlenmesinden çok sendikalaşmaya ağırlık verilmesi ve derneklerin sendikalara dönüştürülmesine önderlik edilmelidir.

Esasen sendika mücadelesi devrimci-demokrat memurların kendi alanlarında başından beri önemli ve önde gelen görevlerindedir. Dernek örgütlenmeleri de bunun başamağı olarak önem taşımıştır. Ancak çoğu yerde memur derneklerine hakim olan icazetçi reformist anlayışlar sendika mücadelesini ağırdan almış, dayatıcı olmak yerine bekle-gör tutumunu benimsemiş ve ülkede bir hükümet değişikliğinin yanısıra dışarıdan gelebilecek etkilere bel bağlamışlardır. İşçi sınıfının sendikal mücadelesinde tavrını bildiğimiz reformist gruplar, memur hareketi içinde de son derece ılımlı gitmekten yanadırlar. Siyasal alanda bütünüyle yasallığı, barışçılığı, parlamenterizmi ve düzen içi uzlaşmalara dayalı bir "demokratikleşme" hattını benimsemiş olarak yasal partiler kurabilen bu gruplar, aynı icazetçi politikalarıyla sendikal alanda da devletten belli bir tolerans görmekte ve buna dayanarak yasal girişimlerde öne çıkabilmektedirler. Yukarıda değindiğimiz Eğitim-İş Sendikası için başvuruda bulunan grup da böyledir. İçlerinden bazılarının son dönem yöneticiliğini yaptıkları Eğitim-Der, geçmişin TÜB-DER'inden farklı değil. Ayrıca şimdi sendika kurma girişiminde bulunanları da, diğerleri, tüm dernek çevresini kapsayan, dar bir kısmı kucaklayan hareket içinde oldukları yolunda eleştiriyorlar. Devrimci öğretmenler ve memurlar, kitle insiyatifine dayanmayan ve icazetle kurulmaya çalışılan sendikalara daha baştan

alternatif geliştirmeye önem vermelidirler.

Önemli olan şöyle yada böyle bir sendika yaratmış olmak değil, devrimci mücadeleye güç verecek militan çizgide sınıf ve kitle sendikaları yaratmaktır. Bu da yasaların izin verdiği veya boşluk arzettiği ölçüler içinde yönetenlerin göstereceği müsahabaya göre sınırlanmış bir hareketle değil, faşizmin ödetmek isteyeceği her türlü bedel göze alınarak yasaları zorlayıp aşma yönünde yürekli adımlar atmakla olur.

Yürürlükteki yasalar bazı şeylere ne kadar açık kapı bıraksa ve bir kısım engeller de fiilen işlevsiz kılınarak ne kadar örgütlenilse bile, bu katı hukuk sistemi değiştirilmedikçe kitlelerin elini kolunu bağlayan şeyler gene çok olacaktır. Bazı yasalarda ufak tefek değişiklikler sağlanması sıkıntıyı gidermez. Bizim sorunumuz devam eden 12 Eylül sürecine son vermekten ibaret de değil, bir bütün olarak faşizmi yenmek, düzeni kökten değiştirmektir. Ama işte bu yolda mücadelenin önünü açmak için 12 Eylül yasa ve kurumlarını ortadan kaldırarak sendikal-siyasal-demokratik hak ve özgürlükleri sürekli genişletmek gerekiyor. Karnı aç olan kitlelerin ücret-maaş ve sair ekonomik-sosyal kazanımları önde tutması doğaldır, fakat siyasal mücadeleye ağırlık vermedikçe ekonomik mücadelenin de verimsiz kalacağını onlara kavratmak gerekir. Devrimci-demokrat memurlar kendi alanlarında siyasal mücadelenin öncülüğünü yapmalı ve siyasal mücadele içinde de kitleleri iktidar perspektifiyle yönlendirip bazı reformlar için eyleme geçerken bile devrime yürütmelidirler.

Bugün memur kesiminin demokratik mücadelesinde sendika, toplu sözleşme, grev yasaklarının yanısıra özlük haklarının sınırlandırılması, sürgünler, görevden uzaklaştırmalar, fişlenme ve sair siyasi baskılara karşı çıkış, bu konularda hak-özgürlük ve güvencelerin koparılması önde gelen ortak sorunlardır. Bunların yanında her mesleki dalın kendine özgü sorunları mevcuttur. Bu durum mesleki temelde, ayrı ayrı iş kollarında veya memuriyet dallarında örgütlenmeyi zorunlu kılıyor. Ancak mesleki örgütlenme mutlaka genelle birleştirme perspektifi içinde ele alınmalı ve koordineli yürütülmelidir.

Devrimci-demokratik platformda yalnız memurların birliği değil, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm halk kitleleriyle birlik ve dayanışması önemsenmeli, ortak hedefler doğrultusunda geniş direniş hareketlerinin yükseltilmesine önderlik edilmelidir. Baş gösteren memur direnişleriyle birlikte çeşitli yerlerde memur taleplerini destekleyen, dayanışma örneği sergileyen işçi eylemleri olmuştur. Bu iyi gelişme sürekli daha ileri götürülmeli. Daha önemlisi ülkenin

Batı bölgelerinde yoğunlaşan işçi ve memurlar, yalnız birbirlerini desteklemekle kalmamalı, Kürdistan halkının direniş hareketleriyle de etkin bir şekilde dayanışmalıdırlar. Bu doğrultuda devrimci-demokrat memurlar ve özellikle de Kürdistan'da devletin kendilerini asimilasyon aracı olarak kullanmaya çalıştığı öğretmenler büyük duyarlılık göstermeli, böl-

gede Kürt halkıyla omuz omuza direnişlere katılmalı, başka alanlarda ise faşizmin uygulamalarını protesto ederek kardeşlerinin sesine ses katmalıdırlar. Bu ve benzeri siyasal tavırlar yükseltilmedikçe hiç bir halk hareketi düzeni fazla sarsmaz ve kitleler içine çekilmeden devrim de olmaz.

ORTADOĞU'DA SON DURUM - (II)

Geçen sayımızda Ortadoğu'daki son durumu ele almış ve özellikle Filistin sorunu etrafında yaşanan gelişmeleri yorumlamıştık. Bu kez Kürdistan etrafındaki gelişmeler ve devletler arası çelişkiler üzerinde durmak istiyoruz. Konuya girmeden önce, geçen ay yaptığımız değerlendirmeleri en son gelişmeler ışığında tamamlamaya çalışalım. Odağında ayrı sorunlar da bulunsa, bölgenin bir kesimindeki gelişmeler bir diğerinden kuvvetle etkilenmekte ve zaten birçok devlet hem güneydeki hem kuzeydeki gelişmelerle çok yakından ilgili bulunmaktadır. Üzerinde çatışılan çeşitli sorunların da belli ölçülerde içiçe geçmiş olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bölgede öteden beri yaşanan iki önemli ulusal sorun var. Filistin ve Kürdistan. Birincisi toprak ve nüfus olarak ikincisinden çok küçük olmasına rağmen, bölgede sayıları 22'yi bulan Arap devletlerinin ulusal-kültürel-tarihsel bağları nedeniyle gösterdikleri yakın ilgiden dolayı çok geniş bir alanda etkili olmakta ve bölgenin genel manzarasını belirleyebilmektedir. Filistin-İsrail çelişkisinin daha geniş planda Arap-İsrail çelişkisi olarak ele alınması yersiz değil. Bir çok Arap devleti ABD uşaklığı temelinde İsrail'le üstü örtülü işbirliği yapsa da, kamuoyu önünde Filistin davasını aynı zamanda bir Arap davası olarak savunma zorunluluğunu duymaktadır. Buna karşılık Kürt davasını savunma gereğini duyan tek bir devlet yok. Ayrı ayrı Kürt hareketlerini birbirlerine karşı kullanma çabasında olan devletlerin varlığı bir gerçektir. Ama bir bütün olarak Kürt ulusal hareketine arka

çıkın kimse olmadığı gibi, genel planda bu davanın en yeminli düşmanları da yine aynı devletlerdir. Çünkü Kürdistan'ı parça parça bölüşüp ilhak etmiş olarak davanın doğrudan muhataplarıdır bunlar. Kökenleri Arap olan ikisi (Irak ve Suriye) aynı zamanda Filistin sorunuyla yakından ilgili ve İsrail'le soğuk çatışma halindedirler. Birbirleriyle de kavgalı olan bu iki devlet, Kürt ulusal sorunundan kopuk olmayan Su Sorunu temelinde T.C. ile de sürtüşmeli durumda ve Türk-İsrail ittifakıyla karşı karşıyadırlar. Keza İran'la da T.C. ve diğerleri arasında çeşitli anlaşmazlıklar var. Görüldüğü gibi bölgenin bu yakın bölümündeki durum hem diğer bölümlerden kopuk değil, hem de en az bölgenin genel manzarası kadar girift ve karmaşık. Bu açıdan geçen sayıda yaptığımız genel irdelene ve buna ek olarak aşağıda özetleyeceğimiz Filistin odaklı bölgesel gelişmelerin en son gösterdikleri, başlığımızdaki yeni konuya geçişte önemle dikkate alınmalı, yazıda ek-sik kalabilecek bağıntıları da olgulardan hareketle okuyucu kendi kafasında kurmaya ve tartışarak yorumlamaya çalışmalıdır. Doğaldır ki, hatalı yorumlarımız da olabilir, yanlış sonuçlara da varabiliriz. Yazıların her zaman eleştireci gözle okunmasını ve dikkate değer eksiklerle yanlışların okuyucu mektuplarında dile getirilmesini arzu ediyoruz.

Bölgenin Göbeğinde Artan Savaş Bulutları

Filistin sorunu ve İsrail-Arap çeliş-

kileri etrafında geçen aydan bu yana gelişmelerin seyri gerginliğin daha da tırmanması yönünde oldu. "Barış, uzlaşma, yumuşama" laflarını dillerinden düşürmeyen emperyalist büyük güçler, NATO-Varşova paktları arasında bir tarafın dize gelmesine dayalı olarak işbirliğine varan bir diyalog ortaya koyarken, bu iki paktın sınırları dışında kalan Ortadoğu gibi sıcak bölgelerde kabadayılığa hız verdiler. Bir süredir FKÖ'yle diyalog içinde olan ABD, onu çok daha geri noktalardan uzlaşmaya zorlamak için bir şantaj olarak bu diyalogunu kestiği gibi, uşağı İsrail devletinin şu aşamada kabul göstermek istemediği "barış" planını da rafa kaldırdı. FKÖ'yle diyalogu kaçınılmaz gören "İşçi Partisi"nin bir kenara itilmesi ve aşırı sertlik yanlısı küçük grupların yeni koalisyona dahil edilmesiyle İsrail tarihinin gelmiş geçmiş en fanatik hükümeti olarak kurulan ve adına "Savaş Kabinesi" de denilen yeni Likud Hükümeti, ABD'nin desteğini arkasında bularak işgal altındaki bölgelere Yahudi göçmen yerleştirme siyasetine daha sıkı sarıldı. Bu işin başına da "Göç ve Yerleştirme Bakanı" olarak Beyrut Kasabı Ariel Şaron getirildi. Sovyet Yahudilerinin Filistin topraklarına yerleştirilmelerine sözümona karşı çıkan Gorbaçov, Washington Zirvesi'nde Ticaret Anlaşması'na karşılık Yahudi göçünü daha kolaylaştırıcı yasalar çıkarma güvencesini verdi. ABD-RSE işbirliği Ortadoğu'da İsrail'in pervasızlığına açık bir destek oluşturdu.

Beyaz Saray sözcüleri bölgede bir Filistin Devleti kurulmasına keskin karşı olduklarını ilk kez açıkça ifade ettiler. Kendi "Barış" planlarının Filistinliler için yalnızca "daha insani koşullar" öngördüğünü, başkaca bir şey vaatmediğini, bu çerçevede FKÖ'yle yeniden diyalog kurmalarının da bazı şartlara bağlı olduğunu açıkladılar. En başta istedikleri, FKÖ'nün kendi içindeki radikal grupları tasfiye etmesiydi. Daha diyalogu kesmeden önce, tehditte bulunurken ileri sürmüşlerdi bu isteği. Ne var ki, FKÖ yönetiminin böyle bir dayatıcılığa boyun eğmesi büyük bir prestij kaybına uğratacaktı onu. İstese bile tasfiye hareketine girişmesi kolay değildi. Sırf ABD'yle diyalog kesilmesin diye örgüt

içinde büyük parçalanmaları ve halk desteğinin kayıp gitmesini göze alamazdı. Sonuç olarak da öyle bir aymazlıktan uzak durdu.

Bütün bu gelişmeler ona, yıllardır izlediği barışçıl-uzlaşmacı-icazetçi çizginin çıkar yol olmadığını, çözümsüzlükten başka bir şey vadetmediğini kavrattı mı, bilemiyoruz. Şiddetin düşmanlar tarafından tek geçerli yol olarak tırmandırılıp diyalog kapılarının yeniden kapatıldığı bu koşullarda El Fetih'in de silahlı mücadele eğilimine girdiği söyleniyor. Gerçekten giriyorsa çok iyi. Ancak bu konuda fazla iyimser olmanın olanağı yok. Çünkü yapısı belli. Şu durumda Arafat liderliğinden en fazlası zevahiri kurtarmaya yönelik bazı manevralar beklenebilir. O da silahlı eylemin kendisi değil, çeşitli türden blöfleri olabilir. FKC gibi eylem yapan grupları her ne kadar saflarında tutsa da, FKÖ yönetiminin halen silahlı mücadeleden ürktüğü, "teröristlik"le suçlanma fobisi içinde olduğu ve savaştan kaçındığı aşikardır. Ancak İsrail devletinin hiç bir kaygı duymadan sürdürdüğü faşist terör ve bölgede tırmandırdığı gerginlik yeni bir Arap-İsrail savaşını gündeme getirirse, FKÖ'nün en ılımlı kanadına kadar bu savaşta aktif olarak yer alması ve bir Filistin Devleti kurabilmek için herşeyiyle öne atılması beklenir.

İsrail ile çeşitli Arap devletleri arasında da artan gerginlik ve sürtüşmeler, Orta-doğu'da savaş olasılığını kuvvetlendiriyor. Yeni bir savaş patlak verirse, 67'dekinden çok daha büyük ve şiddetli olacağı şüphe götürmez. Yakın bir gelecekte savaş çıkar mı çıkmaz mı, kimse kesin bir şey diyemez ama bölgede savaş bulutlarının belirmeye başladığı bir gerçektir. Hem de bunu ABD başta olmak üzere "barış"tan en çok söz eden emperyalist büyük devletler körüklemiştir. Geçtiğimiz on yıllar içinde irili ufaklı bir dizi savaşa sahne olan ve sürekli de çatışmalara açık bulunan böylesi bir bölgede gerginliği bu denli tırmandıranlar, çıkarları için elzem gördüklerinde maşaları aracılığıyla yeni savaşları fiilen gündeme getirmekten de kaçınmazlar. Gericici çıkar çatışmaları, haksız savaşlar, dünyanın başka bölgelerine oranla bu bölgede daha elverişli bir zemine sahiptir.

Bununla birlikte Filistin, Kürdistan gibi büyük ulusal sorunlar, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş davaları, haklı savaşlar için de güçlü bir zemin oluşturmaktadır. Olası çatışmalarda haksız taraflarla haklıların yer yer içiçe geçmesi, bazı gerici güçlerin daha azılı ve saldırgan konumdaki düşmanlarına karşı görece ilerici rol oynamaları ve ulusal-demokratik bazı hareketlerin bunlarla ittifak içinde savaşmaları da gayet olanaklıdır. Şimdi-den kestirilemeyecek gelişmeler için ayrıntılı şeyler söylemek doğru olmaz. Ancak bir savaş durumu gündeme geldiğinde, kimin rolünün ne olduğu, kimin nereye kadar desteklenebileceği, kimlere desteğin hiç sözkonusu olamayacağı somut olarak belirlenip, komünistlerin nasıl bir taktik izlemeleri gerektiği ayrıntılarıyla ortaya konabilir. Bunda da ölçüt tarihi deneyimlerden çıkarılmış Marksist-Leninist ilkelerdir.

Gelişen Kürt Ulusal Hareketinin T.C. İçinde Büyüttüğü Kriz ve Emperyalizmin Soruna Artan İlgisi

Bölgenin kuzeyinde en önemli uluslararası sorun hiç kuşkusuz Kürt sorunudur. Yukarıda değindiğimiz gibi Kürt ulusuna sahip çıkan bir devlet bulunmadığından, bu sorun dünyada ve hatta bölgede bir Filistin sorunu kadar konuşulmamakta, Birleşmiş Milletler'de ve başka uluslararası platformlarda doğrudan görüşmelere konu olmamakta, son yıllar dolaylı şekilde sözü edilir olduğu Avrupa Topluluğu bünyesinde de ulusal bir sorun olarak tüm siyasi boyutlarıyla gündeme alınmayıp salt "insan hakları" çerçevesinde tartışılmaktadır. Ama gerek dünyaya hükmedenler, gerekse bölgede hükümlen olanlar, sorunun ciddiyetini çok iyi bilmekte olup açık platformlarda görüşmekten kaçındıkları siyasi boyutlarını da gizli kulislere tartışarak strateji saptamaktalar. Gerçekte en çok ciddiye alanlar da, görünürde hiç böyle bir sorun yokmuş gibi davranmayı düstur edinmiş olan birinci derecedeki

muhataplardır. Ama hiç bir şekilde eritilemeyen Kürtlerin, kah bir parçada kah ötekinde kendini duyuran, en dehşet verici biçimlerde ezildikten onlarca yıl sonra çok daha güçlü alevlenen ulusal kurtuluş savaşı, inkarcılık konusunda başından beri en kati örneği oluşturan Türk devletini bile en yetkili ağızlarından ikrara zorlayarak inatla muhafaza etmeye çalıştığı resmi politika içinde devekuşu misali komik durumlara sokulmuştur.

Gelinen noktada resmi söylemi ne olursa olsun Kürt ulusal sorunu T.C.nin bir numaralı sorunudur. Ve Milli Güvenlik Kurulu'ndan Cumhurbaşkanlığı'na, Genel Kurmay'ından Bakanlar Kurulu'na bütün üst organlarıyla bu sorun üzerinde yoğunlaşırken "fazla ciddiye almamış" gibi görünmeye devam etmesi artık tam anlamıyla olanaksız hale gelmiştir. Bütün düzen partileri gene hep bir ağızdan sorunun özüne ilişkin politik inkarcılığı sürdürseler de, ortada ölü alınamayan bir "yangın" olduğunu daha yüksek sesle dile getirerek "mesoleyi ciddiye alma" konusunda birbirleriyle yarışa girmek zorunda kalmışlardır. Gerilla savaşının gayrete getirdiği kitleler birbiri ardına sökün edip direnişi büyütünce "bir avuç eskiya" masalı berhava olmuş, ordunun gizli muhtırası ve partilerin açık mutabakatıyla merkezi üssü Kürdistan olmak üzere ülke genelinde yeni olağanüstü önlemler devreye sokulmuş; Bölge Valiliği'ne daha geniş yetki, bölgeye daha büyük güç aktarımı ve yoğun sansürle perdelenen daha muazzam vahşet uygulamasıyla "Özel Savaş" mekanizması güçlendirilmeye çalışılmıştır.

Kürt sorununda resmi politikanın revizyona sokulması ve bir taviz sürecine girilmesi, başlangıç olarak bütünüyle görünüşe ilişkin, oldukça sınırlı ve aldatıcı ölçüler içinde tutulmak kaydıyla da olsa artık kaçınılmaz görünmeye başlanmışken, tansiyonun yükseldiği bir ortamda verilecek en ufak tavizin zayıflık belirtisi olup daha büyük kitle hareketlerine davetiye çıkaracağı düşünülerek bu yönde adım atmaktan gene kaçınılmış, kısa vadede aksine daha kesin bir tavizsizlik sergilemeye önem verilip el mahkum yapılacak olan politika değişikliği zamana ertelenmiştir. Bu süre zarfında sindirme olanağı bulunmasa da, yoğunlaştırılmış terör ve sıkı ku-

şatma altında en azından sesinin bir ölçüde kısılacağı umulan Kürt halkına, tam zamanı geldiğinde "devlet babanın gönlünden kopan şeyler" (!) olarak ufak tefek bazı kültürel haklar tanınması, geniş bir kesimin bu şekilde avutulması, bir de şartlar uygun görülürse icazetçi bazı Kürt gruplarına yasallık verilerek kitlelerin bunlar üzerinden düzen içi kulvarlara çekilmesi, silahlı ulusal hareketin tecrit edilmiş halde daha etkili şiddetle bastırılması ya da hiç olmazsa kısır bir döngü içine sokulup uzun zamanda eritilmek üzere sınırlandırılması benimsenmiştir. Komünist-devrimci radikal güçlere, yani partimiz başta olmak üzere PKK dışındaki silahlı mücadele örgütlerine ve etkiledikleri kitlelere karşı da benzeri bir taktik izleyen faşist Türk Devletinin, "sosyalist" ve "komünist" etiketli reformist güçlere tanıdığı yasallığın, açık Kürt kimliğiyle siyaset yapmak isteyen benzerlerine tanınması biraz daha zor ve sorunlu görünse de, Kürt sorununa ilişkin resmi politikasını birkere revizyon sürecine soktuktan sonra buna da cesaret gösterebilir.

Aslı aranırsa birçok devlet adamının gözünde böylesi adımları atmanın zamanı çoktan gelmiş geçiyor, fakat ağırlıklı bir kesim halen oldukça tedirgin ve kararsızdır. Sonuçta kaçınılmaz olduğunu görse de, zamanı ve zemini bir türlü uygun görmüyor. Daha fanatik ve aynı zamanda daha ürkek olan bir kesim ise, resmi politikaya el atmanın her zaman ve her şart altında tehlikeli bir oyun olacağını söyleyerek bu fikre tümenden karşı çıkıyor. Biraz da bugünkü tavizsiz devlet tutumunun iç zaaflarının dışa yansıtılmasından rahatsız olan ve kararlılık gösterilerinin kısa vadede daha etkili olması için yırtınan bu son kanadın abartılı tepkilerini bir yana bırakırsak, hakim sınıfların taşıdığı genel endişeler hiçde yersiz değil. Zira bu ülke ve bu sorun, ne İngiltere ile Galler veya İrlanda'ya ne de İspanya ile Bask'a benzer. Oralarda ezilen ulusları yatıştırıp çatışmaları sona erdiren ya da çok sınırlı ölçülere indiren reformların, burada uygulanma imkanı bulunsa bile benzer sonuçlar vermesi çok şüpheli hatta rahatlıkla diyebiliriz ki boş bir umuttur. Kendi ağır koşulları cılız ekonomik gücü ve sınırlı iyileştirme olanakları içinde sınıfsal çıkar

ve ulusal imtiyazlarını korumanın yolunu sürekli şiddet uygulamada gören, sorunların ve çatışmaların muazzam boyutları karşısında tavizkârlığın pek iyi sonuçlar vermeyeceğine inanan Türk hakim sınıfları, doğal olarak en ciddi göründükleri reform eğiliminde bile büyük bir sahtecilik içindedirler. Kürt sorununda da reform olarak düşündükleri şey, görünüşe makyaj çekmekten ibarettir. En azından bugün için böyledir. Üstelik bu noktada bile "önce ez, sonra taviz ver" in hendikapını yaşıyorlar. Ezmenin sonu var mı? Yok. Belki bazıları halen tam bir askeri başarı ve sükunet sağlama peşindedirler. Ama genelde bu düş kırılmış sayılır. Ayrıca bazı düzen partileri Kürdistan'da eriyip giden tabanları nedeniyle tavizsizliğin sürgit uzatılmasından rahatsızlık duymaya başlamışlardır. Sonuç olarak da geçtiğimiz bahar aylarında (Newroz'la birlikte) baş gösteren ve devlet tarafından kararnemelerle karşılanan Kürt İntifadası'nı geçici de olsa belli bir gerileme ve tavsama gösterdiği şu sıralar, SHP başta olmak üzere bazı partiler Kürtleri bir ulus veya azınlık saymamak kaydıyla Kürt dili ve kültürüne kısmi serbestlik tanınması yolunda "reform" tasarıları hazırlamaya başladılar. Yeni yasama döneminde meclis gündemine getirmeleri bekleniyor.

Bu iç gelişmeleri daha ayrıntılı olarak Türkiye Kürdistanı ve Kürt ulusal hareketine ilişkin kapsamlı bir yazıda değerlendireceğiz. Burada asıl konumuz olan T.C.nin dış ilişkileri, güney komşularıyla çelişkileri ve Ortadoğu'daki rolü açısından gerekli bağıntıyı kurmada yukardaki kısa değinmenin yeterli olacağını düşünüyoruz.

Son yıllar ABD ve Fransa başta olmak üzere bir çok batılı emperyalist devletin Kürt sorununa ilgisi artmıştır. Madam Mitterand gibi "Kürt dostları" bile türemiş ve Paris Konferansı'nda olduğu gibi Kürtler için göz yaşartıcı "insani" yaklaşımlar (!) sergilenmeye başlanmıştır. Ülke gericiliği içinde geniş bir kesimin bunlara "Türk düşmanlığı yapıyorlar" diye ateş püs kürdüğü de biliniyor. Herhalde bu tepkiyi gösteren şovenistler en büyük "dost ve müt

tefik"leri olan ABD yönetimi için de aynı şeyi düşünmüyorlardır. Gerçi yakın zamanda Osmanlı'nın Ermeni soykırımına ilişkin ABD yasama organlarında görüşülen karar tasarıları ve bizzat Başkan Busch'un verdiği bir demeç de bunları küplere bindirdi, ama işte o konudaki politikası nedeniyle ABD yönetimi ne ölçüde "Türk düşmanı" sayılabildiyse, Kürtlere ilişkin raporlarından dolayı da ancak o kadar "düşman" görülmüş olabilir. Hatta ikinci noktada ABD'nin taktikleri biraz daha görmezlikten gelinmiştir.

Efendi-Uşak İlişkisinde Yeni Pürüz.

Amerikan dış politikasını bu devletin global çıkarları belirler. Aynı şey dünya ölçüsünde etkinliği olan diğer emperyalist devletler için de geçerlidir. Türk hakim sınıfları da bunun bilincindedir. ABD, NATO ve genel olarak Batı ile "dostluk ve ittifak" ilişkileri içinde belirleyici olan kendi küçük devlet çıkarları değildir. Başından itibaren kendi çıkarları onlarınkine tabi olmuş ve ancak denk düştüğü ölçüde hayat bulmuştur. "Karşılıklı çıkarlara dayalı işbirliği" dedikleri noktada kendi payları, kapıdaki bir itin yaladığı çanak artığı gibidir. Batı'nın bekçi köpekliğine heveslenerek girdikleri NATO ittifakı içinde ABD merkezli emperyalist strateji ve politikalara öylesine adapte olmuşlardır ki, bunlardan bağımsız hiçbir şey düşünemedikleri gibi, bunlarla çelişkiye düşülen noktalarda da "ulusal çıkar"ların gereğini hep alttan alma, taviz verme ve uyum sağlamada görür olmuşlardır. Kıbrıs ve Ege sorunlarında Amerikan dış politikası çoğu kez kendileri aleyhine işlemiş, arada uzun süreli bir ambargo da uygulanmış, fakat "Türk-Amerikan dostluk ve işbirliği" bunlarla son bulmadığı gibi ABD'nin istekleri doğrultusunda atılan adımlarla daha da geliştirilmiştir. 80'li yıllar boyunca her iki taraf bu ilişkinin "mükemmel" bir düzeye ulaştığını söyleyip durmuştur. Bu "mükemmel"liği sağlayan şey, T.C.nin hiç itirazsız altına girdiği muazzam yükümlülükler olmuştur. Buna rağmen pürüzler de

eksik olmamış, biri bitmiş biri başlamış ve giderilmesi için feragat efendiye değil hep uşak olana düşmüştür.

Gelinen noktada pürüzler yine çoğalmış durumda. Öne çıkan üç sorun; "Kıbrıs, Ermeni iddiaları ve Kürt meselesi" şeklinde sıralanıyor. Birinci konuda ABD, T.C.'nin Denктаş'a uzlaşma yönünde baskı yapmasını istiyor ve ayrıca Türk askerlerinin adadan çekilmesini telkin ediyor. Burada güttüğü gaye Kıbrıs Rum kesimi ile Yunanistan'ı hoşnut ederek kendine daha sıkı bağlamak ve adanın bütününde kendi çıkarlarına daha uygun bir siyasi oluşum sağlamaktır. İkinci konuyu daha çok bir santaj unsuru olarak değerlendirmeye çalışıyor. İkidebir geri çekip tekrar ileri sürerek çeşitli konularda Türk devletinden yeni ödünler koparmaya bakıyor. Ama aynı zamanda "Ermeni halkının savunucusu" pozlarıyla Sovyet Ermenistanı'na nüfuz etmeyi, ileri bir tarihte koparıp kendine bağlamayı hedefliyor. Asıl konumuzu oluşturan üçüncüsünde ise, gelişme istidadı gösteren Kürt ulusal hareketine etki yapmak ve radikal güçler karşısında kendi alternatiflerini oluşturmak için giderek artan ölçüde Kürt sorununa ilgi gösterip "kültürel özerklik" sağlanması yönünde ağırlığını koyuyor.

Kürt Sorununa Batı Müdahalesinin Bugünkü Boyutları, Yakın Bedefler, Yeni Politika ve Stratejileri Şekillendiren Uzun Vadeli Hesaplar

Bu doğrultuda ABD'nin yürüttüğü politik etkinlik Fransa'dan pek geri kalmaz. Kullandığı araçlar daha zengin çeşitlidir. Dışişleri Bakanlığı "İnsan Hakları" raporunda Türkiye'deki Kürtlerin durumuna ilişkin eleştiriler sıralamış, Amerika'nın Sesi Radyosu ve etkili Amerikan gazeteleri Kürtleri destekleyici yayınlar yapmaya başlamış, Kongre'de bir "Kürt Lobisi" oluşturma yoluna girilmiş, yine parlamenterlerden Kürt sorunuyla ilgilenecek bir uluslararası komite oluşturulması kararlaştırılmış, ayrıca Senatör Edward Kennedy gibi önemli bir ismin öncülüğünde "Tehlike-

deki halk: Kürtler” konulu bir konferans düzenlenmiş ve dışardan davetli olan Madam Mitterand da bu konferansta bir konuşma yapmıştır. Görüldüğü gibi ABD ile Fransa'nın bu konuda ortak çabaları da var. Her iki ülkede yürütülen etkinlikler, doğrudan hükümet organizasyonu olmasa bile hükümetlerin bilgisi dahilinde ve resmi görüntü veren isimler etrafında gelişiyor. Birbiriyle de paralellik arz ediyor. Farklı derecedelerde konuya ilgi gösteren başka batılı devletler de gündendüne kendini göstermeye başlıyor. Batı emperyalizminin Kürt sorununda, yani müdahalesinde önemli bir başlangıç halkası oluşturan '89 Paris Konferansı'nın ardından, bu yıl İsveç'te, gelecek yıl da İngiltere'de ikinci ve üçüncü büyük Konferansların yapılması bekleniyor.

Bütün bu gelişmeler, biraz yukarıda değindiğimiz Türk egemen çevreleri içinde yaşanan gelişmelerden pek farklı bir kaynağa sahip değil. Ülkede düzen partilerine sorunu tartıştıran ve yavaş yavaş “reform” tasarılarını gündeme getiren dinamik, dışarıda da emperyalist çevreleri telaşlandırıp denetim sağlama yönünde harekete geçiriyor. Bu durumda emperyalist “çözüm” önerilerinin yerli gericiilik içinde düşünülenlerden bir adım ilerde olması gayet doğaldır. Öyle olmasa kimi nasıl etkileyecekler? Etki ve nüfuz gücü olabilmesi açısından “adil” bir yaklaşım görüntüsü önem taşıırken, yapılan önermelerin en ilerisinin bile halen “insan hakları” ve “kültürel Özerklik” çerçevesini aşmadığı ortadadır. Üzerinde onca kıyamet koparılan Paris Konferansı'nın sorunu siyasi boyutlarıyla ele alma yönü sıfırdır. Çeşitli parçalardaki Kürt hareketlerini temsil niteliği olan kişilere söz hakkı bile verilmeyip organizatörler tarafından benimsenen Paris Kürt Enstitüsü Başkanı Kendal Nezan gibi işbirlikçi simalar öne çıkarılmış ve Batılı “dostlar” olarak Kürtlere “insancıl yaklaşım” gösterisi yapılmıştır. Bir “azınlık milliyet” sorunu gibi ele alınmasının dışında, tepeden inmece, müdahaleci, mandacı yaklaşım gösterilmesiyle de Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı açıkça çiğnenmiş, kimi reformist güçlerin “iyi niyetli, insancıl ve demokratik” bulmalarının aksine otuz iki dişiyle sırttan emperyalist emeller sergilenmiştir.

Amerikan-Fransız ortak girişimleri, diğer Batılı emperyalistlerin bunlarla rekabet çabası ve bütünlüklü olarak da NATO'nun hazırladığı planlar, değişen dünya dengeleri içinde gelişen Kürt ulusal hareketine uzun erimli bir yaklaşımın ilk etabını oluşturmaktadır. Paris Konferansı'nda “Kürtlerin temsilcisi” olarak öne çıkarılan Kendal Nezan, bu Konferansın örgütlenmesine uzanan yolda daha önce NATO Parlemlenterleri Asamblesi (Kanada-1987) gizli toplantısına -hem de ittifakın 40 yıllık tarihinde NATO dışından ve parlemlenter olmayan ilk kişi olarak- katılmış, burada NATO'nun Kürt sorununa el atmasını ve sorunun çözümünü SSCB ile ona yakın olan radikal güçlerin elinden almasını istemiş, ardından da birçok NATO üyesi başkenti dolaşıp bu fikri ayrı ayrı işlemiştir. Son durak olarak Washington'da yaptığı temaslardan sonra ABD Dışişleri Bakanlığı'nın yayınladığı şu diplomatik mesaj çok anlamlı olmuştur: “PKK ve Kürt sorunu farklıdır. PKK'ya hayır. Ancak PKK dışındaki Kürt hareketinin, azınlık kimliklerinin hayli diri olduğunu ve ABD'de antipatik karşılanmasının olanaksız olacağını gizleyemeyiz.” Bu demektir ki “soruna giderek aktif bir şekilde el atacağız”. Atmaya da başlamış durumda. Dışarıda yürüttüğü etkinliğin yanısıra Ankara'da da Büyükelçiliği aracılığıyla Türk yetkililere telkinde bulunuyor: “Kürt dilini serbest bırakın. Bu bağımsızlık istemine yol açmaz”!..

Türk egemen sınıfları ABD'nin bu yeni politikasını nasıl karşılıyor? Yukarıda değindik, pek gürültü kopartmak istemiyorlar. Dışişleri yetkilileri “Washington'la aramızda doğrudan bir sorun yok. Ancak bizi çok yakından ilgilendiren konularda izledikleri yeni politikalar, anlaşmazlıkların sessiz ve derinden yaşanmasına neden oluyor” diyorlar. Belli bir anlayışla karşılama havası da var. Aynı yetkililerin yeni Amerikan politikasına bakışı şöyle: “Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) çerçevesinde etkin bir rol oynamaya kararlı olan ABD, özellikle azınlıklar sorununda Kürtler de dahil olmak üzere birçok grubun çıkarlarının savunuculuğunu üstlenme eğiliminde görülüyor” (23 Mayıs '90-Cumhu-

riyet). Bu noktada pek sorun yok. Yani büyük bir devlet olarak ABD'nin her yerde kendi etkinliğini artırma ve her gelişmeyi denetim altına alma çabası normal karşılanıyor, "en doğal hakkı" olarak görülüyor. Ama bu "hak"ın ilerde kendilerine zarar getirecek biçimlerde kullanılabileceği yolunda ciddi endişeler de taşıyor: "Gerek Ermeni iddiaları konusunda ABD yönetiminin dile getirdiği görüşler, gerekse Kürt sorununa bakışları, Ortadoğu'da yeni Ermeni ve Kürt devletleri kuruluşu doğrultusunda Washington'da bazı uzun dönemli planlar yapıldığı izlenimini yaratıyor"(agy.)

Bu endişeler yalanda sayılamaz. ABD ilerde kendine bağımlı bir Ermeni ve Kürt devleti yaratmayı neden gözardı etsin? Sovyetler'de bir Ermenistan var ve birçok cumhuriyet gibi kopma eğilimi içindedir. ABD ve Batı birinci planda Baltık'lılar, ikinci planda Kafkasya'lılar, üçüncü planda Orta Asya'lılar olmak üzere tek tek bütün Sovyet Cumhuriyetlerinin koparılıp yutulma olasılığını hesap ediyor. Şimdilik bu konuda kısıktıcı davranmaktan kaçınması hep böyle hareket edeceği anlamına gelmez. Bugünkü durumda Batı'nın SSCB'ni feci bir çöküşten esirgemeye çalışması gayet anlaşılır bir durumdur. Yaşadığı ekonomik kriz ve siyasi kaos içinde gösterdiği bütün zayıflık, yumuşak başlılık ve aşırı ödüllüğe rağmen, elinde bulundurmaya devam ettiği muazzam askeri güç Batı'yı halen ürktüyor. Herşeyin çok daha kötüye gitmesi durumunda bugünkü dize gelmiş rakibin "yaralı bir ayı" gibi can havliyle doğrulup ölümüne kavgaya girmesinden korkuyorlar. Bu yüzden açıkça "bağımsız"lığını ilan eden cumhuriyetlerin bile kopuş sürecini hızlandırmaktan kaçınıyor. Moskova'yla bunlar arasındaki mücadele dengeli ve uzlaştırıcı bir tavır sergilemeye özen gösteriyor, tam pişmemiş meyvaları dalından zorlayarak koparma yerine, dalı da meyveyı da incitmeden en iyi şekilde değerlendirmeye çalışıyorlar. Meyvalar bir bir olgunlaştıkça el uzatmaları daha mümkün olacak. O zaman biraz da kendiliğinden düşmüş izlenimi vererek nazikçe koparıp alabilecekler. Bu ihtiyatlı yaklaşım ve uzun vadeli hesaplarla ABD'nin Kafkasya'da gözünü diktiği tek yer Ermenistan da değil. Aynı ayrı üç cumhuri-

yetin durumunu da gözetken geniş bir Kafkas senaryosunu bugünden çizmeye başlamış bulunuyor. Ve hemen bu bölgenin yanı başındaki Kürdistan'ı da aynı etüd çalışmaları içinde hesaba katıyor.

Nasıl ki Sovyet cumhuriyetlerinin artan ayrılık eğilimleri buralar için yeni stratejileri Batı'nın gündemine getiriyorsa, nüfusu 25-30 milyonu bulan Kürt ulusunun gelişkin bağımsızlık özlemi ve yükselen mücadeleleri de aynı şekilde harekete geçirici oluyor. ABD bir takım senaryolar çizerken diğerleri de boş durmuyor. Sorun geleceğin Ortadoğu-Kafkas-Kürdistan pazarlarındaki kimin ne kadar pay alacağıdır. Dünya ölçüsünde değişen güç dengelerinin büyük bir jeopolitik depreme yol açacağı, birçok bölgede haritaların değişeceği tahminleri yapılıyor. En sallantılı bölgelerden birinin de burası olduğu ortada. Kürdistan için düşünülecek olursa, dört parçadan biri ve en büyükü, bugün için T.C. eliyle NATO içinde, ABD ve Batı'nın kesin hakimiyet sahasındadır. Ama Kürt ulusal hareketinin bağımsız devlet kurma yönünde en kararlı gelişmeyi gösterebileceği yer de gene burası. Birinci olarak bu gelişmeden endişelidirler. Kendilerine bakışının olumsuz olduğunu da gördükleri PKK önderliğindeki silahlı ulusal hareketi tasfiye edebilmek için, Türk devleti'ne her türlü militarist desteği sürdürmenin yanı sıra bu parçadaki ulusal soruna -öncelikle kültürel, daha olmazsa ekonomik, siyasi, idari- özerklik planlarıyla müdahale etmeyi ve dışarda hazırladıkları örgütsel alternatifleri ülke içinde güçlendirerek Kürdistan halkına dayatmayı benimsemişlerdir. Ama ilerde çok farklı durumlar gelişirse kendilerine bağımlı olmak kaydıyla müstakil bir Kürt Devleti kurulmasını da teşvik edebilirler. En azından bazılarının gündemine girebilir.

Bugün NATO içinde birliktelikleri olan Batılı devletlerin ilerde ABD-Kanada ve AT olarak ayrışması, AT içinde Birleşik Almanya ile diğerlerinin rekabeti büyütmesi, Pasifik'te Japonya'nın güçlenmeye devam etmesi, SSCB ya da tek olarak Rusya'nın yeniden toparlanıp yarışa hız vermesi, Çin'in gerilerden gelip yetişebilmesi gibi

olasılıkları içeren çok kutuplu yeni güç dengelerinin oluşması halinde, T.C.nin konumu ve ilişkilerinde meydana gelebilecek değişikliklere de bağlı olarak, üzerinde daha çok söz sahibi olanla daha az olan veya hiç olamayan rakip güçlerin Türkiye ve Kürdistan stratejileri çok farklı biçimler alabilecek, bugün ortak bir noktada olan bazıları yarın birbirleriyle çatışabilecektir. Ama bugün için Batılı emperyalistler Türkiye Kürdistanı'nın müstakil bir devlet olarak kopmasına genel olarak karşıdırlar. Çünkü T.C. halen aşırılıkla ABD etkisinde de olsa, farklı derecelerde hepsine bağımlı durumda ve buna karşılık bağımsız Kürdistan'ı hedefleyen somut güç olarak PKK hareketi hiç birine -en azından şimdilik- bir yakınlık göstermemektedir. Diğer Kürdistan parçalarının bulunduğu ülkelerde ise durum buradakinden bir hayli farklı. Dolayısıyla oralara yönelik hesapları daha ayrıdır.

Ayrı Kürdistan Parçaları ve Örgütlerine Farklı Amerikan Bakışının Temelleri

ABD'nin Kürt sorununa genel olarak değindiği resmi açıklamasında diğer parçaların silahlı Kürt hareketlerinden hiç söz etmeyip yalnızca "PKK'ya hayır" demesi dikkate değer bir ipucu, önemli bir işarettir. Neden genel bir tabirle "Silahlı Kürt hareketlerine" değil de "PKK'ya hayır"?.. Çünkü diğer parçalarda ulusal harekete hükmeden örgütlerin kendisine ve genel olarak da Batı emperyalizmine karşı tutumları "olumlu" yada en azından "ılımlı". Tek tek kısaca göz atalım:

Molla Mustafa Barzani döneminde ABD ve Batı ile belirgin bir işbirliği geliştiren, daha sonra yüzeysel bir şekilde bunun "hatırlı" olduğunu açıklayan IKDP, bugün Mesut Barzani liderliğinde gene Batı'ya sıcak yaklaşım içinde. Hatta bugün daha rezil bir işbirliği eğiliminde görünüyor. Geçen ay "Irak ve İran'da Kürtler Savaşa Hazırlanıyor" kapak başlığıyla en son durumu yansıtan 2000'e Doğru'da şunlar yazılı: "..Barzani IKDP'nin siyasi desteğe gereksinim duyduğunu, bunu da en iyi ABD'nin

sağlayabileceğini anlatıyor. 'ABD Afgan mücahitlerine verdiği desteğin yarısını bize versin, bu işi bir ayda bitirelim' görüşünü savunuyor. Barzani'ye göre ABD'nin Kürtlere iki konudan dolayı şiddetle ihtiyacı var. 1.Sovyetler Birliği Suriye'de dilediği gibi at koşturuyor. Bu durum ABD'nin Ortadoğu'daki etkinliğini azaltıyor. 2. Irak, Avrupa ve ABD'ye dönük tehditleriyle tehlikeli olmaya başladı." (agy. sf.11).

Hazret "Kürtlük" adına resmen ABD'nin vurucu gücü olmaya heveslenmiş. Bütün gözlemciler RSE'nin geri çekilişiyle ABD'nin Ortadoğu'daki etkinliğinin muazzam ölçüde arttığını söylerken, o tam tersini iddia ediyor. Gene akli başında olan herkes şu sıra hegemonya yarışında rakipsiz kalan ve meydanı boş bulan ABD emperyalizminin kendisiyle sorunlu küçük devletleri tehdit ettiğini, Panama gibi daha bir çoklarına hoyratça saldırabileceğini dile getirirken, o Teatcher adisinin "kıyamet topu" yaygarasına çanak tutuyor ve Batılı haydutları meşum göstermekten öte mazlum yerine koyarak savunuyor.

Elbet ezilen bir ulus olarak Kürtler ve aynı zamanda Irak halkı Saddam gericiliğine karşı savaşmalıdır. Ama "Kürt ulusu" adına sürdürmeye niyetli olduğu savaşta IKDP önderliği, dış destek uğruna burjuva pragmatizmini emperyalist haydut başlarına bölgede fedailik yapma derecesine vardırırsa fiilen Saddam iktidarından daha gerici bir konuma düşer ve kendini İsrail'le ittifak içinde bulması işten bile olmaz. ABD'nin somut yaklaşımı nedir bilemiyoruz ama, kendisiyle işbirliğine bu kadar hevesli olan bir örgütü, hem bölgedeki uyumsuz devletlerin hizaya getirilmesi, hem de Kürt ulusal hareketinin denetim altına alınması yönünde kullanmak ister. Bir kere bu kartı oynamaya başladıktan sonra Irak'ta Saddam'ı hizaya getiremezse, onun devrilişini hazırlama çabalarıyla birlikte Irak Kürdistanı'nın kendine bağımlı bir devlet olacak şekilde kopması için Barzani'nin talep ettiği o büyük desteği de verebilir. Her şey gelişmelerin doğrultusuna bağlıdır. Gerektiğinde ABD ve Batı, Afgan mücahitlerine yaptığından da fazla maddi yardım ve desteği bir Kürt hareketine sağlayabilir. Yeter ki o hareketin güçlenmesi

kendi çıkarına olsun ve yaptığı harcamalara değecek ölçüde yarar sağlasın.

Irak'ın ikinci büyük Kürt örgütü YNK (Kürdistan Yurtsever Birliği)de bugün Batıyla işbirliğine oldukça açık durumdadır. Yakın zamanlara kadar RSE ve Suriye ile iyi ilişkiler içinde olan örgütün lideri Talabani, dünya dengelerindeki değişimi zamanında hissederek Batı'ya açılma politikasını benimsemiş ve Ortadoğu'da Kürtlerin stratejik öneminin artmakta olduğuna dikkat çekerek ABD'yi ziyaret etmiştir. İki yıldan beri IKDP ile YNK, daha bir dizi örgütün de katıldığı "Demokratik Güç Birliği" adlı bir ittifak yapılanması içinde beraber hareket etmeye başlamışlardır.

İran Kürdistanı'nda ulusal harekete önderlik eden İKDP'nin Batı'ya yaklaşımı da farklı değil. Geçen yıl Viyana'da öldürülen örgütün lideri Dr. Kasımlı, Talabani'yle birlikte Avrupa'da bir çok ülkeyi dolaşarak resmi ve gayri-resmi çevrelerle diyalog geliştirmiştir. Şimdi de bu örgütün liderleri "temel ilke" olarak şunu söylüyorlar: "İran'a karşı savaşıyoruz. Bu düşmanla savaşan herkesle işbirliği yapmaya hazırız"!

Bu ilke çok genel olarak bütün Kürt örgütleri ve dünyadaki bütün ulusal burjuva hareketleri için geçerlidir. Ama İran ve Irak Kürdistanı'ndaki örgütler bu konuda benzerlerinden daha aşırı bir pragmatizm içindedirler. İran-Irak Savaşı boyunca her iki ülkenin Kürt örgütleri birbirlerinin cellatlarıyla açık bir işbirliği yapmaktan çekinmemiş, böyle davranmakla Kürt ulusal hareketinin bütününe zarar vermişlerdir. Kürtleri ulusal boyunduruk altında tutan devletler birbirlerinin sahasındaki Kürt hareketlerini hem birbirlerine karşı, hem de kendi alanlarındaki Kürtlere karşı kullanma çabasında oldukları sürekli. Ne yazık ki Kürt örgütleri bundan ders çıkartmış gözüküyor. Halen birçoğu yalnız kendi celladını düşman görüp diğerlerine hayırhah yaklaşabiliyor. Daha önemlisi-yukarıda somutladığımız gibi- dünyada ve bölgede bugün daha dolu dizgin at oynatır duruma gelmiş olan ABD ve Batı emperyalizmi tarafından kullanılmaya çok elverişli bir durumda bulunuyorlar.

Birçok defa işledik. RSE'nin dünya ölçüsünde olduğu gibi Ortadoğu'da da Batı emperyaliz-

miyle rekabet gücü kalmamış, yarış alanlarından peş peşe geri çekilmiş, daha önceleri desteklediği çeşitli türden silahlı hareketleri yüzüstü bırakmış, kendine bağımlı devletler üzerindeki kontrolünü gevşetmiş, D. Avrupa'dan başlayarak bunların kendisinden hızla kopmalarına bile göz yummuş, Batı'ya açılmanın öncülüğünü bizzat kendisi yapmış ve teslim bayrağını çektiği ABD'yle açık bir işbirliği sürecine de girmiştir. Şu sıra öyle zor bir durumdadır ki, toparlanıp yeniden hegemonya yarışına girmesi imkansız olmasa bile hayli uzun zaman alır. Gorboçov'un ABD ve Batı karşısındaki ödunculüğünü aşırı bulan "muhafazakar" kanat onu devirip iç ve dış politikada önemli değişiklikler de yapsa, yeniden yayılmacılık içine girmesi -yaşanan muazzam ekonomik çöküntü nedeniyle- kısa vadede olanaksız gibidir. Batı'yla aralarındaki yumuşama yerini sertliğe bırakabilir, ama dış hatlarda Batı'nın üstünlüğü ve geniş insiyatifi bugünkü gibi güle oynaya olmasa da devam eder.

Türk çöven gericiliği içinde yapılan bir yorumla bakılırsa, ABD'nin Kürt sorununa ilgilerinin nedeni "bu sorunu Sovyetler'in etkilerinden kurtarmak"tır. Belki başlangıç için bir anlam taşıyabilir. Yeni yaklaşımın ilk belirtilerinin görüldüğü bir iki yıl önceki, RSE'nin dış hatlardan geri çekilme eğilimi henüz pratiğe dönüşme noktasındaydı. Bu derece hızlı ve büyük bir gerileme göstereceği açıklığa kavuşmuş değildi. Ne-relerden ne kadar çekileceği merak konusuydu. O zaman Batılılar RSE'nin bazı bölgelerdeki silahlı hareketleri belli ölçülerde desteklemeye devam edebileceğini düşünüyordular belki de. Ama bugün böyle bir kuşkuları da kalmadı. Artık Moskova hiç bir radikal hareketi desteklemediği gibi, bölgesel sorunlarla yakından ilgilenme durumunda bile değil. Muazzam boyutlara varan kendi iç sorunlarıyla başı öylesine dertte ki, dış dünyanın bölgesel sorun ve çatışmaları üzerinde etkin rol oynamaya ne imkanı var, ne de şu durumda ciddi bir niyeti. İlerisi için ister ama, bugün istese bile elinden gelmez. Ulusal sorun ve hareketler açısından bakalım: Kendi devlet çatısı altında bu türden yığınla sorun ve çatışma

alevlenmişken, cumhuriyetlerin çoğu ayrılık için sıraya girmiş ve "bağımsızlık" kararları almaya başlamışken Moskova'nın başka ülkelerdeki bağımsızlık taleplerini aktif şekilde desteklemesi mümkün müdür? SSCB'deki ulusal hareketlerin kışkırtılmaması için dış dünyaya çağrı üzerine çağrı yaptığı bir sırada, kendisi başka ülkelerin alevli sorunlarına körükle gidebilir mi? Açıktır ki hayır. Ayrıca gelinen noktada Batı'nın yaptığı gibi çeşitli bölgesel sorunlara türlü çeşit "barış" planları, "reform" paketleri, siyasi kampanyalar ve diplomatik ataklarla müdahale etme gücü de kalmamış; zaten ABD'yle işbirliğine girdiğinden beri bir çok soruna müdahale konusunda insiyatifi ona bırakmış, onun isteklerine "eyvallah" çekerek hemen her noktada ayak uydurur olmuş, genel olarak dış politikada, özel olarak da bölgesel sorunlarda alabildiğine edilgin ve etkisiz kalmaya başlamıştır. Ortadoğu'da bu durum daha da belirgindir. Filistin için de, Kürdistan için de geçerlidir.

Dolayısıyla bugün Batı'nın "Kürt sorununu Sovyet etkisinden kurtarma" gibi bir gayret içinde olduğunu söylemek gerçekçi değil. O etki kendiliğinden azalır ve kaybolurken Batı kendi etkisini artırma ve yerleştirme çabasına girmiştir. Rekabeti de kendi içindedir. Halen "Sovyetçi" olan bazı reformist Kürt grupları varsa da Moskova'nın bunlarla yakından ilgilenme durumu yoktur. Olduğu ölçüde de bunlara önereceği Batı'nın alternatifleriyle işbirliğinden başka bir şey değildir. Ve zaten ayırt edilemeyecek politikalarıyla Batıcı-Sovyetçi bilumum reformistler bir noktaya gelmiş, çoğu da içiçe geçmiştir. Silahlı Kürt hareketlerine gelince, bugün ne İran ve Irak peşmergeleri, ne de PKK gerillası RSE desteğine sahiptir. Moskova'nın bunlara yalnız askeri yardımı değil, siyasi desteği de ortadan kalkmıştır. Halen ağırlıkla kendisine bağımlı olan Suriye'nin PKK'ya örtülü desteğini de ne ölçüde onaylıyor, allah bilir. Bu konuda Türk yetkililerin bir eleştirisi görülüyor. Genel izlenimleri Moskova'nın bu işe karışmadığı yolundadır. PKK lideri Öcalan'ın Serxwebun'da yayınlanan yazıları da Moskova'ya yönelik yakınma ve eleştirilerle doludur. Her ne

kadar bu eleştiriler onu halen "sosyalist" görmekten çıkartmasa da, olumlamadığı yeni revizyonist çizgiden dolayı belli bir yol ayrımına geldiğinden artık eskisi gibi RSE güdümünde hareket etmesi sözkonusu değildir. ABD'nin onu tecrit ve tasfiye etme isteğini belirleyense, bölgedeki has uşaklarından T.C.ne karşı yürüttüğü savaşla aynı zamanda kendisine zarar vermesi ve siyasi tutumuyla da genel olarak Batı'ya karşıt bir radikal güç olduğunu ortaya koymasıdır.

Kürt ulusunun doğrudan muhatabı olan dört devletten bir tek T.C. hariç her biri ABD ve Batı ile belli ölçülerde sürtüşme içindedir. Bunlara karşı Amerikan politikası baskı ve şantajı esas alıyor. Son zamanlar ABD, bunlara baskı yönünde İsrail'in yanı sıra Türk devletini de etkin bir unsur olarak kullanmaya çalışıyor. Gelişen durumlara bağlı olarak İran ve Irak'taki Kürt hareketlerini de kanatları altına alarak kendi hesapları doğrultusunda değerlendirme yoluna girebilecektir. Türk hakim sınıflarını tam bir siyasi teyakkuza geçiren Kürt İntifadası'nın başgösterdiği günlerde ABD yönetiminin "tüm dikkatini Türkiye'deki gelişmelere çevirdiğini" yazan gazeteler, onun "G.Doğu'daki durumu ciddiye aldığını, hem iç hem de dış boyutlarıyla üzerine daha etkin gidilmesinden yana olduğunu" kaydederken "dış unsurlar olarak da Suriye, İran ve Irak'ı gösterdiğini" eklemişlerdir. Aynı günler içinde Türk gericiliğinin Amerikan uşaklığında birbirleriyle yarışan fanatik kesimlerinin de sözkonusu devletleri hiç bir kanıta dayanmadan ayrı ayrı "G.Doğu'daki olayları kışkırtmak ve PKK'yı desteklemek"le suçladıkları düşünülürse (ki Suriye bir yana, diğerleri için böyle bir kanıya varmalarının gerçekten hiç bir maddi temeli yoktur) maksadın ne olduğu ve elbirliğiyle nasıl bir kamuoyu oluşturulmaya çalışıldığı iyi anlaşılır. Başka olguları da dikkate alarak, ABD-T.C.-Kürdistan-Ortadoğu ekseninde yoğunlaşan politik gelişmeleri, Türk devleti ile güney komşuları arasında artan çelişki ve sürtüşmeleri çeşitli yönleriyle yorumlamamız gerekiyor. Buna da gelecek sayıda yer verelim.

(SÜRECKK)

GERİLLA BÖLGESİNDEKİ BAZI SORUNLARA KISA DEĞİNNELER

Burada, Gerilla Savaşı'nın bazı problemlerine değinilecek. Aslına bakılırsa, burada değineceklerim ikinci dereceden problemlerdir ve daha çok çalışma tarzı ili ilgilidir. Gerçekte en önemli sorunları:

a) Coğrafi olarak, olanaklı olan bütün alanlara doğru bir perspektifle *yayılmaması*;

b) yürütüldüğü bütün alanlarda da - bugünkü gibi pasif değil - sıcak ve etkili bir mücadele olarak, derinleştirilmesi;

c) ve gerek kırdı, gerek şehirlerde mücadelenin bütün eteki biçimleriyle bağlantısının doğru kurulmasıdır.

Bunları en başta politik önderlik ve bizzat gerilla savaşı pratiği içinde olan politik ve askeri birimler düşünmelidir. Hem teorik bakımdan çözüm bekleyen sorunlardır, hemde pratik adım atılmasını gerektirmektedirler.

Coğrafi olarak Dersim ile sınırlı bir gerillacılık ve sınırlı bir eylemcilik... Bunlar illaki aşılması gereken problemler. Böyle böyle hiç bir yere varılmaz çünkü.

BAZI PROBLEMLER

Bu epeyce ayrıntılı bir mesele. Burada ana başlıklar altında ele alalım:

Askeri Teori Meselesi:

kazanmak ya da başarmak istediğimiz şey, halkımızın özgürlüğü ve kurtuluşu! Ve biz, bunu, kendisi ile sınırlı bir amaç olarak anlamıyoruz. Emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı mücadelenin alanı bütün dünyadır. Ama her ülkede, devrimin güçleri, savaşa atıldıkları zaman, ayaklarının bastığı toprak, kendi ülkelerinin topraklarıdır. Ve zaten o topraklar üzerinde dünyaya bağlanıyorlar.

Şimdi biz, halk olarak, emperyalizmin ülkemize egemen olduğunu görüyoruz. İktidarda yerli kompradorlar ve feodaller var. Arkalarında ise, dünya emperyalizmi...

Şurası açıkki, biz bu sömürücü zulüm iktidarını yıkmadan özgür olamayacağız. Ama nasıl yıkmak mümkündür onu?

Bu soruya cevap vermeye kalkıştığımızda, bir dizi teorik analiz gerekiyor. Önce, mücadele ettiğimiz iktisadi ve sosyal zeminin özelliğini gözönüne almadan rastgele hareket edemeyiz. Mücadelenin biçim ve yöntemlerini, taktikleri, keyfi olarak seçemeyiz.

Mücadelenin stratejisi bunun üzerine oturuyor.

Savaşın, hangi stratejiye göre ele alınacağı anlaşılıyor. Stratejiden sonra, savaşın araçlarını yaratmak ve bu araçlara savaş sanatını öğretmek kalıyor geriye!..

Savaş sanatı, teorik ve pratik biçimde iki yönlü, bağlantılı bir eğitimidir. Ama biz bunu akademik bir eğitim olarak veremeyiz.

Bizim, üzerinde hareket ettiğimiz, iktisadi ve sosyal zemin özellikleri, buna bağlı olarak strateji sorunlarında teorik analizlerimiz vardır. Bunlar yetersizdirler ve özgün değildirlere ama genede temelleri vardır. Fakat savaş sanatı teorisi, askeri teori hakkında bilgilerimiz yok demek kadar sınırlıdır. Askeri teori dediğimizde, Halk Savaşının şıppodok saydığımız üç aşamasını kastetmiyoruz. Savaş pratiği içinde kazanmaya ve kaybetmeye hükmeden yasalardan söz ediyoruz. Bunlar stratejiye bağlı ama kendi içinde özel bir alandır.

Hiç bir önemli savaş yetişkin stratejistler ve taktisyenler olmadan kazanılmamıştır ve kazanılmaz da.

Bu alandaki teorik çalışmanın materyali devrimci savaşlardır. Tarihteki bütün halk ayaklanmaları, hatta bütün savaşlar. Borodino savaşı da, Stalingrad direnişi de, Waterloo da, Celali ayaklanmaları da, Bedrettin ayaklanmaları da, ege zeybeğinin Kuva-i Milliye hareketi de, Dersim, Zilan, Koçgiri de materyeldir. Bunların incelenmesi ve savaşa ilişkin yasaların öğrenilmesi gerekiyor.

En basiti, savaş güçler arası bir çatışmadır. Ama, "güçler" demek, sadece fiziki güç demek değildir. Böyle olmadığı için de asker olarak kalabalık olan taraf her zaman kazanmayı garanti altına alamıyor...

Savaşı bilmeden savaşılmaz mı?

Ya da savaşın nesini bilmek gerekiyor?

Düşman belli olduktan sonra, mevzilenmek ya da bir cismi siper tutup ateş etmekten başka ne bilinecektir?

Hayır! Savaş dışardan görüldüğü gibi, hem keba saba bir iştir - alt tarafı düşman güçler savaşarak birbirlerini yoketmektedir - Ama, hem de bu keba-saba için, özünde, ancak hakiki profesör kafasıyla düşünülmesi gereken meseleler vardır.

Örneğin, halk ordusunun inşası bizim ezbere söylediğimiz bir kaç formülle ifade edilebiliyor. Ne var ki, o formüller çok geniş ve derin araştırmalarla varlığı ortaya çıkarılmış olanaklara dayanıyor. Biz,

işi, yüzeyden, ezbere alınca, pratikte başarılı olmuyoruz. Sorunun ruhuna, ona dokusuna nüfuz etmeliyiz ki, başarılı olabilelim.

Bizim kendi pratiğimizizin tecrübeleri, bir türlü derlenip toparlanamadı. Formüleştirilemedi. Ciddi bir eksiklikler bu.

"Halk ordusu, savaşın içinde inşa edilebilir" dediğimiz zaman, bu ordunun düşmanı bir meydan savaşı ile yenebilecek kadar büyük bir ordu olarak, başında kurulamayacağını söylemiş oluyoruz. Bunu isterdik, ama bu imkansız. Buna yeltenmek, koca bir devrim savaşını aristokrat düellosuna benzetmek olur.

Bir halk, bütünüyle bir araya gelerek ve Antik Yunan'da Agoralar'da yapıldığı gibi uzun tartışmalardan sonra karar vererek savaşa, hep birden ve birlikte başlamaz... Gerçek hayatta da gördüğümüz gibi önce *ileri unsurları* savaş yolunu tutarlar. İlk devrimci mücadele çekirdekleri bunlardan oluşur.

Gerilla ordusunda bir çekirdek ordudur.

Ama büyümek zorunda. Büyük bir orduya dönüşmeden kazanmak imkansızdır !..

Nasıl?

Propaganda ve çağırılı ilanları, bildiri yeterli mi? Bunları yapıyoruz... Ama gördüğümüz gibi, halk bize katılmıyor. Katalanlar, ancak ileri-bilinçli kesimdir. Peki ne olacak?.. Yeniden mi ilan etsek, duyurular asıp asker toplasak... Hayır! Bunları yapmaya devam edeceğiz kuşkusuz ama, şunu anlamalıyız;

Halk, baskı ve zulüm altındadır ve bir değişikliği ciddi şekilde arzu etmektedir. Ancak, bunu bilincine çıkarmış değildir ve derin isteğin gerçekleşme şansı için, umut ışığı görmediği sürece, ordumuza katılmayacaktır.

İşte, burada, gerilla ordusunun başarılarının önemi ortaya çıkıyor. Bu çekirdek ordu, kazanıp ilerledikçe halk ona güven duyacak, eylemini anlayacak, bizim ayrıca propaganda ve açıklamalarımızla, aydınlanacak ve cesaretini toparlayarak, akın akın ordumuzun saflarına gelecektir.

Bundan dolayıdır ki, gerilla ordusunun, ordunun inşası ancak savaş içinde olabilir diyoruz. Savaşın araçlarını yaratma meselesi genel olarak budur.

Şimdi Yapısına Gelelim:

Bunu, bugünkü örgütlenme biçimlerine dayanarak ele alalım:

Gerilla birlikleri, düşmanın taktik kuvvet örgütlenmesini göz önüne alırsak eğer, 15'den az olmamalı. Düşmanın saldırı birimleri en az 20'dir. Düşman bi-

rimlerini esasta PKK'ya göre ayarlıyor. İç Kürdistan'da bu sayı bu nedenle 30-40 hatta daha fazla. Tim örgütlenmesinde;

A grubu TIM'ler 20 suboydan, B grubu TIM'ler (biri subay) 20 erbaştan oluşuyor. Bunlar Üç ay normal "acemi" eğitimi, 3 ayda ek, özel eğitim görüyorlar.

Jandarma-karakol birliklerinin sayısı sabit değil. Operasyonlarda takviyeli olarak güçlendirilip, alana göre dağıtılıyorlar.

Burada, gerilla birlikleri en az 15 olmalı derken hem bunu, hem de kendi durumumuzu gözönüne alıyoruz. "Stratejik olarak IO'a karşı bir, taktik olarak I'e karşı IO" ilkesi açısından, ideal rakam 20 den fazla!.. Birde silah üstünlüğünü, adam üstünlüğü ile bir ölçüde dengelemek gerekirse...

Birliklerin yapısı sade olmalı. yalın örgütlenme en iyisidir:

Komiser, Komutan, Savaşçılar:

Komuta, birlik içindeki mekanizmalarla sağlanmalı ve çok işler olmalıdır. "Çok işler" olması genel olarak savaşın, özel olarak Gerilla Savaşının tabiatı gereğidir. Çünkü genel olarak savaş, bir çok ani durum yaratır ve kendi bakımından avantaj yakalamak isteyen düşman, tercih etmediğimiz bir çok çarpışmayı kabul etmek zorunda bırakır bizi. Öte yandan gerilla savaşı, zaten esnek ve akışkandır ve seyri kadar esnek ve akışkan bir komutayı gerektirir.

Birliklerimizde, Stratejik Merkezi komutayı, parti konferansı ve merkez komitesi sağlamaktadır. Bu komuta, dönemin genel taktiğidir. "Saldırı", "savunma" "geri çekilme" gibi... Stratejik Merkezi Komuta, birlik

lik içinde sağlanan taktik adam-i komuta ile uygulanır. Bu- nu sağlayacak olan komiser, komutan ve komutan yardımcısının ilişkisidir. Bu Üç yetkilinin ilişkisini çok iyi konumlandırmalıyız. Bunlar, bir organ gibi hareket ederler, ama, işleyiş biçimi alışılmış organlarınkine benzemez. Çünkü oylamalarla karar almaz. Üzünde, bir danışma organıdır. Komiserin ve komutanın, kendi alanlarında kesin yetki ve karar sahibi olduğu organlardır bunlar.

Komiser: (1) Birliğin genel hareket tarzının yoğunluğun ve biçimin, stratejik merkezi komutaya uygun olup olmadığında, (2) Eylem hedeflerinin partinin "düşman kapsamı" anlayışına denk düşüp düşmediğinde kesin karar sahibidir. Bu şu demektir: Parti üst kurullarının merkezi komitesi "taktik saldırı" iken, savunma taktiği uygulayan, veya "taktik savunma" iken saldırı taktiğini uygulayan birliğe, komiser mü-

Bir halk, bütünüyle bir araya gelerek ve Antik Yunan'da Agoralar'da yapıldığı gibi uzun tartışmalardan sonra karar vererek savaşa, hep birden ve birlikte başlamaz... Gerçek hayatta gördüğümüz gibi, önce ileri unsurları savaş yolunu tutarlar. İlk devrimci mücadele çekirdekleri bunlardan oluşur.

dahale etmekle görevlidir. Aynı şekilde, partinin düğ-
mon görmediği hedeflere yönelme durumlarında müdahale
etmekle görevlidir. Siyasi yönden karar onundur.
Danışır, ancak kararı kişisel olarak kendi verir.

Askeri bakımdan kararları ise komutan verir (ve
mümkün olduğu kadar yardımcısına danışarak verir). As-
keri eylemlerin planların ve uygulamaların her aş-
masında yetki komutanındır. Askerlik bakımından "na-
sıl başarılmasının mümkün olduğuna" o karar verir.

Sonuçta, bu komite ilişkisi, pratikte şöyle iş-
ler:

Komutan, birliğin başında olarak, onu eyleme
götürür.

Veya Stratejik Merkezi Komutaya göre, birliği
sevk eder. Bu, pratikte yardımcısına ve komisere tek-
nik bakımdan danışır. Komiser ise, birliğin sevk tar-
zında aykırılığa ve yanlış hedeflere yönelme duru-
muna düşüldüğü zaman, yetkisini kullanır. Komutanı
ikaz eder ve düzeltir.

Birlik, ilerde daha fazla sayıda askerden oluş-
acaktır. 40-50 kişilik müfreze birlikler doğacaktır.
Bu, tür kalabalık birliklerde komutanın siyasi ve as-
keri yönü, birbiri ile ilişkili, ama ayrı ayrı iki ko-
mite tarafından sağlanabilir. (Komutanlık Komitesi
ve Parti Askeri Komitesi)

Fakat şimdiki dar birlikler için böyle iki ayrı
komitenin varlığı gerekmez.

Komiseler, askeri teori ve pratiğe, en yakın
partililer olmalıdır. Komutanların temel vasfı ise,
"örnek asker" olmalıdır. Örnek asker, yalnızca iyi
çatışmasını bilmek değildir. Askerlik yaşantısının
bütününde disiplinli, otoriter, yaratıcı, taktisyen,
cesur, atak ve temkinli olmakla örnek asker olunur.
Komünist partisinin önderliği ilkesine bağlılık, ör-
nek askerin, en önemli niteliğidir. Öteki bakımlardan
ne kadar iyi olursa olsun darbeci bir kafa taşıyan,
parti önderliğini küçümseyen ve gerksiz gören bir
asker komutan olamaz. Salt askeri bakış açısı, komu-
tanları, yalnızca iyi savaşıp savaşmadıkları açısından
puanlandırır...

Savaşçıların çekiminde, bir çok defa yanlış ya-
pıldığı ortaya çıkmıştır. Devrimimizin en kararlı ta-
raftarları proleterler, yarı-proleteryer ve yoksul
köylülerdir. Halk ordusu öteki sınıflardan gelme sa-
vashçılarında içerecektir, ama, ordunun bel kemiği,
direği bu sınıflardan gelen askerlerdir. Asıl bunla-
ra bunlara güvenmeli ve ilk şart olarak ordunun sınıf
yapısına dikkat etmeliyiz. Perspektif karışıklığı, za-
feri bütünüyle tehlikeye sokacak kadar, tayin edici
bir etkide bulunur.

Öte yandan, **beklememeliyiz!**

Bize, "çıkma önerisi" getirmelerini beklememeli-

yiz. Biz kendimiz, bütün kitle ve sempaticen ilişki-
zi tarıyarak onları gerilla savaşına katılmaya ikna
etmeliyiz. "Gömülük", "gömülünden geldiğinde kendi-
leri gelir" veya gelmeleriyle olur, demek değildir.
Dönem dönem kampanyalar biçiminde ele alınmalıyız. Tek
tek görüşerek gerilla ordusuna katılmak için nayin
eksekliğini duyduklarını, nayi beklediklerini sorma-
lıyız. Bu, TC. ordusunun askerlik çağrısına uyulma-
masına karşı bir propaganda ile birlikte yapılmalı.
Askere gidenleri zorla engellenmemeli, ama, onları
kınayıp, tartışmalıyız.

Geçmişte tutuklanmış olan, işkenceden geçmiş iyi
sınav vermiş, hayat tecrübesi olan tutarlı, güvenilir
köylülere öncelik vermeliyiz. Halkın sevmediği, cid-
diye almadığı unsurlar, çocuk yaşlı gençler, bizde
asker olmamalı. Onlardan başka biçimde yararlanmak
mükündür.

Dersin'de köylülerin; kimi Dabk'çı arkadaşlar 1-
çin; "bunlar evde çalışmaya niyetleri olmadığı için
kaçıp size geliyor, sizde hemen alıyorsunuz" diye e-
leştiri getirdikleri olmuştur. Haklı oldukları du-
rumlar vardır. Bu da gösteriri ki, köylülerin fikir-
lerini, (uygun bir yolla ve yalnızca güvenilir köy-
lülerin) almak gerekir.

Asker, savaşma kararını vermiş kişi olmalı. Kin
duymalı. Yani ideolojikmen yeterli olmalı. Macera he-
veslilerine, savaş eğlence sanan çocuksu tiplere yer
vermemeliyiz. İleride, büyük bir halk ordusunda, böy-
lelerinin de yeri olabilir ve fazla sorun yaratmaz.
Ama, şimdi, başında, halk askeri, seçilmiş, nitelikli
kişilerden oluşmalıdır. Bu, temel in atılmasıyla ilai-
lidir.

Disiplin Konusu da Çok Önemlidir:

Savaş, mesleği askerlik olanların eylem biçimi
olarak, profesyonelce ele alınmalı. Ve hiç bir eylem
biçimi, savaşın gerektirdiği kadar, sıkı bir disiplin
gerektirmez. Eylemin biçimi bunu zorunlu kılar.

Disiplinsizlik ne getirir?

Başka eylem biçimleri olsa başarısızlık" deni-
lebilir. Ama, savaşta yığın, ihmal ve ölüm getirir!

Parti ve öteki örgütlere göre, orduda demokrasi,
nispeten daha sınırlı olmak zorunda.

Aslında bütün örgütlerimizde, idare, kolektif-
tir. Fakat bu **her** kararın kolektif olarak alınması
gerekir demek değildir. Bireysel idarede vardır. Bi-
reysel idare, kendini kolektif irade ve idareye
dayandırır. Onunla sınırlanmış olduğu için, pratikte-
ki bireyselliği de kolektif idareyi yansıtır. Birey-
sel idare, ancak parti kurumlarının ve öteki idareci
organların belirlemiş oldukları sınırlarla çeliştiği
ve onun dışına çıktığı zaman bireysel olur. İşte, an-

çak, o zaman yanlıştır ve devrimci bir idare tarzı değildir.

Orduda kollektif iradeye dayanan *bireysel idarenin yeri daha geniştir. Orduda idarenin biçimi komutadır.* (Komuta mekanizmalarını anlatırken de söyledik: komutan da, komiser de kişisel yetki kullanıyorlar).

Bu ikisi, (demokrasinin öteki örgütlerimize göre nispeten daha sınırlı oluşu ve bireysel idarenin öteki örgütlerimize göre daha çok veri olması) bağlantılıdır ve birlikte varolabilirler.

Stratejik merkezi komutayla, taktik odemi komuta, bu ikisi arasındaki ilişkide gene bu ilişkiyi bir başka açıdan ifade eder. Fakat gerek bu bakımdan, gerek merkezîyetçilik ve demokrasi açısından oran ve ilişki her zaman aynı kalmaz. Hem siyasal durum, hem de savaşın biçimi bunun değiştirilmesini gerektirir.

Disiplin, geniş açıdan komuta, merkezîyetçilik, demokrasi, idare... bütün bunları sağlar. Dar açıdan ise şöyle denilebilir. O, kurallara uymak demektir.

Disiplinin, savaşın ve günlük asker yaşantısının her anında sürekli gözetilen, yürürlükte kalan bir şey olarak ele alınması gerekir. Disiplinin, yalnızca çatışma zamanında gerekli olduğunu düşünmek yanlıştır. Birliğin erzak ihtiyacını temin ederken de, dinlenmede de disiplin gerekir. Örneğin, eğer gözetilmezse kimi yoldaşlar halktan başış alırken gönüllülük prensibini ihlal edebilirler. Vermekte isteksiz oldukları halde onlardan yiyecek, giyecek eşya vs. almakta bir sakınca görmebilirler. Böyle hareketlerin, savaş alanında kazandıklarımızın halk içinde kaybedilmesi demek olduğunu anlamayabilirler. Disiplin elden bırakılır ve dinlenme anında iyice dağılınırsa, temkin elden bırakılır ve aylakça hareketlere izin verilirse, düşman saldırılarına karşı birlik savunmasız bırakılmış olur.

Halkla İlişkilerin İçeriği Çok Önemlidir:

Onlarda, bizim devrimci savaşçılar olduğumuz, onların kurtuluşu ve özgürlüğü uğruna savaştığımız, güvenilir ve aydın kişiler olduğumuz intibası, ancak gerçekten böyle olmakla yaratılabilir ve bu intibanın ille ki uyandırılması gerekir. Çünkü, başka türlü bir intiba uyanırsa eğer, onlar bize asla güvenemez, bizimle birlikte savaşmak için istekli olmazlar.

Bu, her şeyden önce, canlı, başarılılarla dolu, kahramanca bir savaş yürütmekle olur. Gelişmeyen, güçlenmeyen bir orduya destek ve katılmada isteksiz oluruz. Pratiği başarısızlıklarla dolu bir ordu için de böyledir. Dersim'de halkın; "Bırakın gidin, sürekli vuruluyorsunuz" dediğine bir çok yoldaş şahit olmuştur. Bu, savaş pratiğindeki başarısızlıktandır.

Bize bırakıp gitmeyi öneren köylünün, böyle bir orduya katılma isteğinde olacağı umulamaz değil mi?

Öte yandan; umut vermeyen bir ordu, yalnız ona katılmada istek yaratmadığı için zayıf kalmaz, aynı zamanda gene umut yaratmadığı için destek kaynakları kurur. Hiç bir ciddi eylem geliştirmeden, aylarca, hatta yıllarca dolaşıldığını düşünelim. Bu neye yol açıyor? Köylülerin tepkisinden neye yol açtığı anlaşılıyor:

Gene köylülerden şöyle diyenlere şahit olunmuştur; "Neden ki savaşmıyorsunuz, ne geziyorsunuz? Ne yapıyorsunuz bu silahları?"

Birlikler propaganda da yapar. Yapmalıdırlar da. Ama bütün işi propaganda yapmak ve kitle ilişkileri geliştirmek olursa, böyle bir iş için ordu kurmak gerekmez.

Halkla ilişkiler meselesinde, en önemli konu kitle çalışmasına bağlı taktiklerdir. DABK'çılar gibi sol taktikler benimseyerek kitlelerle karşı karşıya gelmemeliyiz. DABK'çılar muhtarlığı "yasakladılar". Ama, belki de bir tek köylü bile buna ikna olmadı. Uysun-uymasın (ki uyan oranlamaya vurulursa belki ancak % 5-10) kararlarını değiştirecek yerde direktörler ve direktörler de köylülerle karşı karşıya geldiler. Halk, akıllı kişiler olmadıklarına hükmetti. Ciddiye almamozluk başladı.

Taktik kararlar için, kitle içinde ön yoklama ve propaganda yapılmalı. Hazır değilse "bizim çalışmalarımız aracılığıyla hazır hale gelmelidirler" (Mao) ve ondan sonra biz o taktiği uygulamalıyız.

Fakat günlük ilişkiler, tek tek herkesin tavrı da önemlidir. Ağır başlı, bilinçli, düşünceli kişiler olmalıyız. Onlarla, hayatları üzerine uzun uzun dertleşmeliyiz. Sorunlarına, bize önemsiz gelse bile, onlarca önemli olan sorunlarına, anlayışla, sabırla kulak vermeliyiz. Şuna da şahit olunuyor. Köylüler bazı yoldaşları sık sık soruyorlar. "Nerede?" diye. "Bize niye uğramıyor?" diye. Ama bazı yoldaşları hiç sormuyorlar...

Evlerinde konakladığımız zamanlar, fazla zahmet vermemeliyiz. Pahalıya patlamamalıyız. Mümkün oldukça idareli yemeli-içmeliyiz. Gene şahit olunmuştur:

Köylü kadınlara güya yardımcı olmak için mutfağa giden bayan arkadaşına çay demleme işi verilmiş, ve bu arkadaş üç defalık çayı bir defada demliğe boca edince köylü tarafından kınanmış, bundan hepimiz utanmışızdır. Başka bir köyde de "düşünceli" bir arkadaşımız tepside taşarcasına yağ doldurduğu için utandırılmışızdır.

Köylerde, en çok, en yoksul aileleri ziyaret etmeliyiz. İhtiyaç temininde nispeten varlıklı olanlara, ziyaret ve itibar etmede yoksullara ağırlık ver-

vermeliyiz.....

lıklı ailelere gittiği, onlarla samimiyet geliştirdiği ve bu şekilde rahatını pekâlâ temin ettiği görülmüştü.

Köylerde etkili ve doğru bir propaganda yapmalıyız. Tutarlı, ikna edici bir mantıkla, açık bir dille konuşmalıyız. Köylülerle hareketli tartışmalara girmeli, ancak saygıyı elden bırakmamalıyız. Gözlemlerden birisi de (özellikle DABK'çılar için), prestij sorgulanmasından ve biraz da ilişki laçka olduğundan, kimi köylülerin parti hakkında ileri-geri konuşmaları ve küçümseyici sözler etmeleridir. Bu da son zamanların bir olgusudur. Böyle durumlarda sekte değil, ama oturaklı bir tepki göstermeliyiz.

"Propaganda" adına bir çok yanlış yapılıyor, burjuvaca laflar edildiği oluyor. Miskin ve safih burjuva hayatı, köylülere gıpta edilecek bir hayat olarak gösteriliyor. "Neden biz de onlar gibi yaşamıyoruz?" diye soruluyor. Sanki biz, onlar gibi yaşamak istiyormuşuz!.. Sanki devrim "lüks hayat" yaşamak için gerekli bir şeydir. Yada örneğin; "Biz zenginlere karşıyız" deniliyor. Bir köylü kendisinden bir kaç davar fazlası olan bir başka köylüyü "zengin" sayıyor ve bu propagandaya göre, ona karşı olması gerekiyor. Kızalardaki küçük esnafın pahalılığın sorumlusu olarak gösteriliyor: "Biz onları bilmez miyiz? Bire aldıklarını beşe satıyorlar!" deniliyor. Halkın bir kesiminin, bir başka kesimine düşman gösterildiği görülmüyor.

Propaganda meselesinde, bir de yayın dağıtımı konusu var. Bu, kırsal bölgelerde, yalnız birliklere ait bir görev değildir. Partinin bu alanda ayrı hücre örgütlenmesi olmalıdır.

Hükümet, legal yayınların çıkmasını engellemek için türlü "yasal" engellerle, geniş tedbirler alıyor. Son çıkan kararname bütün "sosyalist basın"ı felç etmiş bulunuyor. Mathaalar, kapatma tehdidi ile karşı karşıya kaldıkları için, dergileri basmıyorlar. İlegal kitle yayınının önemi bu dolayla artıyor. Partinin özgür konuşan sesi, illegal gazete İKK giderek daha geniş biçimde dağıtılmalı (içeriği de ayarlanarak). Bunlar Denge Partizan için de geçerli.

Bu konu, şimdiden örgütsel bir problem olarak ele alınmalıdır. Ama gerilla bölgesindeki yayın dağıtımını zayıflığı, o bölgeye ait bir yetersizliktir. Bölgede iyi işleyen bir basın mekanizması olmalı. Yedekleri, özel hücreleri, depoları olmalı. Bu, sıradan, tali, ihmal edilebilir bir iş değildir.

Yayınların içerikleri birbirine karıştırılmamalı ve hepsinde sürekli bir tiraj yükselmesi olmalıdır. Eğer bir yayın okunmuyor, ilgi çekmiyorsa, o biçim

İKK ve Denge Partizan'da, köylük bölgelerdeki genel sorunlar, örnek ve eğitici olarak yararlanmak mümkün olduğunda bazı tek tek köy sorunları ele alınmalıdır. Denge Partizan, bölgedeki parti komitesinin, gerilla komutanlığının bildiri ve kararlarını yayınlamalı. İKK'da iki temel halk sınıfına işçilere ve köylülere yönelik yayın yapılmalı.

Gerilla bölgesinde propagandanın (sözlü ve yazılı) örgütlenmesi, buna bağlı olarak yayınların basım ve dağıtımını, köylerdeki parti örgütlenmesi (Hücreler, komiteler vs. kurulması), köy sorunlarına çözüm... Bütün bunlar orada, ordu birliklerinden ayrı faaliyet gösteren parti komitelerinin görevleri olmalı.

Köy sorunları ile ilgileniyoruz. Bunları, köylüleri birbirine düşüren, birleşmelerini engelleyen nifaklar olarak ele alıyoruz. Ama bunlara yetişmeliyiz. Bize getirilen her soruna mutlaka çözüm getirilmelidir. Hem de doğru, giderek genelleşecek çözümler. Öyle ki, bunlar içtihat halini alsınlar.

Burada parti komitelerinin görevleri olarak sayılan komular gerilla birliklerinin üzerinde kalırsa, birlikler bir çok görev arasında bocalar, asli görevlerinde yoğunlaşamazlar.

Birlik, yayın bulundurur ve dağıtır, ama özel olarak yayın dağıtmak için dolaşmaz. Karşılaştığında köy sorunları ile ilgilenir, ama doğru olanı komuyu ilgili parti komitesine bildirmesidir. Yoksa ki, yaygın sorunlar içinde, savaş meselesine ayıracak zamanı kalmaz.

Bu konu DABK pratiğinde bir problem olarak ortaya çıktı. Birlikler bu tür işlerle iştigal edip, parti çalışması ile ilgili randevulara konuşca, bütün zamanı bu işlerle harcanmış oldu. Bundan ders çıkarmak gerekir. Ama temelde yatan örgütlenme sorunu budur. Orada partinin işlerini de ordu üstlenmiş gibidir ve zaten partinin ayrı bir örgütsel görevde olarak örgütlenmesi anlayışı yoktur. Oysa ki, iki örgüt birbirine karıştırılmamalı. İkisi tek bir örgüt olarak birbiri içinde eritilmemeli.

Parti, askeri faaliyete önderlik etmek için "askeri kol"da çalışan komiserlik ve komiteler kurar. Fakat öteki alanlardaki faaliyetleri için de, ayrıca komite ve hücreler kurulmalıdır. Bütün parti ordunun içine tıkmaz. Ordunun içinde olan, parti askeri koludur. Önderlik yalnızca orduya önderlikle sınırlı bir iş değildir. Sendikal çalışmaya kim önderlik edecektir?.. Gençlik ve kadınlar örgütlenmesine kim önderlik edecektir?.. Parti yayınlarının çıkmasına, propaganda-ajitasyon faaliyetine kim önderlik edecektir?.. İdeolojik mücadeleye kim önderlik edecektir?..

Bütün bunlar, partinin geniş bir teşkilat, devrimci faaliyetin bütün alanlarına önderlik sağlamak için türlü kolları olan bir örgüt olduğunu gösterir.

-Ordu nerede?

-İşte birlikler.

-Parti nerede?

-İşte komiserler.

Hayır! Bu tasfiyeci bir görüştür. Orducu bir bakış açısıdır ve en bariz örnek DABK bu hastalıktan muzdardır. Hele bir de bu siyasi komiserler, birlikler içinde "kitap okutucular"a indirgenmiş mi, işte o zaman son sınırına varmış bir salt askeri bakış açısıyla karşı karşıyayız demektir. Böyle bir kafa, doğal olarak darbeci oluyor.

-Parti kim?

"Ünlü komutan"lar cevap veriyor:

-Parti biziz, tabii ki biz.

Ve sonra da bu "Ünlü komutan"lar, partinin başka organlarını hükümsüz sayabiliyorlar. Partiye bağlı her hangi bir komutan veya bir savaşçı partinin her hangi bir organına karşı olabilir. Ona karşı mücadele edebilir. Ama, savaş "her şey" ve kendini "her şey" sanarak, kendisinde "tasfiye" yetkisi olduğunu düşünürse, darbeciliğe düşmüş olur.

Parti içindeki siyasal çatışmalarda askeriye, dışardan yek vücut bir örgüt olarak dayatıcı olamaz. Her savaşçı ve organ kendi meşru konumunda tavır alar, ve tasfiye işlerini, atma tutma işlerini partiye bırakarak kendisi hangi tarafta olacağını belirler. Partideki bölünme olayında DABK'ın tavfının incelenmesi, sonradan yarattığı örgütlenmenin incelenmesi, parti-ordu ilişkisi, örgütlenmede salt askeri bakış açısı, darbecilik gibi konularda öğreticidir.

Bu tür sapmaların bir çok işareti vardır. Hepsisi de küçük üretimden gelen bireyci alışkanlıklardır. Proletarya üretim disiplini önce hayat disiplinine, sonra siyasal disipline dönüştürür. Üretim hayatının örgütlü organizasyonu, onu örgüt çalışmasına hazırlar. Ama küçük üretici öyle değildir. Bireysel üretim, bireysel hayat siyasal alanda da bireyci politikalar olarak yansıyor. Mutlak eşitlik bunun tezahürüdür. Yetkili olunca diktatör, yöneten olunca katı otoriter, yönetilen olunca başı bozukluğa varan demokrasi düşkünlüğü, özgürlük talebi, gene bunun tezahürüdür.*

(*) Yanlış anlamalar olmaması için ekleyelim: Proleter devrimci (komünist) bir kişilik için insanın ille de işçilikten gelmesi gerekmez. Küçük üreticilikten gelen bir kişi de rahatlıkla komünist olabilir gibi, sınıf kökeni işçi olan bir yoldaşından

çok daha olgun ve yerleşmiş bir proleter kişiliğe sahip olabilmektedir. Bir kişiliğin şekillenmesinde sınıf kökeninin yanısıra rol oynayan yığınla etmen vardır. Ve muazzam toplumsal etkileşim içinde işçi sınıfı mensuplarının da küçük üreticiler ve diğerleri gibi yığınla zayıf tepdikleri bilinen bir şeydir. Bundan dolayı proleter devrimci bir kişiliğin oluşumu, sınıfsal köken ne olursa olsun, her insan için esaslı bir eğitim ve dönüşüm sorunudur. Üretim alanından gelen alışkanlıklar kişi bazında yine önemli olmakla birlikte, yukarıda buna yapılan vurgu toplumsal boyutta düşünülmeli ve bireycilik yada kollektivizmin geniş bir sosyal temeli olarak algılanmalıdır.

Eğer komutanlar, özellikle en üst komutanlık, proleter devrimci nitelikli yoldaşlardan oluşmaz da, kariyerist küçük burjuvalardan oluşursa, bunlar orduyu kendi kişisel örgütlerine çevirirler. Çeşitli yoldaşlarla bir çeşit cunta ilişkisi kurar ve partiye karşı burnu büyük tavırlar alırlar. En sonu bütün partiyi bir kenara atıp, parti de mertti de, her şeyin kendileri olduğu iddiasında bulunurlar.

Bazı kişiler, kişisel olarak ünlenmeye önem veriyorlar. Partinin, ordunun, birliğin adına yüceltmek yerine, kendi adlarını yüceltmek savdasına düşüyorlar. Geçmişte bunlar görülmüştür. Başarıları karşısında övülen ve alkışlanan bir komutan kibirlenip böbürlenerek gerine gerine fiyaka atabiliyor... Özellikle parti askeri kolu bu tür sapmalara karşı uyanık ve eğitici olmalı, mücadeleyi sürekli kılmalıdır.

Partinin önderliği, ordu içindeki parti kollarının ve komiserlerin konuları ile kurulmalıdır. Ama unutmamak gerekir ki, hiç bir yasa kötü bir önderliğe saygı sağlayamaz. Bundan dolayıdır ki, parti kolu, derin askeri bilgisiyle, isabetli kararlarıyla ve cesur askeri pratiğiyle kendi konumunu bileğinin hakkı olarak kazanmalıdır. Yoksa ki, türemelerine izin verilmiş "Ünlü" askerler her fırsatta onu ve onun şahsında partiyi es geçmek için yararlanacaklardır. Böylece parti parti olmadığı gibi, ordu da ordu olmayacaktır. Çünkü bu parti kademesinin yetersizliği, ordu önderliğinininse sapsız demektir.

Bu konular genişçe üzerinde durulması gereken konulardır. Burada bazılarını kısaca değindik. Silahlanma problemi vardır. Barınaklar konusu vardır. Günlük harekette kalıplaşma sorunu, ihbarcıların ortaya çıkarılması, pratik askeri eğitimin örgütlenmesi, bölge için genel (parti-ordu) örgütlenme modelini şekillendirme sorunu vardır... Bunlara da ayrıca değinmek gerekir.

"TASFIYECİLİĞE KARŞI" TASFIYECİLİK

UKH içinde birçok ayrılıklar gündeme gelmiştir. Bu ayrılıkların birçoğu doğru temelde olmasına karşın, kimileri yanlış temellerde olmuştur. Yanlış temeldeki ayrılıklar, genelde proleter dünya devrimine ve özelde de o ülke komünistlerine zarar vermiş, zayıflatmış ve hatta partilerin yok olmasına ya da revizyonizme teslim olmasını sağlamıştır.

ML-MZD'i temelinde olan, onun normalerinden taviz vermeyen, oportünizme ve her türlü revizyonizme karşı mücadele ederek, anti-ML çizgilerden kopuşu sağlayan ayrılıklar, UKH için gerekli ve zorunlu bir hal almıştır. Bundan sonra da bu tür çizgi kopuşları, hiç kuşkusuz sürecektir. Bu, burjuvaziyle proletarya ideolojisi arasındaki keskin sınıf savaşımının bir sonucudur. Partimizin TİİKP'den kopuşu buna bir örnektir. Bu kopuş gerekli ve zorunluydu. İflas olmaz burjuva çizgisi haline gelmiş görüş ile proleter çizginin aynı çatı altında birlikte yaşaması mümkün olmaz.

Ancak, bazı ayrılıklarda vardır ki, temel ilkeler aynı düzeyde kalmasına karşın, bazı taktiksel sorunlarda ki farklılıklar yüzünden meydana gelir. Her taktiksel ayrılık yanlış olmayabilir. Bu, o günkü devrim koşullarına ve taktiğin o an devrimde oynadığı role bağlıdır. Bu iyi saptanmadığı sürece, iktidarda bir ayrılıklar kaçınılmaz kılınarak, proletarya partisinin zayıflamasına neden olunur ki; parti kitleler üzerindeki etkisini yitirdiği gibi, sınıf mücadelesinde oynaması gereken devrimci dönüştürücü rolünde yitirir.

Genellemeler bir yana, her ayrılık kendi özgülünde el alınmalı, ona göre irdelenmeli ve değerlendirilmelidir. Komumuz açısından partimizden 1987 Ekim'inde ayrılan DABK ayrılığında kendi içinde özgüllükler taşımaktadır. DABK ayrılığının gelişimine fazla girmeyeceğiz. Çünkü bu konuyu daha önceki yazılarımızda ele almış ve irdelenmiştir. Özellikle parti merkezi organımız Komünist'de bu konu daha derinlemesine bütün yönleriyle ele alınmıştı. Biz burada, DABK'ın çıkış noktasındaki amaçlarıyla, geldiği duruma değineceğiz ve partimize ve proleter dünya devrimine verdiği zararlara değinerek, 'tasfiyeciliğe

karşı' çıkma adı altında tasfiyeciliğe nasıl düştüğünü kısacada olsa irdelenmeye çalışacağız.

Komünist partisindeki ayrılıklar, daha çok, sınıf mücadelesinin önemli dönemlerinde ve partinin devrimin ya da sınıf mücadelesinin gidişatına müdahale edeceği taktiği belirleme süreçlerinde ortaya çıktığı görülmektedir. Aynı zamanda, sınıf mücadelesinin zayıflaması ve egemen sınıfların baskılarını yoğunlaştırdığı dönemlerde de, buna göre taktik belirleme, partinin yönelimine ilişkin taktiksel politikaların tesbitinden doğan çatışma ve ayrılık noktaları, bölünmelere yol açabilmektedir. Bu, ayrılığın bir başka yönünün olmadığı anlamına gelmez. UKH içindeki çatışmalardan doğan ve bunun sonucu çizgi farklılıklarının getirdiği ve bunların tek tek komünist partilerine yansımaları da ayrılıkları doğurabiliyor.

DABK, PARTİNİZİN HANGİ SÜRECİNDE AYRILDI

DABK ayrılığı, UKH içindeki çatışmanın ve çizgi farklılıklarının bir sonucu değil, Partimizin Türkiye devrimine müdahale için yeni bir yönelim ve toplanma aşamasında olduğu bir süreçte olması açısından ilginç ve bir okadar da anlamsızdı. Anlamsız olan, sahip oldukları çizgi değil, devrim ve partiye verdikleri zararın büyük olması ve o süreçte ayrılığa neden olabilecek ilkesel temelde önemli bir çizgi farklılığının olmamasıydı. Ancak, her ayrılığın siyasi ve ideolojik kökenleri vardır. Başta bu çizgi ML normaleri içinde kalsada, ayrılık noktalarındaki hataların sistemeleştirilerek sınıf mücadelesi içinde yol alınması, ML normalerinden uzaklaşarak bir başka yörengeye oturması kaçınılmazdır. Hatalar erken görülerek doğru yönelime tekrar varılması halinde, ML güzergahında kalınabilir. Ne var ki, DABK, Partimizin başından beri uyarı ve eleştirilerine karşın, ilk baştaki sol sekte çizgisinden dönme yerine, onu daha da sistemeştirerek gelinen aşamada parti tasfiyecisi sol oportünist bir konuma düştü.

DABK, ayrılığı gündeme getirdiğinde, partimizin durumuna kısaca değinmekte yarar var. Çünkü, bundan ders çıkarılmadığı ve DABK ayrılığının temelinde yo-

tan 'sol' çizginin yanlışlığı görülmediği ve buna karşı sık sık mücadele edilmediği sürece, partimizin aynı şeylerle daha sık karşılaşması olasıdır.

12 Eylül faşizmin bütün saldırı ve katliamları karşısında aldığı yenilgiye karşı, mücadelesini aksatmadan sürdüren partimiz, yenilgi sürecin de aldığı yaraları kapatmak, toparlanmasını sağlamak, yenilginin muhasebesini yapmak ve bunların ışığında yönelimini doğru bir rotaya oturtarak sınıf mücadelesinde önderlik görevini layıkıyla yerine getirmek için 3. Konferans'a gitti. İşte, DABK tam bu konferans sırasında ayrılığını ilan etti ve partimizin daha erken toparlanarak silahlı mücadeleyi geliştirme ve yaygınlaştırması önüne, geçicide olsa, önemli bir set çekti. Böylece DABK: 1- Konferansa katılmayarak ve karşı çıkarak Partimizin toparlanmasını (niyeti ne olursa olsun - belirleyici olan siyasettir-) engellemeye çalıştı. 2- 'silahlı mücadeleyi savunma' adı altında, Partinin silahlı güçlerini ellerinde tutarak, partimizin konferansa aldığı 'silahlı mücadelelenin geliştirilmesi' önünde önemli bir engel oluşturdu ve silahlı güçlerin çözülmesinesine neden oldu 3- Partinin yeni yönelimi olan 'KSİ'ler için silahlı mücadele' kararına ayrılmakla objektif olarak karşı çıktı. Silahlı güçleri çar-çur etmesiyle ve bunu sağcı pratiği ile de ispatladı. 4- 'tasfiyeciler ile aynı masaya oturmam' gerekçesiyle, Parti 3. Konferansı'na katılmayarak, tasfiyeci dediği kesimle aynı rotaya düştü.

Partimizin ölüm-kalım savaşı verdiği, Türkiye devrimine müdahale açısından tarihsel bir dönemecin yaşandığı bir süreçte, partinin bölünmesine ve silahlı güçlerinin kaybına yol açmak tasfiyeciliktir. Üzelerde Türkiye devrimine ve genelde ise, proleter dünya devrimine ihanet demektir.

12 Eylül faşizmiyle yenilgi alan TDH'nin içinde bulunduğu durum, tasfiyeciliğin, legal marksizmin, troçkizmin ve modern revizyonizmin rağbet gördüğü, devrimci illegal hareketlerin yok edilmeye ve yoğun anti-komünist propagandalarla kitlelerden tecrit edilmeye ve yalğınlık tohumu saçılmaya çalışıldığı bir süreçte; ve UKH'nin içinde bulunduğu kaos ortamında, partimizin toparlanarak ML-MZD ışığında silahlı mücadelesini geliştirme ve bütün anti-ML akımlara karşı mücadelesini kesintisiz ve daha güçlü bir şekilde yürüteceği aşamada, partinin bölünmesine neden olmak; tasfiyecilik ve ihanettir. Türkiye ve

dünya konjenktöründe yaşanan süreç dikkate alınırca, bir KP'nin bölünmesi ve zayıflatılması başka bir ifade ile anılmaz. Bu ihanetin adı, açık ve seçik olarak konuşmak zorundadır. UKH, enternasyonal dünya proletaryasına, ezilen dünya halklarına ve çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasına ve halkına bunu açıklamak sorumluluğuyla karşı karşıyayız. Gelişen aşamada, DABK ayrılığını, 'niyetlerle', 'siyasi geriliklerle', 'silahlı mücadele veriyorlar' gibi, basit ve gayri siyasi şeylerle açıklayamayız. Bunlarla açıklamay çalışmak, soruna siyasi olarak bakmaktan çok, duygusallıktır. Devrimin ve proletaryanın sınıf çıkarları yerine, bir grubun (DABK'ın ayrılış biçimi dikkate alınırca, bazı "Ünlü" komutanların) çıkarlarını önlemek demektir. Siyasi körlük bir yere kadar bağışlanabilir. Doğrular gösterildikten sonra, eğer o grup ya da kişiler siyasi körlükte diretiyor ve onu bir yaşam biçimi haline getiriyorsa, artık siyasi körlükten değil, bir dünya görüşünün sistemli hale

gelaesinden söz edilebilir DABK'ın durumunda budur.

DABK'ın esas ayrılık gerekçesi, "tasfiyecilerle aynı masaya oturulmaz" idi 'Tasfiyeci' dediği kesim ise, 2.MK ydi. Bugün 2.MK tasfiyecileride DABK gibi

partiden ayrıldılar ve parti tasfiyeciliğini resmileştirdiler. Ne yazık ki, sınıf mücadelesi: 'sol' ve 'sağ' oportünizmi, bugün parti tasfiyeciliği konusunda aynı konuma düşürmüştür. DABK, düştüğü bu durumu görme yerine bunu daha da sistemleştirmeye çalışmakta ve yayın organlarında parti düşmanlığını sürdürmeye devam etmektedir.

'İ. Kaypakkeye'nin görüşlerini savunuyoruz', TKP/ML'ye sahip çıkıyoruz' iddiaları, bir grubu parti tasfiyecisi olmaktan kurtarmaya yetmez. Tasfiyecilik, salt bir partinin görüşlerini reddetmekle olmuyor, aynı zamanda örgütsel olarak onun varlığına karşı çıkmak, onu bölmeye çalışmak ve onu kitleler önünde teşhir ve tecrid etmeye gitmekte tasfiyeciliktir. Partinin bir gücünü kendi saflarında götürüp, o gücü geliştirme yerine, giderek eritip çözülme sürecine sokmak da tasfiyeciliktir. Bugün DABK saflarına baktığımızda bu daha iyi görülmektedir. DABK saflarını terk edenlerin önemli bir bölümü partinin safına gelme yerine, devriaciliği bırakıyorsa, DABK'ın kitlelere neler verdiğinin ve nasıl eğittiğinin önemli bir göstergesidir. Çünkü DABK, kılıçtan keskin şairlerle ortaya çıkıp, 3 yıl içinde teoride 'sol', pratikte ise sağ ve sürekli bir per-

ti düşmanlığı politikası izlemişse, varılacak yer bugünkü duraklama ve çözülme yerinden başka bir yer olamayacaktır.

Sınıf mücadelesi hataları affetmez. Kararlılık, cesaret, düşmana duyulan kin, keskin sloganlar doğru bir siyaset ile birleşmediği sürece hiç bir şeye yaramazlar. Sınıf mücadelesinin içinde kayıp olup giderler. Marjinallikten kurtulmanın yolu, doğru siyaset ve bu siyaseti savunan parti etrafında yer almakla olabilir. Aksi taktirde UKH ve TDH içinde kötü bir örnek olarak anılmaktan kurtulamazsınız.

DABK, PARTİ DÜŞMANLIĞINI SÜRDÜRMEYE DEVAM EDİYOR

DABK'lı arkadaşlar, parti düşmanlığını bir siyaset haline getirmişlerdir. Onlar için parti düşmanlığı, parti aleyhinde sürekli propaganda yapmak bir görev haline gelmiş ve üstelik bunu 'en iyi siyaset yapmak' olarak kabul etmişlerdir. Bütün yayın organlarında, çıkardıkları tüm bildirilerde parti düşmanlığı mutlaka işlenmiştir. Bir tane bildirileri yoktur ki, parti düşmanlığı yapılmınsın... Siyasi mücadeleden anladıkları bu olunca, siyaset yapma ve siyaset üretme yerine parti hakkında bolca küfür üretmekte onlar için vazgeçilmez bir alışkanlık halini almıştır. Siyaset üretmekten aciz ve varlıklarını parti düşmanlığına borçlu olanların, bu borçlarını, küfürlerle 'ödemekten' başka yolları olamaz. Küfürün, siyaset zavallığının bir ürünü olduğunu anımsatmaya gerek yok. DABK'lı arkadaşlarımız bunu iyi düşünmek zorundalar. Söyledikleri ile yaptıklarının bir değerlendirmesini yapıp, nereden nereye geldiklerini ve saflarındaki insanların ruh hallerini gözden geçirmelidirler. Şepkelerini bir kerede olsa önlerine koyup düşünmelidirler diyoruz.

Ayrılık bildirilerinde yazdıkları gibi; "silahlı mücadeleyi savunan peşimizden gelsin" demek, sorunu çözmüyormuş demek ki. Bu çağrı ancak doğru bir siyaset ile birleşince bir anlam kazanır. Aksi taktirde soyut bir şiar, çiğ bir çağrı olmaktan öteye bir anlam ifade etmez. Bunu, daha ilk ayrılıkları sırasında söylemiştik. Ancak, partimizi "silahlı mücadeleyi terk etmekten" tutunda, 'yurtdışında bir avuç tasfiyeciler' olarak suçlamaktan vazgeçemediler. 2.MK'ne getirdikleri eleştirilerin tümünü bize de aynen getirdiler. Varolan değişiklikleri görmelerine karşın, görmezden gelidiler. Çünkü varlıklarını doğruları görmezden gelmenin üzerine oturmuşlardı. Bu nedenle göremezlerdi, görmek istemiyorlardı. Ve hala görmek istemiyorlar. Bizi, PDA ile eş anlamda tuttular. İ. Kaypakkaya'nın PDA'a getirdiği tüm eleştirileri oyma yapmaksızın bize getirdiler. Ciddi bir siyasi ha-

reket, hele hele partimizin adını kullanan bir siyasi hareketin biraz daha ciddi olması gerekmez mi? Diğer revizyonist ve oportünist grupların partimize atıfta bulunmaya cesaret edemedikleri sözleri, DABK rahatlıkla kullandı. Ancak, DABK'ın küfürnameleri partimizi yaralama yerine kendini yaraladı. Bugün, silahlar tersine döndü. Kitlelerden tecrit olan, her geçen gün eriyen, partimiz değil, DABK oldu. Erime ve çözülme süreci gelinen aşamada daha da hızlanmıştır.

DABK, ilk çıkışında en büyük güvencesi, elinde tuttuğu silahlı güçlerdi. Bütün varlığı buydu. Partimiz ise, bunun önemli olmadığını, önemli olanın doğru bir siyaset olduğunu ve doğru siyasetin daha güçlü bir ordu yaratacağını ve devrim yolunda tüm engelleri aşarak ilerleyeceğini vurgulamış ve 'DABK, bu anlayışla giderse güçlerini çar-çur edeceğini' daha başta belirtmiş ve DABK'ı uyarıyordu. DABK, eleştirilerimizi oturup değerlendireceği yerde, Kaypakkaya yoldaşın 18 yıl önce PDA'a söyledikleriyle kendini haklı çıkarmaya çalıştı. Onun için, mekân, zaman, gelişen durum ve değişimlerin hiç önemi yoktu. Her şeye silahların ucuyla baktıklarından yapacakları ve söyleyecekleri başka bir şeyde yoktu. Çünkü dogmatizm ve subjektivizm siyasi güdülerinin temelini oluşturuyordu. Bugün, bunu, daha da sistemleştirmişlerdir.

Partimiz, bunları kazanmak için bir çok taviz verdi. 'Birlik önerisi' getirdi. Bütün birlik önerilerimizi reddettiler. Bölgecilik ve parti düşmanlığı öylesine bünyelerini bürümüş ki, partimiz ile birliği savunanları dahi kendi saflarından tasfiyeyi düşünecek kadar hastalık bünyeyi sarıyordu. Partimiz, 'birlik her şeydir' anlayışı ile soruna yaklaşmadı. Ancak, bu grubu partinin bir gücü olarak gördü ve en azından partinin yıllardır emek verip, yüzlerce şehit vererek oluşturduğu silahlı güçlerin erimesine göz yumamazdı. Siyasi ve ideolojik olarak hale partiyeye yakındılar. Bu nedenle birlik konusunda direttiler. DABK, bir çok gerekçelerin yanında, "bunlar birlikte samimi değiller, taktik olarak yanaşıyorlar", "bizi içlerinde eritmek istiyorlar" vb. gibi gayri siyasi gerekçelerle kendi kitesini avutmaya ve partiye karşı düşmanlık tohumları ekmeye çalıştı. Kendi saflarında bunu önemli ölçüde de başarıyor.

Biz, DABK ile 'birlik' konusuna stratejik değil, taktik olarak yanaştık. Bu doğrudur. Bu bir taktik sorundur. Eğer stratejik olarak ele alsaydık, parti tasfiyeciliğine gitmiş olurduk ki, proleterya hesap veremezdi. Bunun bir taktik sorun olduğunu hiç bir zaman gizlemedik. Birliğin, Türkiye devrimine ve partiye yararlı olacağını bildiğimiz için direttik. DABK'ı 'eritme' konusuna gelince, elbette bu da doğ-

rudur. Bir ML parti içinde gruplar olmaz. Partimize hiyerarşi fedaaryanını almadığına göre, arınmak, grup olarak ayakta kalmak sözkonusu olmaz. Ancak, DABK'ın mantığı, kendi grup varlığını sürdürmektir. Zaten, bu nedenle tasfiyeciler duruma düşmekten kurtulamadılar. Çünkü onlar, DABK'ı devrim için bir araç değil, bir amaç olarak gördüler. Daha ayrılık sırasında da DABK'ı partinin önüne çıkarmadılar mı? Onlar için, DABK demek, parti demektir. Bu nedenle, Partinin bütünü bu parçaya feda etme mantığından hiç bir zaman vazgeçemediler. Gececekleri de yok gibi...

Dersim'de ve yurtdışında ayrılığın başını çeken birkaç unsur için söylediğimiz sözleri kullanarak bizi 'samimiyetsiz' olarak suçlamaya çalışan DABK, aynı kişiler için kendisi ne düşünüyor, merak ediyoruz. Dersim'de birkaç gerilla birliğini safına çekerek ayrılığın ilk bayrağını çeken kişi için 'parti düşmanı' ve 'karyerist' demiştik. Bugün kendileride bu kişi için bizden farklı düşündüklerini sanmıyoruz. En azından 'karyerist' olduğunu teslim ediyorlar. Bunu teslim etmek neye yarar ki. Her şeyden önce partiyi bölen bu kişidir. Kendi karyerist amaçları için partiyi bölmekten çekinmeyen bu kişi için DABK bile 'karyerist' diyorsa, ayrılıklarını oturup düşünmeleri gerekmiyor mu? Düşünmeye vakitleri yok ki, ayrılmalarını 'haklı' çıkarmak için 'karyerist' olarak damgaladıkları bu kişinin görevlerini şimdi peşinden gidenler üstlendiler.

Öte yandan yurtdışında ayrılığın başını çeken ve DABK'ın partiyle birleşmemesi için büyük çabalar harayan ve bu çabasında da başarı kazanan bir zat için "12 Eylül artığı", "mücadele kaçkını" ifadelerini kullanmıştı. DABK'ın birleşmemesi için elinden geleni ardına koymayan ve parti düşmanlığını kimseye kaptırmayan bu zat, bugün mücadeleyi terk-i diyor eylemiştir. DABK'ın bu 'büyük önderleri' için kullandığımız sıfatlarda hiç bir yanlışlık olmadığını tarih doğrulamıştır.

Bu kişileri neden öne çıkardık? Boz ayrılıklarda siyasetten çok kişilerin rolü önemlidir. DABK ayrılığında ve DABK'ın bu duruma gelmesinde bu kişilerin rolleri belirleyici olmuştur. Ancak, bu kişilerin nitelikleride ortadaydı. Parti, bu nedenle, ayrılığı körükleyen, parti düşmanlığı yapan bu kişileri teşhir etti. Çünkü DABK, siyaset yaparak ayrıldı. Eğer ayrılıklarını siyasete dayandırsalardı, kişiler ile uğraşmanın bir anlamı olmazdı. Gelişen aşamada ise, kişilerin hiç önemi kalmamıştır. DABK'ın bugünkü duruma gelmesinden DABK içinde yer alanların, ona ayrılıkta, cesaret ve güç verenlerin tümü sorumludur.

DABK içinde ne kadar 'birliği' savunmuş olurlarsa olsunlar, Partiyi bölen ve giderek parti düşmanlığını sistemleştiren, parti tasfiyeciliğini kendilerine siyasi bir kazanç sayan bu grubun safında kalmak, gelişen aşamada, DABK içinde kalarak birliği savunanlarda tarih önündeki sorumluluklarından ve 'parti tasfiyeciliğine alet' olmaktan kurtulamayacaklardır. DABK içinde birliği savunan arkadaşlarımızın artık yapmaları gereken, DABK'ı birliğe zorlamaktan öte, onları kaderleri ile baş başa bırakıp parti saflarına katılmalarıdır. Proletaryanın sınıf çıkarları bunu emretmektedir.

Her şeyden öte bu arkadaşlar şunu düşünmelidirler; DABK'ın safını terk edenler partimize gelmedikleri gibi bir başka devrimci örgütünde safına katılma yerine devrimci safları terk etmeyi daha doğru buluyorlarsa, suç bu insanlarda değil, bunların kafasına parti düşmanlığı tohumu ekenlerdedir. Bu suça ortak olmamalısınız. Bunun tarih önündeki sorumluluğu büyüktür. Çünkü sadece parti düşmanlığı ile de yetinilmiyor, kitleler devrimden de soğutuluyor. DABK'ın izlediği politika bunun ötesinde bir şey yapamadı ve yapamaz. Sol sektör politika, DABK'ı, süreç içinde marjinal olmaktan da çıkaracaktır.

Bugüne kadar DABK için söylediklerimizi geçen süreç doğrulamıştır. Bunun tersini söylemekle ancak kendilerini kandırırlar. Çünkü biz, kırk kişiyiz, birbirimizi tanırız. DABK, bizi silahlı mücadeleyi savunmamakla ve 3. Konferans'ta alınan kararlarıda kitleleri kandırmak için almışız. DABK'ın çıkardığı 'komünist' adlı dergide şöyle diyorlar:

"Çıkan kararların genel olarak doğru görülmesinin sebebi çok yönlüdür: Eğer kararlar bu temelde çıkmıyorsa, DABK'ın aldığı tavır diğer bölgelerde de daha kolay bir şekilde etkisi altına alacaktır. Bunun için tavizkar davrandılar." (K-13, sf.69)

Demek ki, Parti 3. Konferansı'nda alınan kararlar 'genel olarak doğru'ymuş ama, bunun altında 'hinlikler' yatıyormuş. Bunun nedeni de 'DABK'ın etkisini kırmak' içinmiş. Bu kadar basit, ciddiyetsiz, siyaset felsefesinden yoksun bir yorum olmaz. Bunu yazan kişi kafasında öyle bir çato yaratmış ki, Aziz Nesin'i bile mizah üretiminde geride bırakmış. El insaf! Aziz Nesin'e hakızlık etmemek için şunu eklemekte yarar var; Aziz Nesin daha gerçekçi ve gerçek olgulardan hareket ediyor. Bu arkadaşımızda bu da yok.

Peki, 3 yıllık pratikte sizin ve bizim durumumuza bakalım: Biz, silahlı faaliyete 3. Konferans'tan sonra sıfırdan başladık. Siz, Partinin 15 yıllık birikimi olan ve günümüz açısından hiçte küçümsenmeyecek bir silahlı gücü elinizde bulunduruyordunuz. Biz, her

geçen gün silahlı gücümüzü çoğaltıyoruz. Bunu inkar etmeniz ayıp olur. Çünkü her gün gerillolarımızla karşılaşılıyorsunuz, en azından. Ya siz! Partinin 15 yıllık emeği olan silahlı güçleri ne yaptınız. Taş üstüne taş mı koydunuz, yoksa, 15 yıllık parti emeğini tüketmek üzere misiniz? Bunu samimi olarak kitlelere açıklamamızı bekledik. En azından kendi kitlenize!

Biz açıklayalım; bugünkü silahlı gücünüz, ayrılık sırasındaki gücün yarısına düşmüştür. Bu gelişme midir, yoksa gerileme mi? Bu tür tartışmalara girmek istemiyoruz, ancak, kendinizi kaf dağında gördüğünüz için kitlelere açıklamak zorundayız.

"Silahlı mücadeleye başlamak için partinin her tarafta örgütlenmesini bekliyorlar. Bu PDA mantığıdır. Konferanstan sonraki iki senelik süreçte bunu doğruluyor." (ay. sf. 70)

Partimiz bugüne kadar böyle bir şey savunmamıştır. Hiç bir belgemizde de böyle bir anlayış ya da ifade yoktur. Ama, yazar arkadaşımız, "kafasındaki bizi" bu tür durumlara rahatlıkla sokabiliyor. Kendini öyle bir zorlamış ki, partimiz ile PDA arasında bir paralellik kurmak için tüm hayal gücünü kullanmış ve bu sonuca varmış. Bravo sana! Partimiz, eğer bu anlayışta olsaydı, 3. Konferans'tan 7 ay sonra kırsal alanda gerilla birliği oluşturmazdı. Üstelik o dönemde örgütlenmemizde çok zayıftı. Parti yeni yeni kendini toparlıyordu. Buna karşın, tüm enerjimizi silahlı güçlerin oluşturulması için harcadık ve harcıyoruz.

Bu anlayışlara, Parti merkezi yayın organımız olan Komünist sy.13'de, Partimizin Hazırlık Dönemine ilişkin yer alan şu görüşlerinden varıyor anlaşılabilir;

"...öyle zamanlar olurki, hazırlık bazen çok uzun sürebilir, bazende kısa. Esasında gerilla savaşına hazırlık dönemi subjektif durumla ilintilidir. Eğer ülkede silahlı mücadele koşulları varsa ve buna rağmen parti buna hazır değilse (örneğin, partimiz 74 ten sonra yeni toparlanmaya başladığı 75-76'ya kadar böyle bir dönem yaşadı), o zaman subjektif eksikliklerini gidermeye çalışır."

Buna verdikleri yanıt ise şöyle; "Zaten bugünkü pratikleri de buna uygundur. Yani iki yıldır hazırlık içindeler." (ay, sf. 70)

Biz varolan objektif bir durumu belirtiyoruz. Ömür boyu hazırlık diye bir şey söylemediğimiz gibi, gerilla savaşının hazırlık aşaması diye bir süreçte tanımıyoruz. Bu, objektif ve subjektif durumla yakından ilintilidir. İ. Kaypakkaya yoldaşta şunları söylüyor:

"Yoldaşlar! Yukarıdaki ön hazırlıkları en kısa zamanda tamamlamalıyız." Kalıcı başarıları bu hazırlıklara bağlıyor. Her şeyin bir hazırlığı vardır.

Hazırlıktan neler anladığınız önemlidir. Bizim hazırlıktan anladığımız, gerilla savaşının yürütülmesi için kitlelerle bağ, gerilla birliklerinin yerleştirilmesi ve gerilloların teknik ihtiyaçlarının sağlanması. Bunlar olmadan tepeden inme gerilla savaşı verilemez. Bölgeyi tanımadan, kitlelerle bağ kurmadan, bölgede faaliyet sürdürecektir gerilla birlikleri oluşturulmadan hangi savaştan söz ediyorsunuz?

1972'de partimizin silahlı mücadeleye hemen başlamasının bir çok objektif ve subjektif nedenleri vardı. Birincisi, partimizin bir çok elemanı daha TİİKP içinde iken o bölgelerde çalışıyorlardı. Ayrılık olunca da kadrolar ve TİİKP'nin tabanı bizim saf larda kaldı. Yoksa, Partimiz ayrılır ayrılmaz hemen oraya gidip örgütlenmedi. Zaten o bölgede kuruldu. Kurulduğu zaman küçümsenmeyecek bir kitle bağı vardı ve partiyi oluşturan kadroların önemli bir bölümü o bölgelerde faaliyet sürdürüyordu. Eğer kurulduğu zaman o bölgelerde hiçbir faaliyeti olmasaydı, partimizin kısa zamanda gerilla savaşına başlaması olanaksızdı. Üstelik o günkü koşullar dikkate alınır-se, bunun doğruluğu kendiliğinden açığa çıkar. Ancak, yazarın kafası dogmatizm ve subjektivizm ağı ile örülmü olduğu için, objektif ve subjektif koşulları hiç dikkate almadan, iradeyle her şeyi bir anda çözüveriyor!

İ. Kaypakkaya yoldaşı papağan gibi tekrarlamının onu savunmak olmadığını anımsatalım. Aksine, onu özümsemektir. İ. Kaypakkaya'nın PDA'ya söylediklerini bir marifetmiş gibi bize karşı kullanmanız ise, sizin İ. Kaypakkaya'yı hiç anlamadığınızı ortaya koyuyor. İ. Kaypakkaya'dan bol bol alıntı almakla sorunları hallettiğinizi sanıyorsanız aldanıyorsunuz. Alıntılarla işler çözüleseydi, Lenin'i ezberleyenler revizyonizme sapmazlardı. Ancak, alıntılarında ırzına geçmek için yerli yerinde kullanılmalıdır. Malesef, İ. Kaypakkaya'ya bu kötülüğü yapıyorsunuz. İ. Kaypakkaya'dan satır satır alıntı alarak karşı tarafı 'mahkum etme' mantığı, ancak, tek düze hareket edenlerin işi olabilir. Yeni gelişen olaylara ve gelişmelere gözü kapalı bakanlar, yorum ve değerlendirme yapamayanlar bunu yapabilir. Sizlerden de ancak bu beklenebilir öyle değil mi?

Keskin İ. Kaypakkaya savunuculuğu yapmanıza bir şey demiyoruz. Sizden önce de yapanlar oldu. Ancak, Kaypakkaya'ya haksızlık yapılmasına ve onun görüşlerinin çarpıtılmasına da müsaade etmeyiz ve etmeyeceğiz de.

Yazarımızın kafasında yarattığı "biz"e getirdiği eleştirilerini aktarmaya devam edelim:

Devamı Gelecek Sayıda ...

BELEDİYE İŞÇİLERİNİN TOPLU SÖZLEŞME MÜCADELESİ İÇİNDEN BAZI DENEYİMLER:

Belediye-İş Sendikası'nın Belediye işvereniyle Toplu Sözleşme (TS) görüşmelerinin başlaması iş kolumuzdaki hareketliliği de beraberinde getirdi. Bu hareketlilik esas olarak iş kolu bünyesindeki devrimci-demokrat işçi ve sendikacılar tarafından geliştirildi. Özellikle işyerlerinde Devrimci-Demokrat İşçiler (DDİ) önderliğinde oluşan Taslak Hazırlama Komiteleri (THK) iş kolumuzdaki işçilerin önemli bir kısmına hareketli kıldı. Her şube bünyesinde oluşturulan THK'ler daha sonra sendika şubeleriyle biraraya geldiler ve ortak taslak etrafında anlaşmaya vardılar. 6 şubenin ve THK'lerinin hazırladığı Toplu Sözleşme Taslağı sendikanın Genel Merkez yöneticilerine sunulularak bununla işveren karşısına çıkılabileceği noktada işçilerin tavrı iletilti. Ayrıca TS görüşmelerine sendika şubelerinin yetkili kılınması yolunda yönetim kurulu kararı istendi. Saydıklarımızın hemen hemen hepsi Genel Merkez (GM)'e kabul ettirildi.

GM yöneticilerinin bunları isteyerek değil, ister-istemez kabul etme durumunda kaldıklarını da belirtelim. Kabul etmemeleri halinde ne duruma düşeceklerinin çok iyi bilincindeydiler. Ayrıca "sosyal-demokrat" maskesi takınmış bir yönetimin "işçiden yana" olmaması düşünülemezdi! Keza, ayak dışemeleri karşısında işçilerin nelere baş vuracaklarını da biliyorlardı. Çünkü bunun en açık örneğini Yeni Çeltek olayını protestoda görmüşlerdi. GM kararı olmadan şubeler ve TSK'lerin kararıyla bir günlük iş bırakılmıştı. Bu ve benzeri durumlar Belediye-İş Sendikası GM'nin soru sendikacı yüzünü açığa çıkarıyordu. Bu arada geçmiş TS'lerde olumsuz deneyler yaşayan Belediye işçileri, her şubeden birer işçi temsilcisinin görüşmelere katılmasını isteyerek, haklı olarak güvensizliklerini dile getiriyorlardı. Ancak bu haklı istek hem GM, hem de "sınıf sendikacılığı" iddiasıyla ortaya çıkan bazı şubeler ve şube yöneticileri tarafından kabul edilmedi. Bu konuda söz konusu şubeler de (gerekçeleri ne olursa olsun) soru sendikacı bir anlayış sergilediler. Kitleden, tabandan korktular.

İlginçtir ki, en çok sınıf ve kitle sendikacılığından dem vuran ve "militan sendikacılık" deyip ahkâm kesenler, tabanın talepleri karşısında birer militancık oluverdiler. Kongrelerde "Söz karar tabanın. Bunun en kararlı uygulayıcıları biz olacağız" diyerek işçilerin oylarını alanlar, bugün önceden korkar gibi tabandan korkar oldular. Bu Belediye işçisi i-

çin mükemmel bir deneyim oldu. Hepimiz onların gerçek yüzünü gördük. Biz biliyoruz ki, bu militancıklar kendi dar grup çıkarları söz konusu olduğu zaman böylesi laflara sarılıyorlar. Uygulamada ise durum farklı. Yani dar grup çıkarlarına hizmet ediyor ve kendilerini bir balon gibi şişiriyorsa onlar en önde, en keskin! Ancak sınıfın ve devrimin genel çıkarları ön plandaysa onları göremezsiniz. Hatta bunun karşısında olurlar. Örneklerini sıkça yaşadık ve gördük. Hâlâ da görüyoruz. Bu ucuz kahramanlar kendilerini dünyanın merkezine koyarak şişinmekten ve sınıfın-devrimin genel ve uzun vadeli çıkarlarına zarar vermektense öte bir işe yaramazlar.

Bunun iş kolumuzdaki en açık örneğini 1 No'lu itfaiye ve mezbaa şubelerinde görmekteyiz. 1 No'lu şube yöneticileri tam anlamıyla dar grupçu mantığın temsilcileri olup bunu sürdürmekte de ısrar ediyorlar. "Tabanın söz karar sahibi" olmasını sözde savunurlar. Ancak pratikte bunun zerresini görmek mümkün değil. Belediye-İş'te oluşturulan komitelerin en ufak bir faaliyetini kendilerine karşı muhalefet olarak değerlendirip, işçiler arasında komitelerin anti-propagandasını yaparak, zaten kerhen bir arada olan komitelerin dağıtılmasına öneyak oldular. Kerhen diyoruz, çünkü farklı anlayışlardan olup biraraya gelen insanların kendine özgü ortak bir çalışma perspektifi henüz yoktu. Zaten kısa zamanda olması da mümkün değildi. Bu bir mücadelenin ürünü olarak sürece içinde şekillenecekti. Ancak sürecin başlarında bu 1 No'lu şubenin dar grupçu anlayışı vb. tarafından sabote edildi. En keskin taban savunucuları tabandan oluşan hareketi kendi koltuklarına yönelik olarak değerlendirip sabote ettiler. Ancak şu niç bir zaman unutulmamalı. Tabanla bütünleşmeyen, onun özelliklerine cevap vermeyen, onunla hareket etmeyen bir anlayış, kim olursa olsun bürokratleşip kalacaktır. Sınıftan kopup soru sendikalist zemine kayacaktır. Soru sendikacıları da taban yerle bir etmesini çok iyi bilir. Bunu şimdiye kadar defalarca başardı. Bundan sonra da başarmasının önünde hiç bir engel yoktur. Beyler, tabanın sesine kulak verin! Ve Jiğiniz sözlerde durun. Şuna bütün samimiyetinizi ortaya koyarak cevap verin: Sınıfın ve devrimin genel çıkarlarını mı, dar grupçu ve kişisel çıkarlarınızı mı ön planda tutacaksınız? Sadece cevap vermekle kalmayın. Pratikte ciddiyetini gösterin ve tutarlı davranın!

Bizler komitelerin örgütlülüğünü a. Jece TS ile sınırlı tutmadık, tutmayız da. Çünkü komiteler taban

ERKUTLULUBUDUR. Tabanın mesidirler. Uzun vadeli olarak sınıfı örgütlemenin birer aracıdır. BUNDANDIR ki, komiteler sendikalardan bağımsız, ama aynı zamanda sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışına sahip olan şubeler ve yöneticilerle de içiçedir. Komiteler sendika şube ve GM'lerinin icazetiyle kurulamaz ve onların ağzının içine bakmazlar. Aksine sendikaları denetleyen, harekete geçiren, sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde yönlendiren bir misyona sahiptirler. Keza, sendikalarla komiteler birbirine zıt, birarada bulunmaz oluşumlar değildir. Sınıfın çıkarları temelinde hareket ettikleri zaman bir bütünün iki yarısı gibi birbirini tamamlayan oluşumlardır. Ancak sarı ve gerici sendika yönetimlerine karşı devrimci-demokrat işçi komiteleri amaçsız bir mücadele yürütürler. Bunun sağlıklı bir ayrışımını yapamayanlar sürekli hocalayıp, kâh sağa kâh sola savrulurak sınıfın çıkarlarına zarar vermektedirler. Ancak sınıf bunları hak ettikleri yalnızlığa savurmasını da bilir.

Birlik DDİ'lerin ve sınıfın en büyük istemi ve özlemdir. Ancak kiminle nerede, ne zaman ve nasıl bir birlik sorularına cevap vermek zorundayız. Sınıfın genel çıkarlarını hiçe sayarak dar grupçu ve kişisel çıkarlar için oluşturulan birlikler, sınıfın yararına gösterilemezler. Biz her zaman bu tür birliklerin karşısında olacağız. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın. Bizim için birliğin zemini sınıfın ve devrimin genel çıkarlarına hizmettir. Bu düşünce de olan herkesle birlikte hareket etmek ve oluşumlar yaratmak esas görevlerimiz arasındadır. Birliktelikler hiç bir zaman birilerinin zorlamasıyla olmaz. Sınıf mücadelesinin zorunlu bir gereği olarak gündeme gelir ve ortak anlayışlar etrafında istekli kişi ve grupların gönüllü yaklaşımlarıyla oluşur. Burada, yukarıdan oluşturulan ve bir takım özel çıkar kaygıları taşıyan birlikteliklere hiç bir zaman fırsat vermeyeceğimizi bir kere daha belirtelim.

"Nasıl olsa biz sendika yöneticiliğine sizin temsilciniz olarak seçilmişiz, sizin adınıza yetkili ve sorumluyuz, ayrıca komiteler filan oluşturmanıza lüzum yok" diyerek işçilerin sorunlara tabandan sahip çıkmalarına ve kendilerini denetlemelerine karşı çıkanlar tipik bir bürokratik örnek sergilenmekte, "sınıf sendikacılığı" adı altında sendika aristokratlığı yapmaktadırlar. Komitelerin varlığı gereksiz sayılınca nerede kaldı tabanın kararlara katılım ve denetleyiciliği? Beyler, o kahrolası dar grup çıkarlarınız ve koltuk sevdanız tüm bunları görmenize engel oluyor. Hiç bir rahatsızlık duymuyorsunuz. Çevrenizle birlikte büyük işler yaptığınızı sanıp bütün olumlu şeyleri kendinize mal ederek sağda solda hava

basmanız da işin cabası. Bunun size bir yarar getireceğini sanmıyoruz. Ancak sınıf mücadelesine büyük zararlar verdiğinizizi ve bunlardan vaz geçmeniz gerektiğini söylüyoruz.

Tekrar TS görüşmelerine dönersek; görüşmeler 6 şube yöneticisi ve sendika genel başkanı tarafından yürütüldü. İşçilerden temsilcilerin alınmaması büyük tepkiye neden oldu. Ancak işçi temsilcilerinin alınmamasına rağmen işçiler hemen hemen her oturum günü sendika GM'nin önüne yığılarak bir anlamıyla dışarıdan da olsa TS'nin gidiş seyrini kendi lehlerine çevirmeyi amaçlıyorlardı. Bunda da önemli ölçüde başarılı olduklarını söyleyebiliriz. TS'nin gidişatına yön verme konusundaki işçilerin duyarlılığı, görüşmeden geçen her maddenin kendilerine açıklanmasını dayatıyordu. Olumsuz belirtiler üzerine gündeme getirilen pasif eylemler gidişatı işçilerin lehine çevirdi. Bu süreç devam ederken 7 Mayıs'ta belli maddelerde uyumsuzluk zaptı tutulunca her şey değişmişti. Arabulucunun devreye girmesi işçileri pasif biçimlerde de olsa eylemliliği sürdürmekten alıkoyamadı. Özellikle temizlik işçilerinin tutarlı davranışı bir anda İstanbul sokaklarının çöp alanlarına dönüşüne neden oldu. Bunun sonucunda sıkışan işveren hemen oturum istedi. 67. maddeden hariç sadece 11 maddede kalmıştı. Kalan maddelerin çoğu da parasal konularla ilgiliydi. Sonuçta anlaşma sağlandı. Ücretleri tek belirtmeden ziyade, 290-300 bin TL alan işçilere 1 milyonun üzerinde ücret öngörülmesi belediye işçisi tarafından genel kabul gördü. Bununla birlikte taslektaki idari maddelerin tümü üzerinde görüşme ve anlaşma sağlandı.

Bizler bunu ne çok iyi, ne de kötü bir TS olarak görüyoruz. Objektif duruma (sendika şubelerinin, genel merkezin ve işçilerin örgütlülük durumu) baktığımızda, olabilecek iyi bir TS'ye yakın olarak değerlendiriyoruz. Daha iyi olabilirdi. Bunun için, özellikle sınıf ve kitle sendikacılığını savunan şube ve kişilerin tabanla tam anlamıyla bütünleşmeleri zorunluymuştu. Örgütlülüğe darbe vuran dar grupçu mantığın bertaraf edilmesi sağlanmalıydı. TSK'lerinin işleyişi ne pahasına olursa olsun oturtulup, faaliyete geçirilmeliydi. Tüm işçilerin TS'ye her an sahip çıkmaları sağlanmalı, anında pratik tavırlar geliştirilmeliydi. Buna benzer hazırlıkların yapılması durumunda TS çok daha iyi olabilirdi. Ayrıca sınıfın kendine güveni geliştirdi. Birlik, dayanışma ve örgütlü mücadelenin sonundaki başarıyı kendisi yaşayarak gördü. Tüm bu eksikliklerine rağmen Belediye işçisi kendi mevcut gücünün bir kesimini ortaya koyarak başarı kazanmıştır. Bu başarıyı sahiplenmeye çalışanlar var. Daha iyi bir başarının önünde engel o-

lanlar bugün TS'nin kendileri tarafından başarıya ulaştırıldığını, kendilerinin olmaması halinde böyle sonuçlanamayacak olduğunu propoganda ediyor ve ettiriyorlar. Ancak bunları tanıyan-bilen herkes bu iddialarına sadece gülüyor. Bilmeyenler ise sonunda öğreniyor.

Bizce bu başarı ne Belediye-İş'in "sınıf sendikacılığı"nın zaferi, ne de "sosyal-demokrat" işverenin "emekten yana" olmasının ürünüdür. Tam anlamıyla yalnız bir kaç Belediye-İş şubesinin tutarlı tavrı ve esas olarak da belediye işçisinin kararlı mücadelesinin bir eseridir. Özellikle işverenin "İşçi dostluğu" çok sahte ve iki yüzlüdür. Nurettin Sözen, Belediye işçisinin elde ettiği sonuçtan kendine pay çıkarmaya çalışıyor. Oysa TS boyunca işçinin en büyük düşmanı Sözen olmuştur. Zaten aksini beklemek hayalcilik olurdu. Zira O ve partisi SHP, hiç bir zaman halktan, emekten, ezilenden yana olmamıştır. Daima hakim sınıfların sömürü ve zulüm düzeninin savunuculuğunu, yerli ve yabancı sermayenin uşaklığını yapmışlardır. Biz biliyoruz ki Sözen, sömürücü sınıfın çeşitli klikleri arasında uzlaşmayı sağlamak için kâh Taksim'de, kâh Uludağ'da toplantılar organize etmektedir. Aynı zamanda partisinin genel başkanı İnönü ve genel sekreteri Baykal, TÜSİAD vb. çevrelerde kendisini görüncüye çıkarıp önümüzdeki dönem için iktidarı temsil ve hakim sınıflara uşaklıkta öncelik hakkı istemektedirler. Böyle bir parti ve böyle bir belediye başkanı hiç işçiden, emekten yana olabilir mi? O ve partisi bütünüyle sermayeden yanadır. O'nun elinden gelse işçiye hiç ücret bile vermez. Ancak karşısındaki işçinin durumunu çok iyi bildiğinden ve de partisinin oy oranını artırmaya gerektiğinden "babacan" pozlarına önem veriyor. Bu bizi hiç bir şekilde aldatamaz. Bakın TS sürecinde "emekten yana" Sözen neler yaptı? Temizlik işçileri iki gün mesaiye gelmeyince hemen işi ihaleye çıkararak hem işçilerin eylemini kırmaya, hem de kendi çevrelerine çıkar sağlamak için çalıştı. Direniş yapan işçilere "istersek askeriyeyi devreye sokar işi bitiririz" şeklinde tehditler savurdu. Zabıta memurunu sokağa döküp çöp toplamaya zorladı. Bütün bunlar ne kadar "emekten yana" olduğunu anlamaya yeter. Şimdi yıpranan prestijini kurtarmaya çalışıyor. Bunu yaparken sendikaların ve işçilerin ANAP tarafından kendisine karşı kullanıldığını söyleyecek kadar da zirvalıyor.

Sözleşmemizde yer alan 1 Mayıs günü ücretli izin, tutukluluk halinde ücretlerin ödenmesi, işe geri dönülmesi, komiteler ve TS güvencesi gibi demokratik hakları önemli kazanımlar olarak görüyor ve tüm iş kollarındaki sendikaların aynı ve benzer mad-

deleri TS'lerine koymaları gerektiğini söylüyoruz. "Bizim işkolunda yapılamaz" anlayışına kesinlikle katılmıyoruz. İş başından ciddi bir örgütlülükle ele almamız durumunda başarılmaması için hiç bir neden görmüyoruz. Yani TS teslağının hazırlanması ile işe başlanarak insiyatif ele alınmalıdır. Burada esas insiyatifin tabandan geliştirilmesine özellikle önem verilmelidir. Sendika yöneticilerinden devrimci-demokrat nitelikte olan arkadaşlarla birlikte ele almak en doğrusudur. Ancak "nasıl olsa sendikacılar var, biz onları seçtik, gerisi onlara ait" mantığıyla hareket edildiği zaman mücadele baştan kaybedilmiş demektir. Sonradan şunu bunu suçlamanın da hiç bir yararı olmaz. Öncelikle bizlerin üzerimize düşen görevi yapıp yapmadığımıza bakalım.

TS dönemleri kitlenin en duyarlı olduğu dönemlerdir. Burada devrimci-demokrat işçilere büyük görevler düşmektedir. Bu dönem çok iyi değerlendirip kitlelere ulaşmalı ve önderlik ederek her türlü yanlış anlayışa karşı mücadelede seferber etmelidirler. Özellikle kitlenin sınıf çıkarı temelindeki güçleri biraraya getirmek ve yönlendirmek başarının biricik garantisidir. Bu yapılamıyorsa orada başarı sağlanamaz. Sağlanan başarı ise alabildiğine eksik ve güdüktür.

Tekrar örneğimize dönersek, Belediye işçileri eksikleriyle de olsa üzerinde anlaşmaya varılan TS'yi olumlu bulup kabul ettikten sonra ortaya çıkan 5-10 kişilik bir grup, sanki işçinin nabzını elinde tutuyormuş gibi "Ey işçiler, ne duruyorsunuz, sözleşmeniz satıldı, sendikadan hesap soralım, sözleşmeyi iptal edelim" çağrılılarıyla biraz gecikmiş şekilde ve ucuz yoldan etkinlik sağlamak için çalıştı. Ne var ki bu ayakları yere basmayan "keskin" muhalefet kimseyi etkilemedi. Kısa zamanda gürültülerini kesip ortadan kayboldular. Bunların yaptığı şey gerçekten bir kuru gürültüydü. Kime karşı, ne zaman, nasıl muhalefet edecekleri kendileri tarafından bile anlaşılmış değildir. Anlayamadıkları diğer bir şey ise; TS mücadelesi yürüten tarafların verili andaki güçler ilişkisinin durumudur. Onlar kendi kafalarında kilerle kendilerini tatmin etmeye çalışıyorlar. TS başladığından beri ne kadar kitleyle ilişki kurup harekete geçirebildiğini sorsanız ortaya komik bir sonuç çıkacağını kendileri de biliyor. Ama olsun. Her zaman ahkâm kesmek birilerini etkiler düşüncesindedirler hâlâ. Bu şekilde yaptıkları da Donkişotluk'tan ibarettir.

Bize gelince, TS süresince üzerimize düşeni tam olarak yaptığımızı söyleyemiyoruz. Özellikle geniş kitleye ulaşamama ve doğru düşünceleri onlara taşıyıp hareketi yönlendirememeye en büyük eksikliğimizdir.

Ancak savunduğumuz doğru düşüncelerin TS'nin başarısında önemli bir rolünün olduğunu söyleyebiliriz. Tabii bu "her şeyi biz yaptık" veya "biz olmasaydık başarı kazanılmazdı" şeklinde yorumlanmamalı. Biz böyle yanlış ve grupçu bir anlayışa sahip değiliz. Zira bizden önce burada kitlenin kendiliğinden ekonomik-demokratik mücadelesi var. Biz ise bu mücadeleyi doğru bir rotaya kanalize etmekle görevliyiz.

Öğrenci Gençliğin Örgütsel sorunları

**KÜÇÜK BURJUA "ÖNCÜLERİMİZ" MERKEZİLEŞME
SORUNUNU, NASIL BİR ÇIRRPIDA "TÖZÜMLEDİLER"**

Öğrenci derneklerinin - ana yönünü kendiliğindenciliğin oluşturduğu, kaba tepkisellik temelinde gelişerek geniş kitlelerden tecrit olan - basit bir hizipler federasyonuna dönüşmesi olumsuzluğunu aşarak, gerçek bir Demokratik Kitle Örgütleri (DKÖ) yaratmak için önemli adımların atıldığı, bir dönemde, bu sağlıklı dönüşümü sağlamak, DKÖ'leri hakkında ML görüşleri kavramak ve hayata geçirmekle mümkün.

Bu söylem, Öğrenci Derneklerini (ÖD) dönüştürmek için, onun geçmişini doğru değerlendirerek, yaşanan olumsuzluklardan sorumlu anlayışların mahkum edilmesinde ifadesini bulur. ÖD'de dün yaşananları yoksayarak, olumsuzlukların üzerine sünger çekmenin, aynı yapıyı koruyarak bir dönüşümün sağlanabileceğini öngörmenin samimiyetsizlik olacağı görülmelidir.

İstanbul Öğrenci Dernekleri Platformu (İÖDP), birlik kurultayı başlattığı bir süreçte, yaşanan tüm olumsuzlukları değerlendirerek, bu olumsuzlukların ideolojik-siyasi kökenleriyle mahkum etmeden, sağlıklı bir merkezi yapı oluşturulabileceği hem bir hayalden öteye bir anlam ifade etmez. Bu anlamda; ÖD'nin anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist mücadeledeki irade birliğinin bir ifadesi olan merkezi örgütlenmeyi oluşturabilmenin önemli bir bileşeni, burjuva ayak oyunlarını, ideolojik mücadelenin yerine geçiren dar grupçu tavırların özünün tasfiyecilik olduğunun bilince çıkarılması ve tasfiyecilik ile ona taviz veranlerin mahkum edilmesidir.

Bilindiği gibi, öğrenim yılı başında İÖDP merkezileşme sorununu gündeme almış, "Öğrenci Gençlik Merkezi Örgütlenmeyi Tartışıyor" paneli düzenleyerek, bu konuda, somut bir adım atmıştı. Panelin ardından Yıldız Direnişi ve İÜ'nin polis tarafından işgal edilmesi, mücadeleyi bu hedeflerde yoğunlaştır-

lar ve akılcı yöntemlerle hareket ettiğimiz sürece ke- zanacak olan biz olacağız.

Yaşananlardan çıkarttığımız derslerle gelecekte daha iyi mevziler elde etmek, dağılık olan gücümüzü örgütleyip bağımsızlık-demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yükseltmek için tüm işçi arkadaşlar görev başına!... Haziran '90 - İKK İşçi Muhabiri

duğundan, Merkezi Örgütlenme (MÖ) sorunu tali plana düştü. Daha sonraki günlerde kitlelerin talebi ile yeniden platformda konu tekrar gündeme gelmiş ve tüm devrimcilerin onayıyla bir Ön Kurul (ÖK) oluşmuştu. (ayrıntılı bilgi İÖDP broşüründe)

Ön Kurul incelemelerini sürdürürken Dev-Genç'liler, platformu oluşturan derneklerin çoğunu çağırmasından, kendilerinin tam kadro ve demokratiklik süsü vermek için çağırdıkları farklı görüşlerden birkaç temsilcinin bulunduğu bir "platform" toplantısı düzenlemişler ve ÖK'ya fesh ederek, bir MÖ Kurultayı 'Çalışma Komisyonu' (ÇK) seçmişlerdir. Ve ÇK'ya dernek üye kayıtlarını ve delege seçimlerini denetlemek görevlerini vermişlerdir. Bu toplantının ardından yapılan ilk platform toplantısında (hemen tüm dernekler katılmıştır) anti-demokratik bir şekilde seçilen "ÇK"yı çoğunluk dernekler dernek kararı ile tanımadıklarını açıklamalarına karşın, "ev sahibini bastıran yavuz hırsız" mantığının en güzide örneklerini sergileyen Dev-Genç'liler, histerik çılgınlıklar atarak, diğer temsilcilerin üzerlerine yürüyüp ortolığı bulandırarak, platformu terk etmişlerdir.

Platform iradesini tanınamalarına rağmen, platformun adını, prestijini kullanarak komplo toplantıda "ÇK" ile üye kayıtları açmış, delegeler seçerek, öğrenci derneklerinin "merkezi örgütü olduğunu" iddia ettikleri 'İYÖDER'i kurdular.

Yaşananları sorgulamalı, yaşananlardan öğrenilmesi, öğrendiklerimizi yaşananı değiştirme pratiğine aktarmalıyız. ML-MZD bilimi bize, bunu öğretiyor.

Sormalıyız:

1- Sözde DKÖ'lerinde demokratik merkezizetçiliği (DM) savunuların, DM işleyişini temel alan bir örgütlülüğün kurulması aşamasında azınlık dayatmacı tavrı tutarlılıkla bağdaştırılabilir mi?

2- demokratik ve en geniş kitlelere açık, DKÖ'nin oluşturulması sürecinde diğer dernek temsilcilerinden habersiz darbeci toplantılar düzenlemek tutarlılık ve demokratikle dahi bağdaştırılabilir mi?

3- Toplantısını terk ederek, iradesini tanımadığınız bir yapının adını kullanarak, üye kayıtları aç-

mak, üye yazdığınız bir kitleye karşı dürüst bir tavır mıdır?

4- Platforma üye derneklerin bildirilerinin dağıtılmaması, afişlerin indirilmesi demokratlıkla bağdaştırılabilir mi?

DM yerine, darbencilik geçirmek, açıktan ideolojik mücadelenin yerine, kapalı kapılar ardında gizli toplantılarda sorun 'çözmek', kitleleri ikna ederek mücadeleye sevk etmek yerine, kitlelerin iradesine histerik çılgınlıklarla, şiddetle karşı çıkmak, esadüflerle açıklanamaz, kuşkusuz. ML'ler, bu özelliklerin bel kemiksiz şarsk dansözleri küçük burjuvazinin karakteristik özellikleri olduğunun bilincindedirler.

İYÖDER, kuruluş süreci, küçük burjuvazinin sınıflar mücadelesindeki yeri, DKÖ'lerindeki tasfiyeci karakterini gözler önüne seren bir çok veriyi bir arada topluyor.

Yaşanılan bir kez daha konutluyor ki, DKÖ'leri hakkında ML öğretiyi kavramayanların, öğrenci derneklerini kendiliğindencilikten kurtarmak için bir MÖ oluşturmak gibi bir kaygısı yoktur. DKÖ'leri, partinin basit bir propoganda aracı olarak görenler, kendi düşüncelerini savunamayan, DKÖ'leri tasfiye ederek, 'küçük ama, benim' diyebileceği tekkeler kururlar. İşte, merkezilikten, Dev-Genç'li 'öncü'lerimizden anladığı budur.

Siyasi iktidar mücadelesi verdiklerini iddia edenlerin, DKÖ'leri (ele geçirip tekkeleştirmedikleri) alternatifleri olarak görenlerin (kendi eylemliklerini, DKÖ'lerin eylemliklerine alternatif olarak

sundukları 1989 16 Mart örneğindeki gibi) fene halde ekonomizimden müzdarip oldukları açıktır.

ÖD'lerinin yaşadığı kendiliğindencilikçi aşarak, anti-empryalist, anti-faşist, anti-sovenist bir mücadele hattında, kitleleri kucaklayacak örgütlülüklerle dönüştürmek için, Merkezi Demokratik Öğrenci Federasyonları (MDÖF) örgütlenmesi acil bir görev olarak önümüzde duruyor.

Bu süreçte, en önemli iç engelin, k.b.nin tasfiyeci karakteri olduğu görülmelidir. Örgütsüzlükleri nedeniyle, mücadeleyi sağdan tasfiye etmeye çalışanların, tekkelerini kurarak ayrılanlarla, DKÖ'lerin niteliği konusunda özde tamamen aynı görüşleri savundukları gerçeğinden hareketle, bunların MDÖF oluşum sürecini uzatma istekleri karşısında uyanık olmalıyız.

Tasfiyecilik mahkum edildiği gibi, faydacılık temelinde onunla pazarlığa oturacak olanlarında, objektif olarak aynı pozisyona düşeceği görülmeli ve mahkum edilmelidir.

Halk içi çalışmaların çözüm yolu; birlik-eleştiri-birlik sürecidir. Birliği zedeleyenleri özeleştiri vermedikleri sürece, birliğe tekrar almalıyız.

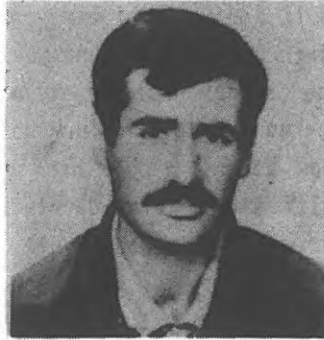
DKÖ'leri, mücadelede yetkinleştikçe devrine doğrudan hizmet edecek örgütlülükler olarak değerlendirilen ML'ler, küçük burjuvazinin küçük çıkarları için bunları tasfiye etme çabasıyla mücadele edecek, bu mücadele içinde kitlelere önderlik ederek, zafere yürüyecektir.

İKK Gençlik Muhabiri

Parti Şehitlerimiz Kalbimizde

Partimizin komünizm yolunda onlarca şehit verdi. Mücadelemiz sürdüğü sürece şehit vermeye devam edecektir. Mayıs ayı şehitlerimiz de bunlardan bazılarıdır.

1985 Haziran'ında Parti Merkez Komitesi Üyesi değerli yoldaşımız Hayrettin Bakış, Nihat Topuzoğlu, Metin Eker, düşmanla girdikleri bir çatışmada şehit düştüler. Ayrıca, Dersim'de Aziz Erkoç, Hüseyin Gözler, M. Şefik Karaağaç, Ahmet Bilmez'i şehit verdik.

İstanbul İl Komite Üyesi Efendi Diril yoldaşımız ise, 1980 30 Haziran'ında İstanbul-Kanarya'da faşist çetelerce katledildi

Parti merkez Komitesi üyesi Hayrettin Bakış, uzun süre cezaevinde yattıktan sonra, cezaevinden çıkar çıkmaz, hemen mücadeleye başladı. Partimizin 12 Eylül sürecinde ağır kayıplar almaya başlaması sonucu danışma yoluyla Merkez Komite üyeliğine seçildi. Partimizin en zor döneminde bu görevini komünist inaç ve bilinçle sürdürdü. Partimizin silahlı güçlerinin gelişmesinde önemli bir katkısının yanında, parti tarihinde gerilla birliklerimizden sayısının en fazla noktaya çıkarılmasında da bu yoldaşın katkılarının ve başarılı çalışmasına bağlıdır.

DEVLETLERARASI SÖMÜRGE KÜRDİSTAN-İ. Beşikçi

Mart ayı başlarında piyasaya çıkar çıkmaz toplanan ve yazarını apar topar cezaevine yollatan kitap, türünün en ilginç örneklerinden birisi olarak yazılı basın tarihinde yerini almış oldu. Yazar İsmail Beşikçi, ender bulunan bir aydın şahsiyetine sahip. Nerede ve ne gibi şartlar altında olması tavırlarını etkilemiyor. Görüşlerinden taviz verdiğine mücadele yaşamı boyunca tanık olunmuş değil. Üniversitedeki doktora tezi "Göçebe Alikon Aşireti" ile başlayan Kürt sorununa ilişkin bilimsel inceleme ve araştırmaları günümüze kadar son 16 yılın 10 yılının cezaevinde geçmesine neden oldu. Mahkemeler güçlü aydın ve bilim adamı kişiliğinin peş peşe örnek direnişler sergilediğine tanıklık ettiler. Beşikçi doğru bulduğunu söylemekten ne geri durdu, ne de üzerine eğildiği konuyla ilgili çalışmalarını durdurdu. İşte konu ettiğimiz eser, yazarının Kürt sorununa ilişkin yapmakta olduğu araştırmaların son boyutlarını kapsıyor.

"Bu çalışma, Kürt toplumunun Türkiye'deki, Ortadoğu'daki ve Dünya'daki konumuna daha yakından bakmayı amaçlamaktadır. Böyle bir bakış, Kürdistan'ın sömürge bile olmayan bir ülke, Kürtlerin sömürge bile olmayan bir halk olduğunu ortaya koymaktadır. Burada amaç, Kürdistan'ın veya Kürt ulusunun nasıl sömürgeleştirildiğini veya sömürge bile olmayan, sömürge bile olmayan bir konuma düşürüldüğünü açıklamak değildir. Bunlar, kuşkusuz, ayrıca irdelenmesi, incelenmesi gereken konulardır. Bu çalışma sadece, bu konuların bazı boyutlarına dikkat çekmeye ve sorular sormaya çalışmaktadır."

Giriş kısmında yer alan bu sözler yazarın amacını açıklamakta ve iddiasız bir üslup taşımaktaysa da, sayfalar ilerledikçe konuyla ilgili hayli iddialı görüşler ortaya attığı görülebilmektedir. Ancak kimi noktalarda temellendirme sıkıntısı göze çarparken genelde sorular ortaya atma ve dikkat çekme yolu bir tavır içinde olduğunu da vurgulamak gerek. Ders kitabı boyutlarıyla toplam 170 sayfalık eser, sorunun bütün noktalarına değinmek ihtiyacıyla hazırlanmış. Bir tez niteliği taşımadığından konular arasında da hızlı bir akıcılığa sahip değil. Daha çok bir makaleler bütünü havasında. Aynı paragrafların, aynı cümlelerin kitabın bir çok yerinde yer alması, aynı konuya tekrar tekrar dönülmesi bu görüşümüzi doğruluyor.

Yazar, Kürt sorununa ilişkin bu çalışmasında;

işlenen, irdelenen sorunun tüm boyutlarıyla ele alınması açısından dikkate değer bir çizgiye sahip. Bu çizginin ilke ve yöntemleri ona geniş ufuklar kazandırıyor. Soruna çok yönlü yaklaşım ile hemen her noktada araştırmaları teşvik edici anlayışıyla alışlagelmişin dışında bir tavır sergiliyor. Yer yer değinmelerde bulunmasına karşın, eserin isminden yola çıkarak "sömürge" tezini işlemeyi esas aldığı yanlışlığına düşmemek gerekiyor.

Sömürge tezinin temellendirilmesi yollu bir çalışma bu eserin kapsamı içinde yer almıyor. Ancak sık sık bu deyimın altına çizmeye de özen göstermektedir Dikkat çekici olan ise şu sözlerinde görüldüğü gibi sömürge statüsü ile ilgili ilginç nitelermelerde bulunmasıdır.

"Kürdistan'ın durumu tam sömürge ve yarı sömürge statülerinden hiçbirine uymamaktadır. Kürdistan sömürge bile değildir. Kürt halkı sömürge bile olmamıştır. Kürdistan'ın ve Kürt ulusunun siyasal statüsü sömürgeleden bile çok aşağıda durmaktadır"

"Kürdistan'da kurulan devletlerarası sömürge sisteminin temel amacı Kürtler'in devletleşmesini önlemektir."

"Kürdistan, Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasından sonra ortaya çıkan devletler ve İran arasında, Kürt ve Kürdistan kişiliği yok edilmek üzere bölünmüş ve paylaşılmıştır.3

Beşikçi, sömürge tezinin 1970'li yılların ortalarından itibaren geliştirildiğini söylemektedir. Bu teze Kurtuluş hariç Türk solunun karşı çıktığını ve karşı çıkışlarında aynı terminoloji ve kavramları kullandıklarını iddia ediyor. Siyasi hareketleri sömürge tezinin savunulan-savunmayan diye ikiye ayırmak gibi bir yanlış anlayışın savunuculuğu altında Kürt sorununa yaklaşımdaki temel ayrım noktasının uzağına düşmüş oluyor.

"Türk solu" diye bir araya topladığı hareketlere toplu bir ortak değerlendirme tavrına giren yazar, Kürt devrimcilerinin milliyetçi diye suçlanmasını eleştirmekte, A.Türkeş ile M.M.Barzani'nin aynı kefeye konduğunu söylemektedir. M.Suphi dönemi dahil TKP'nin ilk 10-20 yılına atfen eserde şu sözlere yer verilmiştir: "1920 ve 30'lu yıllardaki Türk solu, Kürt sorunu karşısında tam anlamıyla Kemalisttir", "Hatta Kürt düşmanı oldukları söylenebilir". Suphi ve 15 yoldaşının katlinden sonraki TKP bunları söylemeye fazlasıyla yeterli materyal sunmuş olmasına rağmen,

Eylül 1920'den Ocak 1921'e kadar ancak dört aylık bir süre TKP liderliği yapabilmiş olan M.Suphi'nin bu kısa kesilen önderliği zarfında Kürt sorununu ele almamış ve herhangi bir önermede bulunmamış olmasını yazar daha ihtiyatlı değerlendirip sonraki suçlarla ilk baştaki eksiklik (bilinçli olmadığı anlaşılır olan duyarsızlık) arasında bir ayrım yapabirdi.

Değindiğimiz bölümde M.Belli ve Ş.Hüsnü, darbencilik, katliom destekçiliği ile haklı olarak eleştirilmekte, Kürt düşmanı olarak nitelenmektedir. Daha sonralara uzanan eleştiri zinciri içinde "<Bağımsız Türkiye> sloganı, Kürdistan üzerinde, 1920'li yıllarda yürütülmüş emperyalist bölüşüm mücadelesini aynen benimsemek, kabul etmek anlamına geliyordu" denmektedir.

Kürtlerin kısa tarihine eserin değişik bölümlerinde yer verilmekte, ancak bu konuda sağlıklı bir çalışma yapmanın gerekliliğinden de sık sık bahsedilmektedir. Kürdistan'da sağlık, kalıcı bir devlet oluşturulamamasının ve bugünkü parçalanmışlığının maddi temelleri olarak hayvancılığa dayalı iş-güç biçimi, aşiret yapısının özellikleri, istilalar, göç yollarının üzerinde olma, zengin doğal kaynaklar gibi nedenler sayılmakta ve sorgulanmaktadır. Bütün bunların böl-yönet politikası için elverişli bir ortam sunduğundan söz edilen kitapta bu politikanın Kürdistan özelinde "böl-yönet-yok et" formülasyonuna dönüştüğü anlatılıyor.

Beşikçi sözü Cumhuriyet tarihine kadar getirmekte, yürütülen "Kurtuluş Savaşı"nın Kürdistan'dan daha büyük bir pay alabilmek için İngiliz emperyalizmi ile Kemalistler arasında sürdürülen bir savaş olarak tahlil etmektedir. "İlk ulusal kurtuluş savaşını biz verdik" sözlerinin yalan olduğu, Kemalistlerin anti-emperyalistlikle alakalarının bulunmadığından bahseden yazar; cumhuriyetin dönemlerini de ikiye ayırmakta, 1923-38 arası (1. dönem) bazı toprak ağaları, şeyhler ve aşiret reislerinin hareketin safında yer aldığından, 1940 sonrası (2. dönem) ise merkezi otoritenin yönlendirmesiyle kabuk değiştirdikleri ve Kürt hareketinin karşısına geçtiklerinden söz etmektedir.

Eserde yer alan sosyo-ekonomik yapı ve egemen sınıf tahlilleri konusundaki şu pasajlar, yeterince yazarın fikirlerini açıklayıcıdır:

"Toprak ağaları, şeyhler, aşiret reisleri gibi, egemen sınıflar bloku içinde yer alabilecek kategorilere egemen sınıf denemeyeceğini, bunların düşünce ve eylemlerinin ancak 'ajanlık' kavramıyla ifade edilebileceğini düşünüyorum."

"Bu kategorilerden hiç biri Kürdistan'da uygulanan ekonomik ve toplumsal politikaların belirlen-

mesinde karar verici yetkilere sahip değildir. Bunların sadece, Türk devletinin kendi devlet çıkarlarına uygun olarak verdiği kararları uygulama ve o kararların gereklerini yerine getirme görevleri vardır."

"Bunlardan dolayı bu kategorilerin düşüncesinin ve eyleminin içeriği egemen sınıf kavramıyla ifade edilemiyor. Bu düşüncelerin ve eylemlerin içeriğini 'ajan sınıf' kavramı daha iyi açıklıyor."

"Kapitalizmin hızla gelişmesi dolayısıyla bir feodal sınıftan söz edilemese bile, 'feodal kalıntıları'dan söz etmek mümkündür."

"Büyük toprak sahipliği, aşiret reisliği, şeyhlik gibi geleneksel kurumlar günümüze kadar neden gelmişlerdir. Feodalizmin bu geri ve gerici kurumları günümüzde varlıklarını neden hâlâ sürdürüyorlar? Bu kurumların bugüne kadar gelmelerinin, varlıklarını canlı bir şekilde sürdürmelerinin temel nedeninin Kürt sorunu olduğu kanısındayım."

Türkiye'nin Türk ve Kürt egemen sınıfları tarafından birlikte yönetildiğini iddia etmekle "Türk Solu"nun çeşitli gruplarının yanılğı içinde olduğunu belirten yazar;

"Çünkü böyle bir yönetici blokta yer alan toprak sahipleri, şeyhler, aşiret reisleri, Kürt olarak yani Kürt burjuvazisi olarak yer almıyorlar."

"Halbuki, toprak sahibi, şeyh, aşiret reisi olan bu insanlar, objektif bakımdan Kürt, subjektif bakımdan ise Türk'tür. Yani Kürt anadan ve Kürt babadan doğmuşlardır, fakat kendilerini resmi ideolojinin emrettiği biçimde Türk olarak değerlendirmektedirler" denmektedir.

İsmail Beşikçi'nin yakındığı hususlardan birisi de "Kürt sorununun arkasında ağalar, gerici sınıflar var" şeklindeki devletin suçlamasına kimi sol grupların da destek vermesidir. "Kürt sorununun arkasında ağalar, aşiret reisleri, gerici sınıflar var, demek sorunun devrimciler ve demokratlar arasında taraftar bulmasını önleyici, önemli bir slogan olarak görülebilir" demek, bunun devlet politikası olduğunu ileri sürmektedir.

Yazar Kürdistan'ın artık eski Kürdistan olmadığını, suskunluk ve teslimiyeti 1971 Doğu duruşmaları (DDKD ve TKDP davaları) ile yırtma yolunda adım attığını, PKK'nın kuruluşu ve 84'ten sonra başlattığı gerilla savaşı ile de tamamen farklı bir duruma geldiğini işlemekte, şöyle değerlendirmeler yapmaktadır:

"Özellikle 80'li yıllardan sonra Kürtler, kendi kimliklerini, tarihsel geçmişlerini sorgulamaya başlamışlardır."

"Kürt ulusu artık, Türkler'in ne kadar büyük ol-

duğu, bir tekinin bile dünyaya bedel olduğu efsaneleriyle, ya da ordu, polis ve jandarma marifetiyle sürekli olarak köle düzeyinde tutulacak kör bir güç değildir."

"Ulusal bilinç, beraberinde siyasal ve toplumsal bilinci, ekonomik bilinci de getiriyor. Halkın bilinci, artık, ilkelikten, kabalıktan ve bulanıklıktan kurtuluyor."

Beşikçi, gerilla savaşı ve PKK ile ilgili şunları yazıyor:

"Sömürgecilik ve sömürge uygulamaları konusunda siyasal bilincin yükselişi gerilla mücadelesini kendiliğinden ortaya çıkarıyor."

"Mao, halk yığınları tarafından benimsenmiş, yığınlarla organik bağlar kurmuş bir düşüncenin çok büyük bir güç olduğunu söylüyordu. En büyük maddi güç, bir düşüncenin halk yığınları tarafından benimsenmesidir. Bu gücü topla, tüfekle ortadan kaldırmak mümkün değildir diyordu."

"Kuzey Kürdistan'da PKK tarafından 14-15 Ağustos 1984'te Eruh-Şemdinli'de başlatılan gerilla eylemleri iki şeyi köklü bir şekilde değiştirdi. Birinci olarak gerilla kendi kendini değiştirdi, korkuyu, paniği, yılgınlığı attı, mücadelede kararlı, ısrarlı ve bilinçli bir unsur, militan haline geldi. Kararlı, ısrarlı ve bilinçli tutumu onu, mücadelede önemli bir taraf haline getirdi. Bu hem gerillayı hem de mücadeleyi kurumlaştırdı."

"Gerilla eylemleri ikinci olarak çevredeki halkı değiştirdi. Halkın ruhsal yapısını değiştirdi. Korku içindeki, panik içindeki, yılgınlık içindeki halk, sinmiş, sindirilmiş halk, kendine güvenemeyen halk dirilmeye, ayağa kalkmaya başladı, hakkını arar oldu."

"Kuruluşu (PKK'nın) ulusal bilincin uyanışında önemli etkiler yaratmıştır."

"PKK bize şunu öğretmektedir. Ulusal özgürlük için, ulusal bağımsızlık için ölmesini bilmek gerekir."

Bunların, bu gelişmelerin karşısında T.C. devletinin Kürdistan'da uyguladığı en geçerli politikasının devlet terörü olduğunu vurgulayan yazar "...Devlet bugün önemli bir taktik değişikliği içindedir. Devlet bugün PKK'cılardan çok, onlara destek veren, onları barındıran, yediren, içiren kitleleri yakalamaya çalışmaktadır. Gerillaları kitlelerden tecrit etmeye gayret etmektedir" Çünkü kitlelerin desteği ciddi oranda artış göstermektedir. Bunu Beşikçi şöyle ifade ediyor:

"Kürt halkının, Kürt gerillalarının cesetlerine sahip çıkması, onlara şehit demesi, kasabalarda, -köylerde şehitlikler kurması, son yılların en önemli toplumsal ve siyasal gelişmelerindendir."

İsmail Beşikçi Türk siyasi çevrelerinin, basınının, "aydın"ların ve en başta siyasi partilerin her fırınsatta, Kürt sorununda takındıkları tavırlarını acımasızca eleştirmekte ve ırkçı, şoven, ikiyüzlü politikaların etkili bir teşhirini yapmaktadır.

T.C. hükümeti ve siyasi partilerin, İsrail'in Filistin'e zulmü, Bulgaristan'daki ırkçı şoven politikalar karşısında izledikleri protestocu, kınamacı tavrın; örneğin 88 Ocak-Şubat'ta Filistin'deki baskıların kınanmasının ardından Halepçe'de 5.000 ölü, 10.000 yaralı veren vahşi katliam (88 Mart)'ın sessiz kalınarak geçiştirilmesi ile aynı şekilde gösterilmeyişine değinen yazar, Cezayir olayları sırasında Fransız aydınlarının, hatta Filistin uygulamaları konusunda İsrail halkının olumlu tavrılarını anlatmakta ve "bu tutum ve davranışların örneğin, Türk üniversitelerinden ne kadar uzak olduğu açık bir gerçektir" demektedir, "Türk Üniversitesi Kürdistan sorunu karşısında bir bilim kurumu gibi çalışmaz, MİT in bir şubesi gibi çalışır" diye devam etmektedir.

Beşikçi Türk basınına da aynı yaklaşımı göstermekte, şunları söylemektedir:

"Türk basınıyla işkenceci yönetim arasında, senki sessiz ve gizlice yapılmış sözlü bir anlaşma vardır. Yönetim işkence yapacaktır. Basın, yazarlar, bunu bilecek fakat yazmayacaktır. Yönetimin Kürdistan'daki uygulamalarını genel olarak övecektir."

Aydınlara ilişkin teşhirini isim de vererek sürdürmekte;

"...İHD (İnsan Hakları Derneği) de henüz bu konuda (Halepçe) bir açıklama yapmamıştır. Bu konuyu görmezden, duymazdan gelmektedir. Türk aydınları, ulusal kurtuluşçu Kürtlerin yanında olmak şöyle dursun, hükümetin ve devletin ırkçı ve sömürgeci politikalarını şiddetle alkışlamaktadır."

Yazar, soruna insan hakları, eşitlik gibi kavramlar açısından yaklaşım gösterdiği bölümlerde ilginç saptamalarda bulunmakta; anayasa, diğer yasalar, makam yeminleri metinlerine varıncaya kadar örneklemeler zinciri kurmaktadır.

"Türkiye'de Kürtler, kamu özgürlüklerinden ve eşitlik ilkesinden, ancak ulusal benliklerini, yani öz benliklerini, kişiliklerini reddettikleri sürece yararlanabilirler."

"Resmi Türk ideolojisine göre Türk olmak mecburidir." sözleriyle Kürt olmanın nasıl bir ideolojik ve siyasal baskı altına alındığı vurgulanmakta, T.C. devletinin aşiretleri birbirine düşürme, koruculuk sistemini getirme, din faktörünü kullanma, sansür ve sürgüne başvurma yoluyla Kürt hareketine ve uyanışına karşı koymaya çalıştığına anlatılmaktadır. Bu yöntemlerin yeni olmadığını, ancak son yıllarda yoğun-

luk kazandığını işlemekte, gene örneğin asimilasyon kapsamında gündeme sokulan GAP projesi için şu saptamaları yapmaktadır:

"Devlet, GAP'ı asimilasyonu gerçekleştirecek bir yatırım olarak değerlendirmektedir."

"Bölgenin ekonomik bakımdan kalkınmasıyla asimilasyonun sağlanacağı umulmaktadır."

"(Oysa)...ekonomik gelişme demokratikleşmeyi, ulusal hareketi daha da hızlandıracaktır. Zira ekonomik gelişme geleneksel kurumları hızla çözecektir."

Beşikçi'nin sosyalist geçinen ülkelere de konuyla ilgili kimi eleştiri ve soruları eserinde yer almaktadır. Halepçe konusunda başta SSCB olmak üzere Doğu Bloku ülkelerinden ve FKÖ'den en ufak bir kınama, protesto tavrı dahi gösterilmediğini, bunların adeta Saddam'ın katliamını tasvip ettiklerini savunan yazar;

"Sovyetler Birliği, Çin, Arnavutluk ve Doğu Avrupa devletleri neden Kürt sorununda tavır koymadılar? Üstelik sömürgecileri (Irak, Suriye, İran, Türkiye) destekliyorlar" sorusunu sormaktadır.

Kürdistan'ın statüsü, sosyo-ekonomik yapı ve sınıf ilişkileri konularındaki M-L olmayan ve bilimsellikte çelişen görüşleri, İsmail Beşikçi'nin temellendirme sıkıntısı çektiği noktaların başında gelmektedir. Eserde genel bir tabirle "Türk solu"na eleştiriler sıralanırken, ulusal sorun ve aynı zamanda Kemalizm ile ilgili İbrahim Kaypakkaya'nın ülke devrim tarihindeki M-L çıkışına değinilmemekte, her iki tabuya karşı ilk ve en esaslı savaşı O'nun açtığı gerçeği es geçilmektedir. Bu ülkede Türk milliyetinden gelip de Kürt ulusunun durumuna büyük duyarlılık gösteren ve Türk şovenizmine karşı amansız savaş açan iki öncü kişiden söz etmek gerekirse, bunlardan biri tutarlı demokrat aydın kimliğiyle Beşikçi'nin kendisi, diğeri (kendisinden de önce bu bayrağı açmış olan) komünist-devrimci kimliğiyle Kaypakkaya'dır. Ve ilginç bir benzerlik, ikisi de Çorum'ludur. Beşikçi'nin bazı noktalarda görüşlerine katılmasa bile Kaypakkaya'yı bu konuda hak ettiği yere oturtması gerekirdi. En azından bundan sonraki çalışmalarında kendi saygın kişiliğinden bu beklenir. Kendisinin gerek Türk soluna, gerekse de hakim sınıflara yönelttiği başlıca eleştiriler ile UKKTH ilkesine ilişkin yorumlarının ilk ve en tutarlı açıklamasını 1970'li yılların başında partimiz TKP/ML yapmıştır. Bu tahliller gözden uzak tutularak başında "T" harfi bulunan bütün gelenekler aynı çuvalın içine sokulamaz. Kaldı ki Kaypakkaya ve TKP/ML "Türk solu" kavramına sığdırılamayacak kadar bu ülkedeki her milliyetten işçi sınıfı ve emekçi halkın devrimci

birliğine önem vermiştir. Değerli bilim adamı Beşikçi, hem bu gerçekleri görmemiş veya gözardı etmiş olmakla, hem de ülke devriminin tüm sorunları ile hakim sınıf politikalarının neredeyse tamamını Kürt sorununa bağlamakla, belirgin bir şekilde Kürt milliyetçiliği etkisinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Ulusal sorunla ilgili başlı başına bir kaynak niteliğinde olmasa da (bu niteliği daha çok taşıyan önceden yazılmış başka eserleri var) tartışma ve araştırma zenginliği yaratacak kitabın okunması ve incelenmesi yararlı olacaktır. Özellikle de konuyla ilgili çalışma yapan yoldaşlar öncelik vermelidir.

baş tarafı, sf. 41'de...

sol mücadelemizi zayıflatmakta ve önünde bir engel olarak dikilmektedir.'

Hiç bir ülkede görülmeyecek iççelik, Türkiye'de görülmektedir. Ezen ve ezilen uluslardan halkların böylesine iççeliği, başka bir ülkede pek görülmez. Türkiye Kürdistan'ın da yaşayan Kürt halkının nüfus açısından çoğunluğu, bugün batıda yaşamaktadır. Batı'da yaşayan Kürtlerin sayısı, Kürdistan'da yaşayan Kürtlerin sayısını belkide ikiye katlamaktadır. Türk egemen sınıflarının, asimilasyon politikasının sonucu, böyle bir durum ortaya çıkmıştır. Kürdistan'daki baskıların yoğunluğu, zorla göç olgusunun yanısıra, Kürdistan'ın alabildiğine geri bıraktırılması, sanayinin yok denecek kadar az olması, Kürt halkının büyük bir çoğunluğunun batıya akışının nedenleri arasında olmuştur. Ayrıca, batıya göç eden Kürt halkı, batıda tamamen yerleşik bir duruma girmiştir. Önemli bir kısmı batıda ev-iş sahibidir.

Bu durumlar gönüllü olmamasına karşın, gelinen aşamada bir kaynaşma sözkonusu ve komünistlerin örgütlenmesi için uygun bir ortamdır. Türk egemen sınıfları bilmeden çeşitli ulusları kaynaştırmıştır. Bu kaynaşmışlık, ayrı örgütlenme anlayışları ile ortadan kaldırılarak, burjuvazinin ekmeğine yağ sürülmek istenmektedir. Bilinçli Kürt işçiler bu tür milliyetçi anlayışlara karşı sonuna kadar mücadele edebilirler.

Sonuç olarak, ulusal sorunda doğru olan çözüm konusundaki görüşlerimiz kısaca şunlardır:

a) Uluslar için ayrılma hakkının tanınması ve bu hak için mücadele edilmesi; b) belli bir devlet çerçevesinde kalan halklar için - bölgesel özerklik; c) ulusal azınlıklar için - özgür gelişmelerini güvence altına alan özel yasalar; d) belli bir devletin tüm milliyetlerinin proleterleri için - bir ve bölünmez tek topluluk, tek parti. (Stalin, age. sf.86)

<----->

Ezilen ulus milliyetçiliği mi

Proletaryanın sınıf çıkarları mı!

MİLLİ ZULMÜN EN ANANSIZ DÜŞMANI KOMÜNİSTLERDİR

Ezilen ulus milliyetçiliğinin son zamanlarda gelişme göstermesi, hatta devrimci saflarda bile ezilen ulus milliyetçiliğine 'devrimci'lik sıfatı takarak, her yönüyle destekleme eğilimlerin olması, ezilen ulus milliyetçiliği ile,proleter sınıf savaşımı arasındaki derin uçurumun kavranmamasının önemli bir rol oynadığı tartışma götürmez.

Ezilen ulus milliyetçiliğinin gelişmesinin bir çok nedeni var. Dün, PKK'nın silahlı mücadelesi yok iken, ezilen ulus milliyetçiliği bu denli taraftar bulamamıştı. Çünkü, ezilen ulus milliyetçiliği, proleter enternasyonalizmi karşısında bir alternatif hareket durumuna gelmemişti. Bugün ise,silahlı mücadele gelişiyor ve Kürt halkı bu mücadeleye destek veriyor ve hatta kitlesel direnişlerle,hareketin yanında olduklarını gösteriyorlar.

Ezilen bir ulusun ayağa kalkması, ezen ulus egemen sınıflarının tüm zorbalıklarına baş kaldırması ve kendi bağımsızlığını istemesinden olumlu ve doğal bir şey olamaz.Tartışılan ve karşı çıkılan nokta bu değildir. Komünistler, burjuvazinin her türlü zulmünün en anansız düşmanlarıdır. Emperyalizmin ve ezen ulusların, ezilen uluslar üzerindeki her türlü yaptırımlarına,egemenliklerine karşı çıkmak ve savaşmak, proletaryanın sınıf çıkarlarının ve enternasyonal dayanışmanın bir gerğidir. Burada ince bir nokta vardır. Proletarya, ezilen ulusun ezen ulus egemenlerine karşı mücadelesini nereye kadar ve hangi durumlarda destekler? Buna verilecek yanıtın içeriği, komünistleri ya proleter enternasyonalizmin safında bırakacak ya da ezilen ulus milliyetçiliğinin kuyruğuna takarak,proleter sınıf savaşımını terke zorlayacaktır.

Lenin yoldaşında belirttiği gibi.

"Feodal uyusukluktan çıkan yığınların uyanışı i-

lerici bir şeydir,nasıl ki bu yığınların halkın egemenliği uğruna, ulusun egemenliği uğruna her türlü ulusal baskıya karşı savaşımı da ilerici bir şeyse. Marksistlerin en kararlı ve en tutarlı demokratizmi, ulusal sorunun bütün yönlerinde mutlak savunma görevi,buradan gelmektedir.Bu, özellikle olumsuz bir görevdir.Proletarya, milliyetçiliği desteklerken aşırı davranışlara gidemez, çünkü daha ilerde, milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef tutan burjuvazinin olumlu eylemi başlar."(UKKTH,sf.35)

Kürt ulusunun Türk egemen sınıfların her türlü baskılarına baş kaldırması,kendi bağımsızlıklarını istemesi ilericidir. PKK'nın bu amaçla verdiği mücadele de ilericidir.PKK'nın ulusal mücadelesi,yıllarca uyuyan bir ulusun, ezen ulus egemenlerine karşı savaşımı, o ulusu önemli ölçüde feodal uyusukluktan çıkarıp,kendi haklarına sahip çıkmasını sağlama yolunda önemli bir adımdır.Böyle bir hareketin bu yönü biz komünistler tarafından desteklenir. Desteklenmeyen yönü ise,onun burjuva milliyetçiliğini güçlendiren eğilimi yanında, Kürt proletaryasını ve halkını kendi burjuva emellerinin peşine takma eğilimidir.

Burjuva milliyetçiliğinin amacı; kendi ulusal kimliğini kazanması ve kendi milliyetinin gelişmesidir. Burjuvazi bu nedenle savaşa atılır, ulusal kavgaları çatışmaları hızlandırır.Proletaryayı ve halkı kendi milliyetçiliğini desteklemeye çağırır ve bunun içine hapseder.Proletaryanın sınıf savaşımını karartmaya çalışarak, kendi milliyetçiliğini her zaman öne çıkarır. İlk başta 'özgürlük', 'demokrasi' ve 'sömürüye karşı olma' bayrağı ile hareket ederek, kendi ulusundan halkını, kendi çıkarlarını halkın çıkarı göstererek yanına çekmeye çalışır. Ama,iktidara gelince, diğer burjuva milliyetçilerinden farklı davranmaz ve kendi ulusundan halkına yaşamı zindan eder.Kapitalizmin sömürü ve zulüm çarkı burada da iş-

lemeye başlar. Değişen olgu, ezilen ulus kimliğinin ortadan kalkıp 'bağımsızlığın' kazanılmasıdır.

Proletarya herhangi bir ulusun ulusal gelişmesini desteklemez. Kitleleri, burjuva milliyetçiliğinin tehlikeli eğilimine karşı uyarır. Proletarya ulusal ayrıcalıklara ve zorla özümlemelere karşıdır. Ancak ulusların gönüllü olarak özümlemesine proletarya karşı çıkmaz. Çünkü proletaryanın nihai hedefi, sınıfların ortadan kalkarak, sınıfsız ve sınırsız bir dünya yaratmaktır. Bu amaca ters düşen herşeye proletarya karşıdır. Bu amaca hizmet eden her şeyi proletarya destekler.

Proletaryanın ulusal boyunduruğa karşı savaşımı, burjuva milliyetçiliğini her yönü ile desteklediği anlamına gelemez. Ulusal düşmanlıkların ortadan kalkması, sınıf savaşımının gelişmesine hizmet eden bir olgudur. Ayrıca, ezilen ulusların üzerindeki baskıların ortadan kalkması, kapitalist gelişim için en geniş özgürlüğe sahip olmaları, sınıf savaşımını geliştirici öğelerdir. Çünkü ulusal kavgalar, proleter sınıf savaşımını karartan, çeşitli uluslardan proleterler ve diğer emekçiler arasında düşmanlık tohumu eken ve güvensizlik geliştirerek enternasyonal dayanıma ortadan kaldıran önemli bir engeldir. Bu nedenle de proletarya, ezilen uluslar üzerindeki baskıların kalkmasını savunur, destekler ve bunun savaşımını verir. Bu savaşım, burjuva milliyetçiliğini güçlendiren ve geliştiren bir destekten uzaktır.

EZİLEN BURJUVA MİLLİYETÇİLİĞİ ENTERNASYONALİST DEĞİLDİR

Ezilen burjuvazinin enternasyonalizmden anladığı kendi savaşımının, herkes tarafından kayıtsız şartsız desteklenmesidir. Savaşımını desteklemeyenler, burjuva milliyetçiliğinin 'düşmanıdır'. Kendi ulusunun çıkarı için, bir başka ulusun ezilmesinden rahatsızlık duymaz ve hatta destekleyebilir. Örneğin PKK, Suriyeden gördüğü destek nedeniyle, Suriye devletinin ezdiği Kürt ulusu için sesiz kalıyor. Bugün, Kürt milliyetçi hareketlerinin birçoğu bu durumdadır. Üstelik bunların bir kısmı -PKK'da dahil- kendilerine 'marksist' diyorlar. Bir ulusun boyunduruktan kurtulması için, diğer bir ulusun boyunduruk altında kalmasına proletarya sesiz kalmaz ve böyle bir tavır destekleyemez. Çünkü bu, iflah olmaz tipik bir burjuva milliyetçiliğidir. Proleter enternasyonalizm ilkelerine ters düşmektedir. Bu anlamda da, UKKTH ko-

nusunda, kendi ulusu hariç samimi değildirler. Kendi ulusal çıkarlarına ters düşüyorsa desteklerler, ters düşüyorsa desteklemezler.

Soruna Kürt hareketleri açısından yaklaşırsak, daha açık bir konuma gelecektir. İKDP, İKDP, YNK ve PKK hareketlerinin birbirleriyle ilişkileri oldukça karmaşıktır. Ortadoğu'daki ulusal ve mezhep ilişkileri, örgütlerin birbirlerine karşı yaklaşımları, bunlarda da vardır. İKDP, İran'a karşı Irak'ı destekler. İKDP ise, Irak'a karşı İran'ı destekler. YNK (Talabani'nin) da durumu aynıdır. PKK ise, diğer hareketlerle ilişkisini oldukça sınırlı tutmakta, Kürt ulusal hareketin cephesel birliğini canı gönülden desteklemiyor. Hatta, İKDP ve İKDP'nin savaşımını ulusal bir savaşım olarak bile görmeme ve küçümseme eğilimi vardır. Bunları, 'Çete' ve 'peşmerge ağalığı' (bak. serxwebun, sy.99, sf.6) olarak niteliyor. Yıllardır, İKDP, İKDP ve YNK arasındaki ilişkiler ve çatışmaları dikkate alınırca, ezilen burjuva milliyetçiliğinin çağımızda kazandığı niteliği daha iyi kavranır. Kendi ulusu için, diğer ulusların ezilmesini savunmak-

Proletarya, ulusal ayrıcalıklara ve zorla özümlemelere karşıdır. Ancak, ulusların gönüllü olarak özümlemesine proletarya karşı çıkmaz. Çünkü proletaryanın nihai hedefi, sınıfların ortadan kalkarak, sınıfsız ve sınırsız bir dünya yaratmaktır.

ten çekinmezler ve hatta, o ulusu ezen ulus egemenleriyle işbirliğine girmekten çekinmezler. Aynı devlet içinde yaşayan uluslardan işçilerin ve diğer emekçilerin ayrı örgütlenmesini savunmak

burjuva milliyetçiliğidir. Bu, proleter enternasyonalizmi reddeden anlayışların en tehlikelidir. Çünkü, bilinçli işçiler, her zaman merkezîyetçiliği savunacaklardır. Ayrıca, "Bütün öteki koşullar eşit olmak kaydıyla, bilinçli proletarya, her zaman, daha büyük bir devletten yana olacaktır." (Lenin, age. sf.48)

Burjuva milliyetçiliği, ulusların eşit koşullar altında aynı devlet altında yaşamasına karşı çıktıkları gibi, çeşitli uluslardan proletaryanın ortak örgütlenmesine kesinlikle karşıdırlar. Çünkü sınıfsal çıkarlarına ters düşmektedir. Ellerinden gelse proletaryayı bir kaşık suda boğmak isteyeceklerdir.

Burjuva milliyetçiliği ve özellikle de, küçük-burjuva milliyetçiliği, enternasyonalizmi, ulusların eşitliğini tanımakla eş anlamlı saymaktadırlar. Oysa, bu bile onlar açısından sözde kalmasına karşı, kendi ulusal çıkarlarını, her zaman proleter enternasyonalizmin önünde tutarlar. Ancak;

"..proleter enternasyonalizmi, her şeyden önce, herhangi bir ülkedeki proleter savaşımın çıkarlarının, dünya ölçüsündeki savaşımın çıkarlarına bağımlı olmasını, ikinci olarak da burjuvazi üzerinde zafer

sağlayan bir ulusun, uluslararası sermayeyi devirmek için daha büyük ulusal özveriler yapabilmesini ve yapmaya istekli olmasına gerektirir. (Lenin, Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri, sf.390)

Bizim Kürt milliyetçilerimiz, enternasyonalizmi, kendi ulusunun çıkarına göre yorumlayıp ve onunla sınırlıyorlar. Proleter enternasyonalizmin burjuva milliyetçiliğinin dar sınırları içine hapsedilmesine proleterya sesiz kalmaz. Çünkü bu, bir ilke sorunu ve burjuva milliyetçiliği ile proleteryan arasındaki siyasal ayrımın en önemli noktalarından birisidir.

AYRI ÖRGÜTLENMEYİ KİMLER SAVUNUR?

Burjuva milliyetçiliği, kendi pazarına sahip olarak, kendi ulusundan halkını sömürmek, o halk üzerinde kendi egemenliğini kurmak için, daima ayrılığı gündeme getirir. Bunun için de ulusal düşmanlıkları sürekli ayakta tutar. Ezilen burjuva milliyetçiliği yalnızca ezen ulusun egemenlerine karşı düşmanlık tohumu ekmekle kalmaz, ezen ulusun tümüne, yani işçilere ve tüm emekçilere karşı, ezilen ulus halkı arasında düşmanlık tohumu ekilip, büyük bir güvensizlik yayarlar. Çeşitli uluslardan proleterlerin birliğini ve tek merkezli örgütlenmesini savunan komünistlere karşıda büyük bir güvensizlik yayarlar. Komünistlerin, ezen burjuvadan 'farklı olmadıkları' şeklinde propaganda yaparlar. Bu nedenle kendi ulusundan en geri feodal kesimler ile bile proleter sınıf savaşımına karşı kol kola girmekten çekinmezler. Bugün Kürdistan'da olanda bundan farklı değildir. Ulusal savaş destekleyen feodal aşiretler ile sıkı ilişkiler geliştirilmek istenmesi, dini öğelerin kullanılmaya çalışılması vs. burjuva milliyetçiliğinin komünistlere karşı kimlerle içiçe olduğunun bariz örnekleridir. Ezilen burjuva milliyetçiliği, kendine 'marksist' sıfatını taksa bile, burjuvazinin karakteri gereği, gerici olan ne varsa yanında toplamaktan kaçınmaz. Çünkü, onun için varsa yoksa ulusun 'bağımsızlığı'dır. Özellikle iktisadi olarak geri ülkelerde feodal ve dini etkinliklerin fazlalığı, doğal olarak ulusal hareketin içine bunları çekiyor ve burjuva milliyetçiliği bu unsurlarla ulusal temelde ilişki içine girmekten sakınca görmez. Hatta, halkın sınıf mücadelesi karşısında gerici kesimlerle ilişkiyi daha ön plana alarak, halkın demokratik istemlerini bastırmaya gider.

Burjuva milliyetçileri ve hatta milliyetçi 'sosyalistler', UKKT hakkında anlattıkları, **mutlak ayrılık**tır. UKKT, **mutlak ayrılık** anlamına gelmez. Ezilen ulusların kendi kaderlerini istedikleri doğrultuda tayin etmeleridir. İsterlerse ayrılırlar, istemezler-

se ayrılmazlar. Ayrılma hakkı ile, **mutlak ayrılık** aynı şeyler değildir. Birincisini, komünistler, kayıtsız şartsız savunurken, ikincisini ezilen burjuva milliyetçileri savunur. Ve komünistler ayrılığı her şart altında desteklemezler, belli koşullar altında, yani ayrılığın proleter sınıf savaşımını geliştirici bir rol oynadığı zaman desteklerler.

komünistler, UKKT'ı kayıtsız şartsız savunurken, bu hak uğruna mücadele ederken, ezilen ulus milliyetçilerinin **mutlak ayrılık** anlayışlarına da karşı mücadele ederler. Bu proleter enternasyonalizmin vazgeçilmez bir kuralıdır. Çünkü komünistler, ulusalcılığın her türüne karşıdır. Lenin yoldaşın da belirttiği gibi;

"Biz sosyal-demokratlar, ulusalcılığın her türüne karşıyız, demokratik merkezîyetçiliği savunuruz. ... Ama biz, ancak gönüllü bağlara değer veririz, zorlayıcı bağlara değil. Her nerede, uluslar arasında zorlayıcı bağlara tanık olursak, gerçi her ulus ayrılmak zorundadır diye bir görüşte direnmez, ama her ulusun siyasal kaderi tayin hakkında kesinlikle ve kuvvetle direniriz." (USUKS, sf.172)

Kürt milliyetçileri, Kürdistan'ın 'sömürge' olduğu gerekçesiyle 'ayrı örgütlenmeyi' savunduklarını, bunun ML bir ilke olduğunu söyleyecek kadar, ML'den uzaklaşıyorlar ve M'ile bile çarpıtıyorlar. ML de böyle bir şey olmadığı gibi, bütün ML ustalar bu tür milliyetçi anlayışlara karşı mücadele ederek mahkum etmişlerdir. En barizi BUND milliyetçiliğinin mahkum edilişi, ulusal sorun açısından terhi bir derstir. Demek ki, sorun, 'sömürge' ya da 'bağımlı' ulus olmasından öte bir şeydir. Aynı devlet sınırları içinde yaşayan çeşitli uluslardan proleterlerin ortak mücadelesi için ortak örgütlenmesinin zorunluluğudur. Çünkü proleteryanın sınıf savaşımı ve tarihsel görevi bunu gerektirmektedir.

Rusya'da ezilen ulusların yanında Polonya ve Ukrayna gibi sömürge uluslarda vardı. Ama, Lenin ve Stalin yoldaş, soruna sömürge-ezilen ulus ikileminden çok, proleter enternasyonalizmi ve sınıf mücadelesi açısından yanaşmışlardır. Ve çok uluslu ülkelerde ortak örgütlenme ve ortak mücadeleyi savunmuşlar ve bunu pratikte gerçekleştirmişlerdir.

" ezilen ulusların sosyalistleri, ezilen ulusun işçileriyle ezen ulusun işçilerinin tam ve kayıtsız şartsız birliğini, örgütsel birlik dahil olmak üzere (abç), savunmalı ve uygulamalıdır." (Lenin, UKKT, sf.154)

Lenin yoldaşın bu tutumu ile, bizim Kürt milliyetçilerimizin, üstelik kendilerine 'sosyalist' 'komünist', 'işçi partisi' gibi sıfat takanların tutu

mu arasında sınıfsal bir uçurum vardır. Hangi 'gereke-
çe' ile olursa olsun, proletaryanın ayrı örgütlenme-
sini ve ayrı mücadelesini savunmak, proletaryayı ulu-
sal mücadelenin içine çekerek, burjuvazinin kuyruğu-
na takmak, proleter enternasyonalizm değil, iflah ol-
maz burjuva milliyetçiliğidir. Proletaryanın enternas-
yonal tipi örgütlenme ve sınıf savaşımı;

"... olmadan, burjuvazinin her türlü entrikaları,
kalleşlikleri ve hileleri karşısında proletaryanın
bağımsız siyaseti savunulamaz ve işçi sınıfı, öteki
ülkelerin işçileriyle sınıf dayanışmasını gerçekleştire-
mez. Ezilen ulusların burjuvazisi, işçileri aldat-
mak için ısrarla ulusal kurtuluş sloganlarına başvuru-
r, iç politikalarında bu sloganları, egemen ulusun
burjuvazisi ile gerici anlaşmalar yapmak için kullana-
nırlar." (Lenin, age, sf. 154)

Proletaryanın bağımsız siyaseti korunmadan ve e-
zilen ulus milliyetçiliğinin iç yüzü açığa çıkarıl-
madan, ne proleterya devrimi gerçekleştirebilir, ne
uluslar gerçek bağımsızlığına kavuşabilir, ne de
halklar arasında gerçek enternasyonal dayanışma ger-
çekleşebilir.

Proletaryaya bütün sorun-
lara, proletaryanın sınıf
çıkartmaları açısından yaklaşı-
r. Burjuvazi ise, ulusal
çıkartmaları, doğal olarak ken-
di burjuva sınıf çıkartmaları
açısından yaklaşır. Milli-
yetçilik bütün bir ulusun
çıkartmasını gözetiyor gibi gösterilmeye çalışıl-
sa da, sorunun özü bu değildir.

Çok uluslu bir ülkede, proletaryanın ortak örgüt-
lenmesi ve ortak mücadelesinin gerçekleştirilmesi i-
çin ezen ulus komünistlerine düşen görev kadar, ezi-
len ulus komünistlerine de önemli bir görev düşmek-
tedir. Kürt ulusunun yıllardır Türk egemen sınıfları-
nın baskı ve zulümü altında yaşaması, Kürt halkı-
nın, Türk halkına güvensizliğinin gelişmesine neden
olmuştur. Bu güvensizlik; komünistlerin Kürt ulusu-
nun kendi kaderini tayin hakkında dirayetli olması,
Türk egemen sınıfların Kürt ulusuna yönelik her tür-
lü zulümüne karşı aktif bir mücadele yürütmesi, çeşit-
li uluslardan proleterlerin ezilen ulusa yapılan
haksızlıklara karşı ortak mücadele etmesi ve ezilen
ulus komünistlerinin, birleşme yönünde propaganda
yaparak, ezilen ulus milliyetçiliğinin iç yüzünü
açığa çıkarmasıyla ortadan kalacaktır.

Ezen ulus milliyetçiliği burada tartışma konumuz
olmamasına karşın, buna karşı verilen mücadele ön sı-

rayı olmak ve komünistlerin buna karşı yoğun mücade-
le etmesi tartışma götürmez. Burada tartıştığımız
nokta, ezilen ulus milliyetçiliği mahkum edilmeden,
ezilen ulus üzerindeki etkisi kırılmadan, çeşitli
uluslardan proleterlerin ve halkların birliği sağla-
namaz. Çünkü, ezilen ulus milliyetçiliği, proleter
sınıf savaşımının önünde önemli bir engel ve birliği
köstekleyicidir. Ezilen ulus komünistlerinin buna
karşı mücadelesi aksadığı zaman, kazanan burjuvazi
olacaktır.

Ezilen ulus milliyetçiliğinin gelişmesi ve pro-
leter bilinci karartması, sadece ezilen ulus milli-
yetçiliğinin işine değil, ezen ulus burjuvazisinin
de işine yarayacaktır. Aynı zamanda ayrı örgütlenme
mantığının varacağı ve hizmet edeceği yerde, aynı
fabrikada çalışan işçilerin bölünmesini, patronun bu
bölünmüşlükten ve çeşitli uluslardan işçilerin bir-
birine olan güvensizliğinden yararlanarak, işçilerin
mücadelesini bastırmak için, bu güvensizliği kulla-
nacağı açıktır.

Çağımızda ulusal sorunu doğru çözümü, proleter-
yanın önderliğindeki çözüm
dür. Yani, proletaryanın ulu-
sal sorunu Demokratik Halk
Devrimi ile birleştirerek
çözümünü sağlamasıdır. Bur-
juvazinin çözümü devrimci
olamaktan uzaktır. Ulusal
burjuvazinin emperyalizme
uzlaşma eğilimleri ve ikti-
dari aldıktan sonra da emperyalizme boyun eğmeleri
kaçınılmaz olmuştur. Bu nedenle burjuvazi, halk de-
mokrasisini gerçekleştirme yerine kendi diktatör-
lüğünü kurmaktan başka çözüm getirmeyecektir. Pro-
letaryaya ve emççi halk bu çözümü kabul edemez, et-
memelidir.

"Demek ki, işçilerin uluslararası birleşme ilke-
si, ulusal sorunun çözümünde zorunlu dayanak nokta-
sıdır." (Stalin, MUSSS, sf. 79)

Kürt milliyetçilerinin, ulusal sorunda çözüm o-
lurak karşımıza diktikleri, kendi ulusal dar görüşlü-
lüklerinin bir ifadesi olan; ulusal örgütlenme tipi-
dir. Enternasyonalist örgütlenme ise, onlar için ya-
nına varılmayacak bir örgütlenme tipidir. Bilinçli
Kürt proleteryesi, bu tür zarvalıkları elinin tersi
ile geri itecek ve, işçilerin birliğine darbe vuran
Kürt milliyetçilerine şunları söyleyecektir: 'hangi
ulustan olursa olsun biz, sınıfımızın örgütlenme il-
kesinden hareket edeceğiz, ulusal örgütlenme tipi bi-
zi büyük ölçüde rahatsız ediyor. Aynı zamanda sınıf-

devamı sf. 34'da...

34

İŞÇİLER, KÖYLÜLER, MEMURLAR, GENÇLER...

TÜRK, KÜRT VE DİĞER AZINLIK MİLLİYETLERDEN TÜRKİYE HALKI; GERİCİ VE EMPERYALİST SAVAŞA KARŞI HALK ORDUMUZ TIKKO'NUN SAFLARINDA DEVRİMCİ MÜCADELEYE KATILIN!

Yıllardan beri emperyalizmin açtığı kredilerle silahlanan Faşist Saddam rejiminin, içine girdiği mali sıkıntıyı gidermek ve bölgedeki etkinliğini artırmak üzere emperyalistlerin Körfez hazinesine el atması, hazine sahiplerini dünya çapında teyakkuza geçirdi. Böylece başlayan ve adına "Körfez Krizi" denilen kapışma, ülkemizi de içine alarak yayılmakta ve şiddetlenmektedir. Birleşmiş Millitler eliyle Irak'a uyguladıkları ekonomik ve siyasal ablukayla yetinmeyen ABD ve Batılı emperyalistler, hummalı bir şekilde askeri müdahaleye hazırlanmaktadır. Emperyalizmin Körfez'deki petrol hazinelerini korumak için 80'li yıllarda oluşturulan Amerikan Çevik Kuvveti, bugün bölgeye yağmaya başlamıştır. Ülkemiz ve Kürdistan toprakları da, önceden tasarlandığı gibi, bu harekâtın önemli üslerinden biri durumundadır.

Başta ABD olmak üzere emperyalistlerin derdi, "barış, demokrasi, insan hakları" türünden bütün demagojilerinin aksine, Körfez'deki sömürü kanallarını güvence altına almak ve Ortadoğu'da bozulan düzenlerini yeniden tesis etmektir. Bu düzenin dayanakları ise, Saddam rejiminden farkı olmayan faşist-gerici-şeriatçı diktatörlüklerdir. Dünyanın en büyük haydutu ABD emperyalizmi, siyonist İsrail köpeğini besleyerek Filistin ulusunu yok etmeye çalıştığı gibi, Arap halklarının ulusal kaynağı olan petrolü de uşaklarıyla birlikte sömürmekte, kukla rejimlerini ayakta tutmaya çalışmaktadır. Körfez, ne Saddam faşistinin, ne El Sabah sülalesinin, ne diğer petrol şeyhlerinin, ne de emperyalistlerin malıdır. Körfez, Körfez'de yaşayan halklarıdır.

Büyük haydutlar çetesi ABD ve batılı emperyalistler, kendilerini dünyanın tek hakimi olarak gördükleri için, istedikleri yere asker çıkartmakta, pervasızca işgal etmekte. Panama, Liberya, Kolombiya bunlardan sadece bir kaçıdır. Şimdi de, Körfez'deki çıkarlarını korumak ve bölgede kendilerine rahatsızlık veren her şeyi ezip yok etmek için Kuveyt işgalini bahane ederek, Körfez'in bütününe işgal etmişlerdir.

**Emperyalist haydutlar, savaş güçlerini ve soyguncu ellerini bölgeden derhal çeksin!
EMEKÇİ HALKIMIZ;**

Dünyayı ve bölgeyi derinden etkileyen Körfez krizi, doğrudan bir parçası değilken, Türkiye'yi de bir anda savaş girdabının içine çekmiştir. ABD emperyalizminin yeminli ve sadık uşağı, çeşitli milliyetlerden Türkiye halklarının bir numaralı düşmanı faşist Özal ve çetesi, Türkiye'yi savaşın içine sokmak üzeredir. Emperyalistlerin Ortadoğu jandarmalığını kimseye kaptırmamak için, kraldan fazla kralcı kesilmekte, halkımızı emperyalist ve gerici yağma savaşının içine sürmektedir.

"Ortak tesis" dedikleri, ABD emperyalizminin savaş üslerinden biri olan İncirlik üssünü, Irak halkına bomba yağdırmak için hazır bekletmektedir. Faşist Türk Devleti, Körfez savaşına katılarak, bir taşla iki kuş vurmaya çalışıyor. Hem emperyalistlerin jandarmalığını gönülden üstlendiğini göstererek uşaklık değerini artırmak, hem de Kürdistan'ın Irak'taki parçası olan Musul-Kerkük topraklarını almak istiyor.

Türkiye'nin emperyalist yağma savaşına sokulmasında halkımızın hiçbir çıkarı yoktur. Bu savaş, halkımıza muazzam acılar getirecektir. Gençlerimiz ABD emperyalizminin bölge hakimiyeti ve uşaklarının saltanatı için ateşe sürülmektedir. Bu savaş, her milliyetten halkımıza yıkım getireceği gibi, savaş ortasında kalan Kürt halkı tam bir kıyıya uğratılacaktır. Zaten faşist Türk devletinin savaşa girmekteki en önemli gayelerinden biri Kürt ulusal hareketini 38'lerde olduğu gibi topyekün imha yoluyla boğmaktır. I. Dünya savaşı için-

de yapılan Ermeni soykırımını, Türk hakim sınıflarının nasıl bir geleneğe sahip olduklarının kanıtıdır.

Faşist Türk devleti daha bugünden tüm grev ve gösterileri "milli güvenlik" gerekçesiyle yasakladı. "Savaş hali" ilanıyla birlikte, eşi görülmemiş bir sıkıyönetim uygulamasına geçilecek, halkımız üzerinde müthiş terör estirilecektir. Bu haksız savaşa Türkiye'nin sokulmasına Türk, Kürt, Arap, Ermeni, Laz, Çerkez ve diğer halklar mücadele edemez, etmeselidir. Halkımız ülkede ve bölgede olup bitenlere seyirci de kalmamalıdır. Bu savaş, tüm bölge halklarını ezme ve daha katmerli bir şekilde sömürme içindir.

Faşist Türk Ordusu ABD emperyalizminin kiralık katili olmaya özenbilir, ama Türkiye ve Kürdistan halkları bunu alet olamaz. Bütün emekçiler yağma-talan savaşına karşı çıkmalı, askere gitmemeli, askerler faşist ordudan silahlarıyla birlikte firar edip gerilla birliklerine katılmalı, tüm halkımız anti-emperyalist anti-faşist direnişler geliştirmeli, işçiler genel grev ilan etmeli, köylüler silahlanıp dağa çıkmalı, yurtsever-devrimci gençler şehirde kırdarda silahlı mücadele yükseltmeli, bütün devrimci güçler emperyalist-gerici savaşı devrimci iç savaşa çevirmelidir. Partimiz TKP/ML, ordumuz TİKKO, gerilla örgütlenmesini son aylarda genişletmiş olarak, gerici savaşı içten bozguna uğratma ve devrimi ilerletme bakımından ciddi rol oynamaya hazırdır. Bölgedeki bütün anti-emperyalist güçlerle ittifak halinde savaşma arzusuundadır. Emperyalist-gerici savaş, içi boş barış nutuklarıyla önlenemez, bozguna da uğratılamaz. Dünya ve bölge haydutlarına karşı olan herkesi, TKP/ML-TİKKO ve savaşan devrimci güçler içinde yerini almaya çağırıyoruz.

Emperyalist-Gerici Yağma-talan Savaşlarına Hayır!
Kahrolsun Emperyalist Dünya Sistemi ve Yeni Sömürgeci Ortadoğu Düzeni!
Emperyalist İşgal Kuvvetleri Körfezden derhal çekilsin, Her Tür Abluka Kaldırılsın!
Bölgedeki Bütün İşgal ve İlhaklara Son!
Kahrolsun Emperyalizmin Kiralık Katili Faşist Türk Devleti!
Analar, Bacılar, Kardeşler; Oğullarınızı, Eşlerinizi, Kardeşlerinizi Emperyalist-Faşist Savaş Cephelerine Göndermeyin!
Bütün Gerici Planları Bozmak ve Kölelik Zincirlerini Kırarak İçin TKP/ML-TİKKO Safalarında Devrimci Savaşa Katılalım!

15 Ağustos 1990

TKP/ML Merkez Komitesi

TKP-ML'nin SESİ yayınıni sürdürüyor

Partimiz TKP-ML'nin Gizli Radyo Vericisi, İstanbul'un çeşitli semtlerinde televizyon alıcılarına girerek korsan yayın yapmaya devam ediyor. Haziran ayında Kadıköy ve Gaziosmanpaşa'da yapılan yayının tam metnini, dinleyememiş okuyucularımız için sunuyoruz:

Dikkat Dikkat... TKP-ML'nin SESİ konuşuyor.

Biz Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist... Gizli Radyoevi-mizden yayın yapıyoruz.

Bir ay önce önderimiz İbrahim Kaypakkaya'nın ölüm yıldönümü olan 18 Mayıs günü seslenmiştik siz emekçi halkımıza. Bugünlerde bir başka önemli tarihi, 15-16 Haziran'ı anmakta ve yaşatmaktayız

Tam 20 yıl önce bugünler İstanbul ve İzmit'in işçileri, yüzbinlere varan sayılarıyla partelleri indirip bir sel misali caddelerde ak-mış, önlerine çıkan patron-ağa devletinin asker-polis kuvvetiyle çatı-sarak tanklı panzerli barikatları aşmış ve ellerinden alınmak istenen sendikal haklarına ölümleri pahasına sahip çıkmışlardır.

Sömürücü hakim sınıflar, o tarihlerde kabaran işçi-köylü-gençlik hareketlerini ve yükselen devrimci-demokratik mücadeleyi 12 Mart yarı-askeri faşizmiyle ezmek istedi. Olmadı, bir on yıl sonra tam teşekkül-lü askeri faşist diktatörlük ilan edildi.Hak-hukuk lafta bile kalmadı. Her yerde kan ve zulümle dizginsiz sömürü koşulları yaratıldı. Halkın emeği her zamankinden fazla çalınarak, bir somun, on yılda bir çeyreğe düşürüldü. Halen yürürlükte tutulan 82 Anayasası, devam ettirilen her alandaki katı yasaklar, arttırılan fiili baskılar, bu köhne düzenin a-yakta kalması ve kanemici asalakların berdevam semirmesi içindir.

Üç-beş kuruşun derdine düşürülen işçiler, emekçiler, sendikal-de-mokratik- siyasi hak ve özgürlükleri için mücadeleye gereken ağırlığı vermedikçe ekonomik yaşam koşullarını da iyileştiremezler. Daha önem-lisi, içinde yaşanan modern kölelik sisteminin çekilmez hale gelmiş koşullarını bir nebze iyileştirme çabasıyla yetinmemek; her haliyle in-sanlık dışı olan bu sistemi bir bütün olarak temellerinden yıkmaya sure-tiyle değiştirmeyi hedeflemek, bunun için silahlı devrim mücadelesine katılmak ve omuz vermektir.

10 yılını doldururken bir çok yasakları halk tarafından fiili o-larak aşılın 12 Eylül açık faşizmi, Atatürk'ün Takrir-i Sükun rejimine ve hatta Abdülhamit istibdadına rahmet okutan yeni kararnamelerle kas-katı sürdürülmek isteniyor. Asıl hedefi siyasi iktidar için devrim ol-mak üzere, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız bu tahtaları dökülen cen-dereyi en son perçinleriyle birlikte büsbütün ıskartaya çıkarmanın mü-cadelesini vermeli, gaspedilmiş demokratik hak ve özgürlüklerini 12 Eylül öncesinden de geniş şekilde koparıp almaya çalışmalıdır.

Bir genel grev, bugün özellikle bunun için gerekli.. Kimileri işçi sınıfına "erken seçim için genel grev" çağrısı yapıyor. Bunda işçi ve emekçilerin bir çıkarı yok. Bütün düzen partileri, (Devamı 4. sayfada)